

AS
MISIONES
CATOLICAS
XXVI
ST. 96

Katoliški misijoni

Vsi so si edini v tem, da je letošnji misijonski zbornik z naslovom

MISIJONSKA NEDELJA 1952

nad vse dragocena knjiga, ob kateri se obogatíš in razvedriš. Vsebuje 180 strani s 110 slikami in trobarvnim ovitkom. Stane samo: v Argentini 10 pesov, v Čileju 60 pesov, v Združenih državah Severne Amerike in Kanadi 1 dolar, v Italiji 400 lir, v Avstriji 20 šilingov, v Angliji in Avstraliji pol funta, v ostalih deželah 1 dolar.

KJE JO DOBITE

in plačate? Na sledečih naslovih:

Argentina: Lenček Ladislav, Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires
U. S. A.: Wolbang Karel, 500 East Chelton Ave, Philadelphia 44, Pa —
Rudi Knez, 990 E. 63 St., Cleveland 3, Ohio — Tushar Anica,
Box 705, Gilbert, Minn.

Kanada: Kopač Janez, 38 Uxbridge Ave, Toronto 9, Ontario — Turk
France, 263 Oakwood Ave, Toronto, Ontario.

Trst: Stanko Janežič, Mačkoblje 7, Dolina, Trst.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte S. Ilario 7, Gorizia.

Avstrija: Luskar Alojzij, Kamen 14, P. Tainach, Kärnten.

Anglija: Grkman Maria, I. Mayfair Gardens Sudden, Rochdale, Lancs.

Na istih naslovih lahko dobite
še drugo nanovo izišlo knjigo

PRED BOGOM POKLEKNIMO

ki se uporablja že pri vseh slovenskih molitvenih urah v Argentini. Vsebuje 11 večinoma nanovo napisanih molitvenih ur, med njimi eno za misijone in eno za zedinjenje, ki jih je sestavil dr. Franc Jaklič, ter 64 strani splošnega molitvenika z novostjo: premišljevalnimi točkami k vsaki zdravamariji vseh delov rožnega venca. Poleg bogate vsebine priporoča knjigo velik tisk, močna vezava v usnje, okusna oprema in zmerna cena. V usnje z rdečo obrezo vezana stane: za Argentino 20 pesov, za USA in Kanado 2 dolarja, za Čile 100 pesov, za Italijo 600 lir; z zlato obrezo in zlatim okraskom pa stane 30 pesov, 3 USA dolarje, 150 čilskih pesov ter 800 lir. Za Italijo bodo v kratkem na razpo'ago še v mehko vezani izvodi po 400 lir.

Na iste naslove lahko pošiljate tudi
naročnino in nove naročnike za list

„KATOLIŠKI MISIJONI“

ESLOVENIA Y LA CRUZ

A PROPOSITO DEL DIA MISIONAL

Mientras los Misioneros del mundo grecorromano, en abierta oposición con las autoridades que los perseguían, tenían que ganar para Christo al individuo y por él conquistar a los mismos emperadores y príncipes, en el mundo germano y eslavo sucedió lo contrario: organizados estrechamente en clanes familiares, formando éstos, pueblos que se integraban en tribus, las cuales se estrechaban, sobre todo en época de guerra, en unidades compactas bajo la dirección de un caudillo, la Iglesia habría de dirigirse especialmente a las cabezas y por medio de ellas obtener la conversión —a veces instantánea— de todo el pueblo. Es la era de los grandes éxitos exteriores. Después quedaba la ruda tarea de llegar a cada individuo, pues si a las aguas del bautismo se puede ir en masa, a la fe y a las costumbres hay que ir individualmente. . .

De las ideas religiosas paganas de los eslavos (de „Slovan“: el que habla) bien poco se sabe cierto. La imaginación ha trabajado mucho en los historiadores de religiones que en las crónicas de la Edad Media y en el folklore eslavo han intentado reconstruir sus viejas creencias. El dios **Svetovit** tenía su santuario en Arkona, representándose por un ídolo policefálico. Bog era la palabra sagrada para significar la divinidad. Entre otras deidades se rendía culto a **Svarog**, dios del cielo, **Ogoni**, dios del fuego. **Stribog**, dios del viento, **Perun**, dios del trueno. De imaginarse una tríada eslava pagana, diríamos que la formaban **Svetovit**, **Perun**, y **Radegost**, que corresponderían al Marte, Jupiter y Mercurio de los latinos.

AURORA EN EL MUNDO ESLAVO

Quando se trata de estudiar la conversión de la gran familia eslava al cristianismo, se acostumbra distinguir entre: Eslavos del Sur, del Centro, del Este y del Báltico. A los primeros pertenecen los eslovenos, a quienes en forma especial nos referimos en esta nota.

Por su proximidad con los dos Imperios ya cristianizados — Roma y Constantinopla— los eslavos del sur fueron los primeros, entre sus hermanos, en recibir la fe cristiana.

La expansión misionera que parte de la ya cristiana Baviera toca muy pronto a los eslovenos, que ocupaban la Carintia, Carnirola y parte de Estiria. El apóstol de Bélgica, San Amado, en su afán de peregrinar por Cristo al estilo irlandés y anglosajón, parece que llegó hasta el Danubio para predicar a los eslavos, a mediados del siglo VII.

Un siglo más tarde se operaba la conversión de los eslovenos gracias a la acción misionera combinada de los obispos de Passau, Regensburg y Salzburgo, con la colaboración del de Aquilea, juntamente con la acción de los príncipes. Se distinguieron particularmente el duque de Carinthia, **Chetamar**, ferviente católico educado en el mo-

nasterio de Chiemsee; Paulino de Aquilea y Virgilio de Salzburgo. Virgilio envió a Carintia al Obispo Modesto. Es de notar que —contrariamente a lo ocurrido con otros pueblos germánicos y eslavos— la incorporación de los eslovenos a la Iglesia Católica se verificó de modo puramente evangélico, de íntima persuasión y sin violencia alguna, como lo reconoció elogiosamente el famoso Alcuino.

Algo más tarde, la jurisdicción eclesiástica sobre estas regiones se ejerció desde Salzburgo y Aquilea, limitando sus respectivos campos de acción el río Drau. La conversión de los eslovenos, como también la de los avaros, facilitó notablemente la incorporación de los servios y croatas a la fe católica. Finalmente los mas grandes apóstoles eslavos, San Cyrilo y Metodio, radicaron al pueblo esloveno para siempre a la Iglesia católica, apostólica, romana.

Desde entonces la fe cristiana prendió hondo en el corazón del pueblo esloveno. A todas las vicisitudes históricas, sociales y políticas sobrevivió impertérrita por obra del comunismo rojo. Mas no ha de desaparecer —seguramente— de su pueblo la semilla evangélica depositada por los abnegados misioneros que en la aurora de los siglos VII y VIII vencieron por el persuasivo poder de la Cruz las oscuras creencias del viejo y definitivamente superado paganismo.

TAMBIEN EN SUELO ARGENTINO

Hasta las hospitalarias tierras del Plata llegaron también los hijos de Eslovenia para mezclar sus afanes, sus sacrificios y sus ansias de trabajo y progreso con todos los pueblos que se confunden en este americano crisol de razas. Y con ellos, vino asimismo la honda fe cristiana arraigada en sus almas.

Los eslovenos radicados en la Argentina no han olvidado que —como todos los pueblos de América y Europa— son hijos espirituales de los Misioneros Católicos enviados por el Papa. Conscientes de ese beneficio gratuito de la Fe Católica, comprendieron que era su deber cooperar a la evangelización mundial de muchos otros pueblos lejanos y desconocidos, que son también hermanos por la humanidad y por la voluntad salvífica de Dios y que pueden y deben ser también mañana hijos —como nosotros— adoptivos de Dios por la gracia santificante y herrederos del cielo. Por eso, respondiendo a las directivas pontificias, han secundado generosamente a las **Obras Misionales Pontificias**, oficiales de la Iglesia Católica, en sus tres instituciones: Propagación de la Fe, Santa Infancia y San Pedro Apóstol para el Clero Indígena.

El esfuerzo misional de los Eslovenos en la Argentina les ha merecido el año pasado conquistar el primer puesto entre los **Centros Particulares de la República Argentina**. Destacamos con íntima satisfacción esta circunstancia, pues demuestra que, a pesar de sus propias necesidades, habiéndose alejado a tantos kilómetros de su patria, entre gentes de razas tan dispares y distintas, los hijos de Eslovenia siguen

siendo „católicos“, es decir, „universales“ —como la palabra católico“ significa—, miembros de la gran Comunidad de la que es Cabeza Cristo, preocupados por hacer partícipes a todo el mundo de la gran felicidad de que gozan: ser hijos adoptivos de Dios, regenerados por las aguas bautismales y poseedores del tesoro inefable de la Verdad y de los Sacramentos.

ANTE LA JORNADA MUNDIAL DE LA CATOLICIDAD

Para que, al ejemplo de casi todas las actividades humanas que tienen un día especialmente consagrado a honrarlas, también los fieles de todo el mundo pudieran exaltar la acción evangelizadora del Misionero Católico en una Jornada especial, el Sumo Pontífice de feliz memoria Pío XI estableció que universalmente, el penúltimo domingo de Octubre —este año el día 19— se consagrara, con la denominación de DIA MISIONAL, a conmemorar el deber misionero que a todos los fieles incumbe, espolear la comprensión y cariño hacia el apostolado por las almas inmortales de nuestros hermanos paganos, y redoblar la ayuda espiritual y material de todos a la evangelización mundial.

Y muy natural es que haya un día en el año consagrado a tan noble fin. ¡Si lo hay para las demás actividades a que el hombre consagra sus energías! Día del Trabajo, del Estudiante, de la Industria, del Comercio! ¡Hasta hay un día del Arbol y del Animal! ¿Por qué no lo habría para recordar esa labor silenciosa pero proficua y útil como ninguna otra, a que se consagra la Iglesia desde hace dos mil años, respondiendo al premioso mandato del Redentor: „Id y enseñad a todas las Naciones“?

Ahondando en el sentido del Día Misional nos encontramos con distintos aspectos del mismo, que responden a las diversas necesidades atingentes a la acción misionera. En primer lugar, la Jornada Universal de las Misiones nos trae a la memoria el deber de cooperar en la medida de nuestras posibilidades a la conversión del mundo infiel. Nos recuerda que mientras vivimos reducidos a las pequeñas contingencias del diario vivir, allá en inmensas regiones del mundo verdaderos enjambres humanos carecen por completo de los auxilios de esa fe católica que constituye nuestro norte y guía. ¡Mil trescientos millones de infieles aguardan todavía —después de dos mil años de la Redención— la Epifanía del verdadero Dios! ¡Cifra de pesadilla que tornaba imposible el descanso al apostólico corazón del inolvidable Papa Pío XI, y que oprime al no menos paternal y universal del Pontífice Pío XII felizmente reinante!

Pero el DIA MISIONAL nos advierte también que en medio de esas masas humanas alienta un fermento cristiano llevado por nuestros 23.856 misioneros y 33.656 misioneras, esos hombres y mujeres abnegados que lo han dejado todo en sus propias patrias, renunciando a los halagados legítimos del hogar, la civilización, la amistad, el porvenir humano, para ir a predicar el Evangelio —como otrora los apóst-

toles de Eslovenia— a esas tierras donde todavía no ha resonado el Verbo de la Vida Eterna: la Palabra de Vida que Dios trajo a la tierra con orden formal de difundirla.

Y esos apóstoles que siembran la simiente cristiana en los suelos áridos del paganismo, ejercen aquella caridad que brota del Corazón de Cristo. Los Misioneros sostienen, en tierras de misión, 41.632 escuelas primarias, con 3.200.000 educandos; 3.881 escuelas secundarias que forman a 550.000 alumnos; 1.700 Colegios Superiores, con 285.000 estudiantes; 740 escuelas profesionales, en que adpuieren un oficio 35.000 aprendices; 3ú7 escuelas normales, con 19.000 aspirantes al magisterio; 3.132 dispensarios que atienden a 34.000.000 de pacientes; 1.119 hospitales donde se prodigan cuidados a 69.000 enfermos; 174 leprosarios que albergan a 32.000 víctimas del mal de Hansen; 1.720 asilos con 94.000 huérfanos; 260 refugiados para 14.000 ancianos desvalidos.

Tenemos la seguridad de que la gran Jornada Universal de la Catolicidad en Octubre, hallará eso en el generoso corazón de los eslovenos residentes en la Argentina, y que una vez más se pondrá de relieve, con la plegaria y la acción por medio de las Obras Misionales Pontificias, su gratitud hacia los „pioneros“ que un día lejano abrieron una picada en la muralla del viejo paganismo eslavo para injertar en el pueblo esloveno el Arbol saludable de la Cruz.

R. P. WINFRIDO BÜTTGEN SS. C. C.

Director de las Obras Misionales Pontificias en Argentina

V naslednjem prinašamo prevod gornjega članka v kateljaščini, ki nam ga je ob priliki letošnje misijonske nedelje za „Katoliške misijone“ napisal vodja Misijonske pisarne za vso Argentino in za nekatere druge južnoameriške države. Storil je to prav z veseljem, saj se s slovenskimi misijonskimi delavci že dobro pozna radi naših ponovnih obiskov v Misijonski centrali na ulici Medrano 735 v Buenos Airesu, katero bomo v besedi in sliki opisali v eni prihodnjih števil, saj bi lahko služila za zgled bodoči Slovenski misijonski pisarni.

Medtem, ko so morali misijonarji v grškoromanskem svetu, stalno preganjani od oblastnikov, pridobivati za Kristusa posameznike in šele potem le-teh osvajati vladarje in kneze, je bilo v slovanskih in germanskih deželah ravno nasprotno. Slovani so bili tesno povezani v zadruge, srenje in rodove, ki so se zlasti v primerih vojska združili v enoto pod vodstvom staroste. Zato je morala Cerkev pričeti svoje delo najprej pri teh veljakah in šele potom njih ji je bila omogočena pot do naroda. Večkrat se je zgodilo, da se je skupaj s starešino spreobrnila vsa srenja. To je bila doba velikih zunanjih uspehov. Toda tej je sledilo trdo delo preoblikovanja posameznikov, kajti lahko je krščevati v masah, a vsaditi vero in spreobrniti poganske navade, zahteva dela od duše do duše.

O veri starih Slovanov (Slovan: od slóvo = beseda, tisti, ki go-
vori), nam ni mnogo znanega. Domišljija je močno vplivala na zgodo-
vinarje, ki so v srednjem veku mnogo o tem pisali. Bog Svetovit, bog
svetlobe, je imel svoje svetišče v Arkoni. Bog nébesa je bil Svarog, bog
ognja Ogoni, bog vetrov Stribog in bog bliska in groma Perun. Tako
so sestavljali nekako pogansko trojico bogovi Svetovit, Perun in Rado-
gost, ki spominjajo na Marta, Jupitra in Merkurja pri Rimljanih.

ZARJA VERE VSTAJA V SLOVANSKEM SVETU

Kadar govorimo o pokristjanjevanju Slovanov, ponavadi ločimo
med njimi južne Slovane, srednjeevropske Slovane in severne Slovane.
Med prvo skupino spadajo Slovenci, na katere se nanaša ta članek.

Po svoji legi med dvema že krščanskima velesilama: Rim in
Bizanc, so južni Slovani od vseh ostalih slovanskih rodov prvi sprejeli
krščansko vero.

Prvi tokovi krščanstva, ki so izhajali iz že krščanske Bavarske,
so kaj kmalu zadeli tudi ob Slovence, ki so bili poseljeni po Koroški,
Kranjski in delu Istre. Zdi se, da je apostol Belgije sv. Amand v svoji
misijonski gorečnosti dospel prav do Donave in tam oznanjal novo vero
Slovanom v sredini VII. stoletja.

V naslednjem stoletju se je izvršilo pokristjanjenje Slovencev.
Pri tem so sodelovali škofje iz Passaua, Regensburga in Salzburga, v
zvezi z oglejskim patriarhom in z domačimi knezi. Med zadnjimi je zlasti
omeniti karantanskega kneza Hotimira, odličnega katoličana, ki se je
vzgajal v krščanskem samostanu. Veliko zaslug imajo tudi oglejski
patriarh Pavlin in salzburška škofa Arno in Virgil, ki je poslal v Ka-
rantanijo škofa Modesta. Treba je pripomniti, da se je pokristjanjenje
Slovencev izvršilo brez vsakega nasilja, samo z dobroto in ljubeznijo,
kakor je pohvalno zapisal slavni Alkuin.

Kmalu sta si slovensko ozemlje razdelila v upravljanje salzburška
škofija do reke Drave in oglejski patriarh južno od Drave. Spreobr-
njenje Slovencev, kakor tudi Avarov, je mnogo pripomoglo k pokristja-
njevanju Hrvatov in Srbov. Ko se je tako med Slovenci krščanska
vera dobro razširila, sta jih vélika slovanska apostola sv. brata Ciril
in Metod dokončno zasidrila v rimskokatoliški apostolski Cerkvi.

Od tega časa dalje gori živa katoliška vera globoko v srcih Slo-
vencev. Obstala je kljub vsem zgodovinskim, političnim in socialnim
viharjem in napadom. Mnogo so morali verni sinovi tega naroda trpeti
— in strašno trpe danes pod rdečim brezboštvom — toda ni in ne bo
izginila iz njih src vera, ki so jim jo v zarji VII. in VIII. stoletja prižgali
neutrudni katoliški misijonarji.

V ARGENTINI

Prav do gostoljubnih poljan ob La Plati so prišli sinovi Slovenije,
da se s svojimi načrti, žrtvami in težnjami po napredku vključijo v

množice ljudstev, ki so našla tukaj svoj novi dom in kruh. A z njimi je prišla, zakoreninjena globoko v srcih, katoliška vera.

Slovenci, došli v Argentino, niso pozabili, da so — kakor vsi drugi narodi Evrope in Amerike — duhovni sinovi katoliških misijonarjev, katere je nekoč poslal mednje rimski papež. Zavedajoč se velike sreče, ki jo imajo v sveti veri, dobro razumejo, da je njih dolžnost sodelovati pri pokristjanjevanju daljnih in neznanih rodov, ki so jim bratje po človeškem rodu, pa tudi po volji božji in ki morajo postati čimprej tako kot oni božji otroci, dediči nebeškega kraljestva. Zato so se Slovenci lepo odzvali papeževemu pozivu in velikodušno podprli papeške misijonske družbe: Družbo za širjenje vere, Družbo sv. Detinstva in Družbo sv. apost. Petra za vzgojo domače duhovščine, tudi v Argentini.

S svojim misijonskim sodelovanjem so si v preteklem letu pridobili prvo mesto med darovalci kategorije „Centros Particulares“ v Argentini. Povdarjam to z velikim veseljem, kajti to je dokaz, da čeprav tako daleč od svoje domovine, ob tolikih lastnih potrebah in težavah, sinovi Slovenije še vedno hočejo ostati „katoliški“, to je: vesoljni, udje skrivnostnega Telesa Kristusovega. Nosijo v sebi res pravo katoliško težnjo, da čimprej ves svet začne črpati srečo in milosti iz neskončnih zakladov sv. katoliške vere.

OB SVETOVNI MISIJSKI NEDELJI

Da bi mogli vsi katoličani na isti dan proslaviti veliko delo katoliških misijonarjev, je sv. oče Pij XI. določil predzadnjo nedeljo v oktobru, letos 19. oktobra, kot dan, ko naj se proslavi junaštvo katoliških misijonarjev, verniki pa se spomnijo na veliko dolžnost, ki jo imajo kot katoličani, namreč pomagati duhovno in tvarno pri pokristjanjevanju sveta.

Skoro vse, čemur se človek danes posveča, ima svoj „dan“. Dan dela, dan industrije, dan trgovine, celo dan drevesa in dan živali imamo. Zakaj bi ne imeli določenega tudi posebnega dne, na katerega bi se spomnili tihega a najbolj koristnega dela, ki se mu posveča sv. Cerkev že 2000 let po naročilu svojega Odrešenika: „Pojdite in učite vse narode!...“ Ako se poglobimo v smisel Misijonske nedelje, bomo našli mnogo razlogov, ki jo utemeljujejo. Misijonska nedelja nas spomni, da moramo po svojih možnostih sodelovati pri pokristjanjevanju poganškega sveta. Prikaže nam, kako med tem, ko se mi izgubljam v vsakdanjih malenkostih, v daljnih in širnih deželah mase ljudi žive brez resnic vere, ki nas tako varno vodi skozi življenje. 1300 milijonov poganov — po 2000 letih obstoja Cerkve — ne ve še ničesar o pravem Bogu. Število, ki ni dalo miru apostolskemu srcu velikega papeža Pija XI., in ki prav tako teži nič manj očetovsko in vesoljno srce našega sv. očeta Pija XII.

Toda misijonska nedelja nam tudi priklič v spomin, da sredi te človeške bede razširja dobroto in ljubezen 23.856 misijonarjev in

Misijna de Horor

Campeones del Apostolado Misional 1951

CENTRO S. IGNACIO SAN CARLOS S. ANTONIO EL BAÑADOR SUDOCCAZIN N.S. MISTERIOSA N.S. HUERTO METROPOLITANO COLONIA ESLOVENA

Sema "CRISTO MISIONERO"

Sema "MARIA REINA"

Sema "San FRANCISCO JAVIER"

Sema "Santa TERESITA"

Sema "ARGENTINA MISIONERA"

Sema "COLONIA ESLOVENA"

To je zmanjšani posnetek dveh strani uradnega misijskega glasila v Argentini. Med debelo tiskanimi imeni zgoraj desno se vidi: Colonia Eslovena, kot ena devetih misijskih prvakov leta 1951 v Argentini

33.656 misijonarke. Kakor nekoč apostoli Slovenije, tako so se danes ti katoliški možje in žene odpovedali vsem udobnostim družine, civilizacije, prijateljstva in napredka ter odšli v kraje, kjer še ni odjeknila božja beseda, oznanjat večno resnico, katero je Bog sam prinesel na svet in dal povelje svojim apostolom, da jo ponesejo do kraja sveta.

Ti misijonarji in misijonarke sejejo v trda poganska srca pravo Kristusovo ljubezen. V misijskih deželah vzdržujejo danes katoliški misijonarji in misijonarke 41.632 ljudskih šol s 3.200.000 učenci; 3.881 srednjih šol, v katerih se vzgaja 50.000 dijakov; 1.700 višjih šol s 285.000 slušatelji. 740 obrtnih šol s 35.000 vajenci; 307 učiteljišč z 19.000 učiteljiščniki; 3.132 dispanzerjev, kamor se zateka po pomoč do 34.000.000 pacientov; 1.119 bolnišnic, kjer se zdravi 69.000 bolnikov; 174 gobavskih naselbin, kjer oskrbujejo misijonarji 32.000 žrtev te strašne bolezni; 1.720 sirotišnic s 94.000 sirotami; 260 zavetišč s 14.000 onemoglimi.

Prepričan sem, da bo letošnja Misijnska nedelja spet lepo odjeknila v srcih Slovencev, ki se bodo z molitvijo in žrtvijo papeškim misijskim družbam izkazali hvaležne „pionirjem krščanstva“, katoliškim misijonarjem, ki so v davnih dneh med njihovimi predniki zasadili sveto, odrešilno drevo sv. Križa.

OB MISIJONSKI NEDELJI

OZKOST

Očitali so nam Slovencem zaprtost vase, ozkost. Tudi sami smo si to očitali in dobili razlago v majhnosti in zaprtosti naše zemlje, v maloštevilnosti, revščini in hudi sreči preteklosti.

Kdor je nasproti temu navajal vseslovansko razpoloženje Levstikov, Jurčičev in dr. ali ilirsko-jugoslovansko navdušenje Vrazov, Majarjev, Ilešičev in dr. in štel večkrat številne pristaše takih idej, ni nič dokazal. Zakaj to so bila teženja iz strahu. Ne želja po širjenju, po razlivanju preobilja, marveč nagonsko hotenje iz majhnosti v nič je vzrok poskusov „izginotja v slovanskem morju“ ali v jugoslovanskem jezeru.

Tisto, kar vede iz ozkosrčnosti, ni strah, temveč življenjska sila. Ta pa priteka duhovni človekovi plasti iz večnosti. Človek, ki se hoče omejiti samo na sestavine trenutka, ostane poniglav omejenec, sebičnež, volk drugemu človeku. To je usoda „čiste človečnosti“.

SADOVI ČLOVEČNOSTI BREZ BOGA

V smoking čiste človečnosti se napravljajo najbolj nevarne zmote in najbolj zločesta dejanja. V nje imenu ubijajo nerojena življenja in moré na smrt bolne ljudi; zagovarjajo pravico ene rase ali naroda, da zatira druge; preganjajo Boga iz javnega življenja in uvajajo laično šolstvo; trdijo, da ni nadnaravnega sveta, ne božjega življenja v dušah. Zato je geslo čiste človečnosti: „Kaj meni mar moj brat!“ — Kajnov zagovor.

Človek, ki noče biti božji otrok in torej vsakemu človeku brat, mora živeti po tem geslu, in član katerega koli ljudstva, ki noče svoje narodne zavesti razširiti v vesoljstveno cerkveno zavest, ostane omejen zagrizenec. Med takšnimi ljudmi ne morejo vladati mir, dobrota, blagostanje, in zveličati duše v takem ozračju more samo čudež.

SADOVI KATOLIŠKEGA DUHA

Vsemu svetu je potreben vesoljstveni duh rimske Cerkve. Ta duh podira pregrade, ki bi mogle ali hotele prekiniti tok ljubezni, obenem pa preprečuje izenačevanje poedincev v tistem smislu, kot so si enake živali. Ta duh odkrije nesmiselnost, ki je v panteizmu: da bi bili Bog, človek in narava le različne oblike enega in istega, obenem pa onemogoča poljubnim ideologijam razkosavanje človeštva na skupine, med katerimi ni sporazuma, ker imajo vse prav. Cerkev prinaša resnico vsem. Ta resnica ni samo matematična gotovost, ki nima nobene moči niti nad telesnim življenjem; niti ni igra spretnosti omejenih človeških umov. Ne — resnica je tu večna, neizčrpna in stvarnica življenja. To je Resnica, ki je bila v začetku in je obenem pot in življenje sámo.

Ta resnica daje svobodo duhu; tej pa sledi socialna in politična svoboda.

Ta resnica obsiplje ljudi s srečo; človeška narava doseže tu svoj smisel.

ČLOVEŠTVO SE DELI V TRI SKUPINE

Misijonska nedelja kaže zrcalo. V njem razpade človeštvo v tri skupine. V največji so tisti, ki Resnice ne poznajo, zato ne morejo biti srečni, ne žive svobodno in jih ne ogreva bratski čut do bližnjega. V drugi skupini so tisti, ki o Resnici vedo, pa je nočejo v celoti sprejeti in tako k žalostni usodi, ki jo delé s prvo skupino, dodajajo še težo odgovornosti in krivde. V tretji skupini so blagoslovljeni, ki so Resnico sprejeli in v njej in po njej žive. Ti blagoslovljeni so žive stanice skrivnostnega Kristusovega telesa. Kot vse živo, morajo rasti in se širiti.

ALI JE V NAS DOVOLJ ŽIVLJENJSKE SILE?

Katoliška Cerkve mora rasti in se širiti. Misijonska nedelja opozarja, da imamo vsi katoličani delež pri tem. Vest vsakega bo ta dan presodila, ali je bila zavest o tem dovolj jasna, ali je bilo trpljenje smiselno prestano in darovano, ali

je molitev podpirala delo misijonarjev in klicala božjo milost v „mrtve duše“.

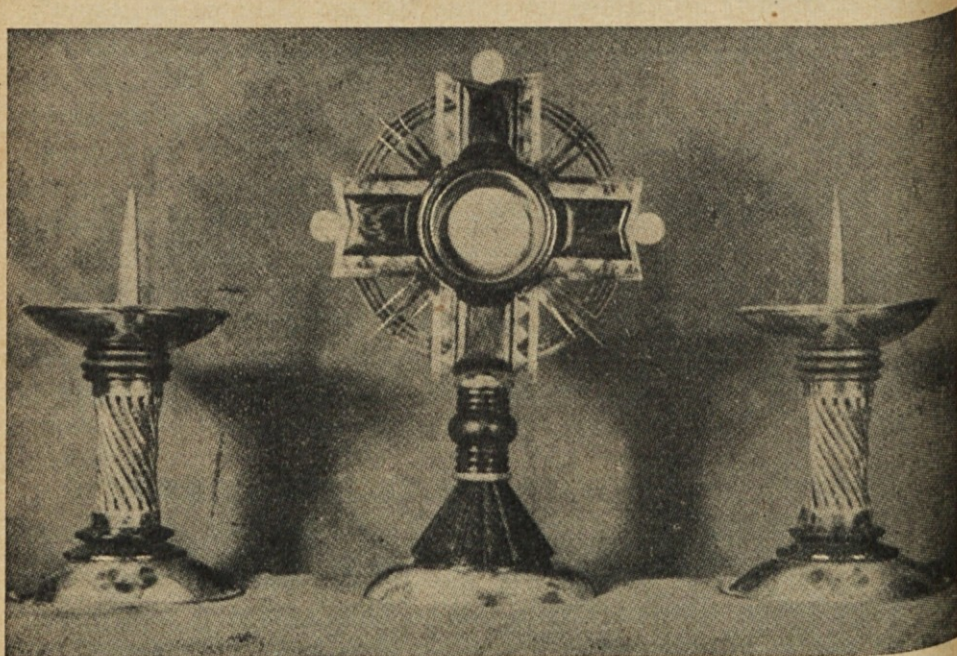
To nedeljo se moramo Slovenci v tujini vprašati, ali smo dovolj širokogrudni, ali znamo delati drug za drugega, drug z drugim in „prenašati drug drugega slabosti“. Vprašati se moramo, kako globoka je naša narodna zavest, kakšne korenine ima in ali je povečana in poplemenitena s katoliško — vesoljstveno zavestjo.

Pomanjkljivosti, ki jih bomo pri tem spraševanju vesti odkrili, bodo znamenje, da je v nas še premalo življenjske sile, da smo torej premalo v stiku z večnostjo, ali z drugo besedo: da smo premalo božji.

In tu zastavimo vse sile.

Prof. Lojze Gerzinič

Ob narodnem evharističnem kongresu v Buenos Airesu v dneh od misijonske nedelje do praznika Kristusa Kralja. „Kristus kralj, Kristus zmagaj, v hostiji sveti nam gospoduj!“ — Slika kaže monštranco in svečnika, na svetovni misijonski razstavi domače umetnosti v misijonih, prirejeni ob priliki zadnjega svetega leta v Rimu.

RESOLUCIJE ODSEKA ZA MISIJONE IN ZEDINJENJE NA SLOVENSKEM KATOLIŠKEM SHODU AVGUSTA 1952 V BUENOS AIRESU

I. Ker ni pravega katolištva brez misijonstva, hočemo katoliški Slovenci združiti z delom za lastno versko poglobitev sodelovanje pri pridobivanju sveta za Kristusa.

Zato:

1. bomo gojili globoko misijonsko mišljenje, pri čemer nam bo služil zlasti misijonski tisk;
2. bomo molili kot člani misijonskih družb, zlasti Družbe za širjenje vere, za splošne misijonske namene in jih gmotno podpirali;
3. bomo podpirali vsestransko slovenske misijonarje v misijonih in pospeševali vzgojo slovenskih misijonskih poklicev;
4. bomo podpirali Slovensko misijonsko zvezo s sedežem v Buenos Airesu.

II. Potrebno je tudi delo za zedinjenje vzhodnih kristjanov z rimsko Cerkvijo. Ti ločeni vzhodni kristjani so skoraj vsi slovanskega rodu.

Zato:

1. bomo spoznavali vzroke, ki so v preteklosti odcepili vzhodne kristjane od rimske Cerkve, prav tako bomo preučevali možnosti za zedinjenje ločenih vzhodnih kristjanov s katoliško Cerkvijo;
2. bomo podpirali Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki naj se poživijo in obnovijo;
3. bomo vzgojili čim več slovenskih duhovnikov in laikov, ki bodo odšli, kadar bo božja Previdnost dopustila, med ločene kristjane, pridobivati jih za zedinjenje s katoliško Cerkvijo.

III. Z nadnaravnimi in naravnimi sredstvi hočemo pospeševati delo, da bi bila škofa Irenej Friderik Baraga in Anton Martin Slomšek razglašena za blažena in svetnika. Prvi je vzornik za naše misijonsko delovanje, drugi pa za naše prizadevanje, da bi se vzhodni kristjani zedinili s katoliško Cerkvijo.

Priporočamo, naj bi vse slovenske družine imele po svojih stanovanjih slike Baraga in Slomška ter prebirale njuna življenjepisa. Vsako leto naj se priredi v vseh večjih slovenskih središčih enkrat Baragov, drugič pa Slomškov dan.

O Č E T O V A B E S E D A

MISIJSKA OKROŽNICA PIJA XII. „EVANGELII PRAECONES“

Prevedel in razlago napisal Karel Wolbang C. M. — Nadaljevanje

3. IZOBLIKOVATI IN UTRDITI JE TREBA V BOŽJEM DUHU KREPKE ČETE DOMAČE DUHOVŠČINE

Jasno pa je, da se Cerkev v novih pokrajinah ne more primerno in pravilno utrditi, če ni v njih odgovarjajočega in dogovorjenega organiziranega sodelovanja, in zlasti, če ni pravilno poskrbljeno za potrebam primerno utrditev in formacijo domače duhovščine. Zato želimo ponoviti iz okrožnice RERUM ECCLESIAE nekako izposojene važne in modre misli: „...Če je skrbeti, da ima vsak izmed vas čim večje število domačih bogoslovcev, se morate razen tega truditi, da jih usmerjate in oblikujete v duhovskemu življenju primerni svetosti in v onem usposobljenem duhu, združenim z gorečnostjo za zveličanje lastnih bratov, da so pripravljene tudi žrtvovati življenje za svoje rodove in sodržavljanje.“³¹

„Recimo, da se v kakem misijonskem ozemlju zaradi vojne ali drugih političnih dogodkov režim zamenja z drugim in zahteva ali odloči, da morajo tuji misijonarji določene narodnosti oditi: postavimo tudi — kar bo v bodočnosti še težje —, da hočejo domačini, ki so dospeli do višje stopnje civilizacije in dosegli neko politično zrelost, v želji po osamosvojitvi, pognati iz svojega ozemlja oblasti, vojake in misijonarje tujega naroda, od katerega so odvisni, in da tega ne morejo storiti razen s silo. Kakšno uničenje, vprašujemo, bi grozilo tedaj v teh deželah Cerkvi, če ne bi bilo poskrbljeno za potrebe h krščanstvu spreobrnjenega ljudstva, razpolagajoč kot z neko mrežo domačih duhovnikov po vsem ozemlju?“³²

Ko opazujemo, kako se je v mnogih deželah daljnega Vzhoda uresničilo, kar je kot s preroškim duhom zapisal naš predhodnik, nas navdaja globoka žalost. Najbolj cvetoči misijoni namreč, ki so tam že beli za žetev,³³ so žal sedaj stiskani v največjih preizkušnjah. O, da bi nam bilo dovoljeno upati, da bosta korejsko in kitajsko ljudstvo, slavni po prirojenem človečanstvu in plemenitosti duha, kakor po sijaju svoje stare kulture, čimprej osvobojeni ne samo prekucuških sporov in vojnih grozot, marveč tudi onega škodljivega nauka, ki išče samo zemeljske dobrine in odklanja nebeške; in da bi tako pravilno cenili krščansko ljubezen in krepost tujih misijonarjev in domače duhovščine, ki za ceno svojih naporov — in, če je treba, žrtve lastnega življenja, ne iščejo drugega, kot pravo in iskreno blaginjo ljudstva.

Neprestano moramo zahvaljevati Boga, da je v obeh teh narodih v upanje Cerkve zrastle številna iz ljudstva odbrana domača duhovščina in da so bili tam že mnoge škofije izročene v vodstvo domačim škofom. Če je bilo končno možno to doseči, gre zahvala tujim misijonarjem.

Mislimo, da je primerno, omeniti k tej zadevi nekaj, kar je treba imeti pred očmi, kadar se predajajo škofom in duhovnikom domačega klera v obdelavo in vodstvo misijonska ozemlja, ki so bila v preteklosti zaupana tujim misijonarjem. Ni potrebno, da one redovne družbe, kateré člani so v potu svojega obraza obdelovali Gospodovo njivo, sedaj že bogato sadov, le-to popolnoma zapuste, kadar bo sveta Kongregacija za širjenje vere smatrala za primerno, da jo zaupa drugim delavcem; napravili bodo marveč koristno in primerno, če bodo nadaljevali s svojim delovanjem kot pomočniki iz domačega ljudstva odbranega novega škofa. Kot so namreč v vseh drugih škofijah katoliškega sveta redovniki pogostoma pomočniki krajevnega škofa, tako tudi v misijonskih, čeprav iz tujega rodu, ne bodo prenehali kot pomočniki bojevati sveti boj; in tako se bo srečno izpolnilo, kar je izrekel božji Učenik pri vodnjaku Sihar: „žanjec prejema plačilo in spravlja sad za večno življenje, da se bosta skupno veselila sejavca in žanjec.“³⁴

31 A. A. S. 1926, str. 76. — 32 Istotam str. 75. — 33 Pr. Jan 4, 35. — 34 Jan 4, 36.

Pius pp. XII

„HVALITE GOSPODA VSI RODOVI“

Na rimskem griču Gianicolo ponosno kraljuje „Collegium Urbanum de Propaganda Fide“. Misijonska univerza za bogoslovce vseh misijonskih dežel sveta, ki spadajo pod cerkveno upravo Kongregacije za širjenje vere. V tem zavodu, ki šteje zadnja leta nekaj nad 160 gojencev, je do 50 Kitajcev, nekaj Indijcev, Japoncev, precej Afričanov. Ob slovesnostih misijonskega značaja doživiš v tej skupnosti vseh ras, barv, narodov in rodov ter najrazličnejših jezikov in dialektov, čudovito harmonijo katoliškega univerzalizma ob najpestrejši zunanji raznolikosti. Sv. maše v raznoterih cerkvenih obredih. Asistenca iz najrazličnejših delov sveta. Petje posameznih skupin, ki vsako odkriva svojsko lepoto na poseben način.

Na tej univerzi, kjer poučuje tudi naš rojak profesor dr. Janez Vodopivec in vzgajata to pisano množico bodočih pionirjev svete Cerkve v poganskih domovinah podrav. zavoda dr. Rafko Vodeb in dr. Jezernik, ki sta sama v zavodu študirala in promovirala, se zamenjevajo izkušnje vsega misijonskega sveta. Vsi gojenci pa se v dobi svoje priprave na duhovništvo, čimbolj posvečujejo, umsko razgledujejo in študirajo metode, kako na najbolj učinkovit način zasajati v bodočnosti Cerkev med njihovim ljudstvom. Vsako leto odhaja iz zavoda lepo število novo posvečenih duhovnikov, ki postajajo polagoma nosilci cerkvene hierarhije v poganskih pokrajinah. Veliko misijonskih domačih škofov je izšlo iz tega zavoda. Ko sem nekoč za misijonski praznik živel nekaj ur v kapeli in dvorani med raznovrstnimi prireditvami gojencev tega zavoda, sem doživel lepoto psalmistove besede, ki sem jo poprej tolikokrat le z ustnicami ponavljal: „Hvalite Gospoda vsi rodovi...“

SVOJI SVOJIM!

Sveta Cerkev se zaveda, da je z misijonsko dolžnostjo, ki jo v Jezusovem imenu vrši, združeno ogromno težav in težka odgovornost. Približati narodom Boga v njim primerni obliki, ne da bi žalil njihove starodavne običaje, upoštevajoč vse, kar je v njih morda tisočletna tradicija plemenitega utrdila, računajoč s pozitivnimi činitelji v njihovih sicer

zmotnih verstvih, je ogromna naloga, ki jo bodo morali izpeljati predvsem sinovi in hčere lastnega rodu, ki jih je vera prevzela in za osvajalno ofenzivo med sorojaki najuspešnejše izoblikovala.

Čepuv Cerkev roti katoliški svet, da žrtvuje čim več misijonarjev in misijonarjark za odhod v misijonske pokrajine, se jasno zaveda, da je njena naloga uporabiti te moči predvsem za vzgojo domače duhovščine, redovnih bratov in sester, ki naj delo pokristjanjevanja, spreobračanje poganov, pospešijo in polagoma prevzamejo samostojno v svoje roke. Tuji misijonarji imajo silno važno dolžnost čim boljše formirati duhovski naraščaj zaupanega jim misijonskega naroda. Domačini se bodo svojim ljudem veliko lažje približali, ga bolje razumeli in hitreje osvojili.

Misijonska naloga Cerkve bo izvršena šele, ko bo v vseh poganskih misijonskih pokrajinah domača duhovščina tako močna, da bo mogla brez pomoči tujih misijonarjev opravljati med lastnimi rojaki v celoti vse redne dušno pastirske posle, kot n. pr. slovenska duhovščina v popolnoma katoliški Sloveniji. Razumljivo je, da bo cerkvena hierarhija takrat povsem v rokah domačih škofov.

DALEČ OD IDEALA

Kljub precej razgibanemu misijonskemu prizadevanju Cerkve v zadnjih desetletjih in kljub vsem modernim prevoznim olajšavam, obstoja danes dežela, imenovana „streha sveta“, kamor že lep čas misijonar ne more prodrati. To je visoki Tibet, domena lamaističnih boncev. A tudi v Arabiji in Afganistanu ter Rusiji, vsaj uradno, katoliškemu misijonarju v sedanosti ni dovoljen apostolat. Za ogromno Rusijo se pripravljajo za bodoče misijonsko delo v Rimu sinovi različnih, največ slovanskih narodov, na duhovništvo v zavodu „Russicum“, kjer so svoje študije končali tudi Slovenci Puhar, Krajnik in Ilc. Kdaj bo Bog pot odprl, ve najbrže samo On.

V ogromno drugih misijonskih pokrajinah je delo spreobračanja šele v začetkih in cerkvena uradna poročila nenehno presenečajo s poročili, da je bil n. pr. pravkar posvečen v duhovnika prvi član tega ali onega poganskega rodu.

Najboljše je v Indiji in Kitajski, dveh

Kitajski škof-domačin (v beli obleki) v družbi z evropskimi misijonarji (Foto J. J.)

največjih misijskih deželah. Indija je imela prva srečo dobiti redno cerkveno hierarhijo, v kateri je danes polovica škofov že Indijcev, duhovnikov pa 70 % že domačinov. Apostolska nunciatura je od leta 1948 v New Delhi.

Kitajska je dobila redno cerkveno hierarhijo in svojega prvega kardinala Tiena leta 1946. Internuncij, zastopnik svete stolice na Kitajskem, je bival od leta 1946 v Nankingu, glavnem mestu nacionalistične Kitajske, kjer je bil nadškof Kitajec Yu Pin. Več nadškofov in precej škofov je že Kitajcev. Odličnemu kitajskemu nadškofu Chou-u, preganjane hierarhu iz nadškofije Nanchang, v katero spada tudi področje slovenskega Baragovega misijona, so komunisti ponujali celo „kitajsko papeško čast“. Ker je odločno odklonil, dela v ječi hudo pokoro.

Poudariti moramo, da je kljub lepim izgledom za misijsko rast Cerkve v obeh največjih misijskih pokrajinah, odstotek katoličanov približno 1 na 100, torej 1%. In na Kitajskem je odprto

komunistično preganjanje Cerkve, ki žene v katakombe še preostale vernike. Krščevanje so duhovnikom že pred dvestimi leti prepovedali, „ker je pridobivanje novih članov za imperialistično propagando Cerkve v nasprotju z Mao ovo ustavo“. Tako so nam uradno sporočili po zadnji večji skupinski krstni slovesnosti v ningtuški cerkvi.

RAZMERJE MED TUJIMI MISIJONARJI IN DOMAČIM KLEROM

Številčno domača duhovščina lepo napreduje, dasi so potrebe vedno bolj kričeče. Tako n. pr. naglo spreobračanje Afrikancev stavlja cerkveni hierarhiji na dnevni red težko vprašanje: Kako sedaj primerno poskrbeti za pouk vedno številnejših katehumenov (kandidatov za krst) in kako zagotoviti redno dušno pastirstvo med novospreobrnjenci, ker vzgoja vsakega novega duhovnika terja veliko let.

Po uradni statistiki za leto 1950 — dodati moramo nekaj stotin novoposve-

čehih duhovnikov in odšteti, zlasti na Kitajskem precejšnje število nasilno pregnanih tujih misijonarjev, ki pa mnogi odhajajo na druge misijske polo-
žaje — je bilo sorazmerje med tujimi misijonarji in domačo duhovščino sle-
deče:

	dom.	tujcev
Afrika (z bližnjim otočjem)	1.096	6.366
Ameriških 67 mis. ozemelj	397	1.223
Kitajska, Japonska, Koreja	2.886	3.549
Ostala Azija (z Indijo) ..	3.867	2.292
Avstralija z Oceanijo	2.113	2.067

Skupaj10.359 15.497
(Novejša celotna statistika navaja okrog 11.139 domačinov in 15.701 tujca.)

Vsak izmed teh približno 27.000 misijonarjev bi v idealnih prilikah moral skrbeti za 1000 zaupanih mu katoličanov, katerih duše naj bi z redno pastorcijo reševal, in 60.000 poganov, ki naj bi jih spreobrnil. Med tem se moč poganstva silno množi z novimi rojstvi, preganjanja hromijo delo tisočev misijonskih delavcev, mnogi misijonarji so zaposleni izključno v semeniščih in šolah z vzgojo. Tako pride dejansko na posamezne misijonarje še veliko več duš, ki jim seveda ne more, kot bi želel, niti zdaleka zadovoljivo pomagati.

PROCENTUALNA RAZDELITEV DO- MAČE DUHOVŠČINE PO MISIJON- SKEM SVETU

Dasi ta razdelitev ne pokaže problema misijskega pomanjkanja delavcev v eni ali drugi misijonski pokrajini v vsej aktualnosti, ker je razežnost ozemelj in število prebivalstva dokaj različno, je vendar zanimivo ugotoviti, kako je dobrih 11.139 domačih duhovnikov procentualno porazdeljenih po misijonskih deželah.

Kitajska	26.4%
Indija, Ceylon, Birmanija	22.7%
Indokina	15.7%
Afrika	10.7%
Avstralija z Oceanijo	16 %
Japonska, Koreja, Siam	4.3%
Obe Ameriki (vsa mis. podr.)	4.2%

UPANJE BODOČNOSTI V RAZVOJU MIS. BOGOSLOVNIH UČILIŠČ

Bodoča domača duhovščina se vzgaja v številnih velikih semeniščih misijon-

skih dežel. Večne revolucije so pregnale mnoge misijske bogoslovce na vse vetrove sveta, da končajo v tujini svoje študije. Redovne družbe imajo tako danes v Rimu, Parizu, Genovi in drugje v Evropi polno bogoslovcev iz misijonskih dežel, ki naj kot oni bogoslovci iz zavo-
da rimske Propagande, ponesejo kasneje novega poleta in mnogo božjega duha med svoj narod.

Misijonskih velikih semenišč je skupno 91, v katerih se vzgaja okoli 4.120 bogoslovcev iz misijonskih pokrajin. Statistika je iz leta 1950, ko so obstojala razna velika semenišča, ki so danes, zlasti na Kitajskem in Koreji, uničena. Podeljeni so bogoslovci takole:

	duh. kan. v v. sem.	
Azija	2051	40
Afrika	1247	36
Obe Ameriki	160	4
Avstralija in Oceanija	641	7
Evropa	21	4

Kar Evropo in obe Ameriki zadeva, se tičejo vse navajane statistike le misijonskih pokrajin v teh deželah. Misijonski gojenci, ki v Evropi ali Ameriki študirajo, so šteti pri lastnih domačih deželah, dasi študirajo zunaj.

TEŽAV NIKOLI NE ZMANJKA

Ob prvem srečanju našega misijonskega škofa O'Shea v Kanchowu, je ta mož, ki od l. 1921, ko je odšel v misijone, ni nikdar šel domov v Ameriko na odih, zavzdihnil ob razgovoru o možnostih razvijanja misijskega apostolata: „Ko bi ne bilo tudi na Kitajskem težkega vprašanja malih semenišč.“ Predno bodoči duhovniški kandidat doštudira, potroši Cerkev zanj lepo število bankovcev. Samo vzgoja 1 bogoslovca za 4 leta v velikem semenišču stane povprečno 750 dolarjev. Mnogi, ki odhajajo v mala semenišča, ne vzdrže in po nekaj letih šolo zapuste. Številne spravi v malo-
dušje učenje latinščine. Nekateri gredo v malo semenišče za poskušnjo, vodeni od materialističnega duha staršev, ki skušajo priliko nekoliko izkoristiti; saj sinu ne bo škodovalo, če se kaj več nauči. Mnoge odbije v današnjih prilikah odpor do tujcev ob prebujanju azijskega in afriškega nacionalizma. Pritisk na mladino v rdečih deželah, strah pred grozečo bodočnostjo v bližnjih deželah,

Salezijanski klerik Nace Kustec skupaj z indijskimi duhovniškimi kandidati na izletu

rastoči življenjski materializem modernega poganstva z najuspešnejšo propagando, vse to in tisoče drugih vzrokov zavira delo Cerkve pri vzgoji bodočega domačega klera. Zelo škoduje slab zgled katoličanov v zapadnem svetu in onih, ki po poklicnih opravkih v misijonskih deželah žive: diplomati, trgovci, industrijci, oficirji in vojaki.

NAJVEČJE ŽRTVE NISO V TA NAMEN PREVELIKE

Vsak misijonar iz izkušnje ve, da je gradnja Cerkve med pogani žrtev. Če bi žrtev ne ljubil, bi v misijone ne šel. A prav ob dnevnih žrtvah, ko vidi polagoma zoreti sadove svojega trpljenja, mu radosti prepeva srce. Tako so na Kitajskem slovenski misijonarji, ki so bili žrtvovani vzgoji duhovskega naraščaja, lazarist Časl v največjem kitajskem bogoslovju Chala, Čarga v Kashiingu, Jerman v San Carlos Seminary na Manili, frančiškan Pifko v Honanu in drugi po ostalih deželah, Boga hvalili in drugi po ostalih deželah, Boga hvalili za lepo, dasi težko nalogo. Če drži beseda velikega dušnega pastirja in refor-

matorja sv. Karla Boromeja, da je „ena duša dovolj velika škofija za življenjsko delo enega škofa, ako jo hoče temeljito obdelati“, potem nam more biti razumljiva sreča misijonarjeva, ki vidi, da gre vsaj kako posejano seme božje besede v klas, kot nedavno piše misijonar Majcen, ki je s tako ljubeznijo delal za duhovniške poklice med svojimi fanti: „Dva bivša gojenca našega salezijanskega zavoda iz Kunminga sta vstopila pravkar v naš novicijat. Ta dva sta veliko moje upanje. Molite, da vztrajata.“ In pred nekaj leti je iz trudov mons. Kereca in Majcena vstopil v bogoslovje prvi Kitajec iz številnega rodu Lolo, malo poprej pa eden iz drugega rodu Miao.

Svet se žrtvuje često za nesmiselnosti. Žrtve za Boga so sladke. Koliko bolj, če so darovane za rešitev ene same duše, ki je vredna več kot vse vesolje. Ali celo za oblikovanje duše bodočega domačega duhovnika, ki bo rešil s svojim apostolatom morda na tisoče svojih poganskih rojakov in zakoreninil Cerkev v svoji rodni deželi še globlje.

Literatura: Poleg že navedene še „Gentes“ 1951-52 in „Mission“ 1952.

KRŠČANSKI VZHOD IN SLOVENCJI

RAZGOVOR S P. FILIPOM DE REGIS, DUŠNIM PASTIRJEM ARGENTINSKIH KATOLIŠKIH RUSOV VZHODNEGA OBREDA

Katoški Rusi vzhodnega obreda imajo v Buenos Airesu kapelo in versko središče v enonadstropni hiši v ulici Güemes 2962 blizu Plaza Italia. Vodi jih francoski jezuit p. Filip de Régis, ki govori tudi rusko in špansko.

Pozvonil sem pri vratih, na katerih je vzhodna slika svetega Petra in Pavla, nad njimi je pa lesen vzhodni križ. Odprla mi je vratarica Rusinja in šla klicat „atjéca Felípa“. Po stopnicah je prišel duhovnik z dolgimi sivimi lasmi in sivo brado. Prisodil bi mu kakšnih 55 let. Pisal sem mu bil, kdaj in po kaj bom prišel. Prijazno me je sprejel in me najprej peljal v kapelo.

Kakor je na Vzhodu v navadi, sta

mašna miza in Najsvetejše zadaj za steno, ki je okrašena s slikami (ikonostás) in ki med bogoslužjem loči mašnika od vernikov. Mašnik pride zdaj pa zdaj skozi srednja ali „carska“ vrata blagoslovit ljudi. — Ob vstopu v kapelo sva pozdravila Najsvetejše, p. de Régis z globokim priklonom v pas in z dotikom tal z desno roko, jaz pa po naše.

Ikonostás ne sega do stropa. Zadaj na steni se vidi slika Matere božje z Detetom. Vzhodni kristjani zelo častijo svete podobe, ker so grško-bizantinski cesarji več ko sto let prepovedovali njihovo češčenje in dali pomoriti na tisoče pravovernih. L. 787 je 2. nicejski vesoljni zbor slovesno potrdil in priporočil češčenje svetih kipov in podob, ki sega še v prva krščanska stoletja. Osebe na vzhodnokrščanskih slikah izražajo resnost in svetost mnoge pa tudi milino. Pri nas ima krščanska likovna umetnost veliko svobodo; na Vzhodu pa starodavno izračilo podrobno predpisuje, kako je treba naslikati posamezne svete osebe. — Na ikonostásu te kapele so na desni strani carskih vrat podobe Kristusa, sv. Petra in enega nadangela. Na desni steni je 12 slik poglavitnih praznikov cerkvenega leta, izdelanih v novgoródskem slogu. V kapeli je še več drugih svetih slik in sličic.

P. de Régis me je potem peljal v govorilnico. Stavil sem mu vprašanja in on mi je odgovarjal. V pojasnilo mi je dal tudi nekaj svojih člankov. (Mes Paroisses paysannes en Russie Blanche. V Construire VIII, Paris, Dumoulin 1942. — Il Cattolicismo in Russia. — Contacts with Russian Orthodoxy. V The Month nov. in dec. 1948, London, Longmans, Green & Co. — La „conversion“ de la Russie. — Rokopis.)

1. KDAJ SE JE ZAČELO DELO JEZUITOV MER RUSKIMI EMIGRANTI?

Jezuiti so imeli že od nekdanje stike s slovanskim krščanskim Vzhodom. Ukrajina se je leta 1595 zlasti po njihovem

P. Filip de Regis med sv. mašo po vzhodnem obredu v katoliški ruski cerkvi v Buenos Airesu obhaja tudi pod podobo vina svoje bogoslovce

prizadevanju zedinila s katol. Cerkvijo, Ko je bil l. 1773 jezuitski red začasno razpuščen, carica Katarina II. (ki je pa sicer zelo preganjala in zatirala katoličanstvo) ni pustila v Rusiji objaviti ta papeški odlok; jezuiti, ki so delovali kot znanstveniki, profesorji in vzgojitelji, so ostali v Rusiji, dokler jezuitski red ni bil leta 1814 spet obnovljen. — Ko so po nastopu boljševizma začeli posamezniki bežati iz Rusije in so se ustavili v Carigradu, Parizu in na drugih krajih, so jim tudi jezuiti lajšali zapuščeno in jim pomagali. Na papeževo željo je p. Ledochowski, glavni predstojnik jezuitskega reda, po rodu Poljak, pozval svoje mlade redovnike, naj se nekateri posebej pripravijo za dušno pastirstvo med Rusi. Nekaj Francozov se nas je priglasilo. Jaz sem l. 1925 z enim sobratom odpotoval v tisti del Bele Rusije, ki je l. 1918 ostal pod Poljsko, v mesto Albertyn. Naučil sem se rusko, sprejel vzhodni obred in pet let tam pastiroval. Pravoslavni Belorusi so začeli vstopati v katoliško Cerkev. V 2. svetovni vojski je bilo tudi od njih nekaj postreljenih

ali zaprtih, drugi so prišli pod oblast sovjetov. Kakor druge katoličane vzhodnega obreda, so komunisti tudi nje z nasiljem silili nazaj v pravoslavje.

2. KAKŠNE VTISE STE DOBILI O BELORUSIH?

Belorusi, kar jih je l. 1918 prišlo pod Poljsko, so spadali v vojvodstva (gubernije) Vilno- Novogródek, Brest in Bjali-stok. So po jeziku podobni Velikorosom in tudi po značaju, v kolikor teh ni po svoje oblikoval boljševizem, — oblikoval bolj po zunanje, saj v življenju tako številnega naroda tudi doba 35 let le malo pomeni. Tudi Belorusi so pravoslavne vere. Večinoma so kmetje, molčeči in nezaupni, saj so bili že tolikokrat žrtev politike, različnih nazorov in osebnih koristi in častihlepja. So precej revni in v vseh ozirih zaostali. So pa zelo gostoljubni. Značilni nanje sta krotkost in dobrota. Včasih pa bruhne iz njih, kakor iz Velikorosov neverjetna krutost. Pretepajo živino, ki ne more več peljati težko obloženega voza. Doma pretepajo

Sveta brata Ciril in Metod,
s'ovanska apostola

Sv. Ciril (827—869) menih, „Filozof“ visoke bizantinske kulture, izumitelj slovanske abecede, prevajalec svetih knjig, umrl v Rimu, pokopan v baziliki sv. Klemena

Sv. Metod (815—885) pravnik, državni upravnik, poznejše menih, panonski in moravski nadškof, papeški legat, umrl in pokopan na Velehradu

ženo, da pritečejo sosedje mirit; včasih pa tudi žena nabije moža. Taka zmes značaja je možna le pri ljudeh, ki jih ne vodi toliko razum kakor čustvenost. Tudi oni mnogo pijejo žganje. Kakor Rusi in Ukrajinci so tudi oni zelo nadarjeni. Zmožni so velikih, junaških del in pri tem ne iščejo lastne koristi ali slave, ampak ker tako veli dolžnost. Zunanje okoliščine vzbudijo v njih sile, ki so veličarske, a se jih še ne zavdajo. Kar so o ruskem preprotem človeku lepo pisali Tolstoj, Turgénjev in drugi, velja tudi o Belorusih. Čudil sem se, kako lahko umirajo. Smrt jim je nekaj preprostega, naravnega, dobrega, saj jih rši težkega življenja in pelje k Bogu; zato so zanj

tudi dobro pripravijo. — Od vseh, kar jih je v mojem delovnem področju vstopilo v katoliško Cerkev, je samo eden vstopil iz umskih razlogov. Drugi so prihajali k naši službi božji, iz radovednosti ali ker jim je bila naša cerkev mnogo bliže kakor njihova. Videli so, da je naše bogoslužje prav tako kakor njihovo. Poslušali so naše dobro pripravljene govore. Zacenili so naše duhovnike, njih življenje, izobrazbo in apostolsko gorečnost, in so jih vzbujali. Po daljšem času smo jih vprašali, ali so se pa vprašali sami: zakaj bi ne pristopili k tej župniji? Preprostim kmetom ni bilo težko priznati papeževga cerkvenega prvenstva, saj je Rim daleč, mi smo jim bili pa blizu. Bolj izobraženim smo morali seveda podajati dokaze iz svetega pisma, izročila in zgodovine.

3. VI, PATER, STE BILI PO ODHODU IZ BELE RUSIJE RAVNATELJ RUSKEGA SEMENIŠČA (RUSSICUM) V RIMU. KDAJ SE JE ZACHELO TO SEMENIŠČE IN KAKŠNE NAMENE IMA?

Rusko semenišče je ustanovila papeška Kongregacija za vzhodno cerkev pod vladno Pija XI. leta 1929. V njej se naj vzgajajo predvsem mladi Rusi, pa tudi sinovi drugih narodov, da bi bili dušni pastirji katoliških Rusov vzhodnega obreda in da bi delovali za zedinjenje krščanskega Vzhoda. Papež Pij XI. je vodstvo semenišča izročil jezuitom. K modroslovnim in bogoslovnim predavanjem hodijo gojenci na bližnjo Gregorijansko univerzo, na kateri tudi poučujejo jezuiti. Veste, da so v Ruskem semenišču tudi trije Slovenci: spiritual jezuit p. Koren in nedavno posvečena duhovnika Ilc in Krajnik. — Rusko semenišče je po drugi svetovni vojski vršilo dobrodelnost med Rusi, ki so jih bili Nemci zajeli v vojski ali so jih bili odgnali v Nemčijo ali v Avstrijo na prisilno delo in ki se niso hoteli vrniti v Sovjetijo, kjer bi jih čakal strel ali pa dolgoletno prisilno delo v Sibiriji. Iz nemških in avstrijskih taborišč so mnogi prišli v Rim, sestradani in brez vsega. Bali so se Angležev, da tudi nje nasilno ne vrnejo Sovjetom, kakor so jih n. pr. leta 1947 vrnili Ruse iz begunskega ta-

borišča v Rimini. Brez vsakega pritiska je mnogo teh pravoslavnih ruskih beguncev zaprosilo za sprejem v katoliško Cerkev. — Jaz sem bil ravnatelj Ruskega semenišča od leta 1933 do 1940 in potem v letih 1945 in 46. Pripominjam, da je versko-kulturno središče ruskih katoličanov v Parizu. Tam imajo cerkev in srednjo šolo za rusko mladino. Tam se tudi natisne večina naših molitvenikov in drugih verskih knjig.

4. KAKO DA STE POTEK, PATER, PRIŠLI V ARGENTINO?

Mnogo ruskih beguncev se je iz Rima preselilo v Argentino. Z dobrimi vezami smo jim več od njih preskrbeli potrebno dovoljenje. Nismo jih hoteli pustiti brez telesne in dušne pomoči. Zato je redovno vodstvo poslalo za njimi mene in dva sobrata, moja bivša gojceca. Mene so poslali samo za eno leto, a sem, kakor vidite, še zdaj tukaj. Lani sem potoval v Rim, da poročam o našem delu in da še za naprej dobim podporo od svete stolice. Eden od mojih tukajšnjih sodelavcev je p. Georgij Kovaljanko, Rus, ki je po prvi svetovni vojski vstopil v katoliško Cerkev in v jezuitski red in bil več let predstojnik ruske katoliške cerkve v Rimu. Vseh ruskih jezuitov je do zdaj pet; od njih je pa samo eden v Argentini.

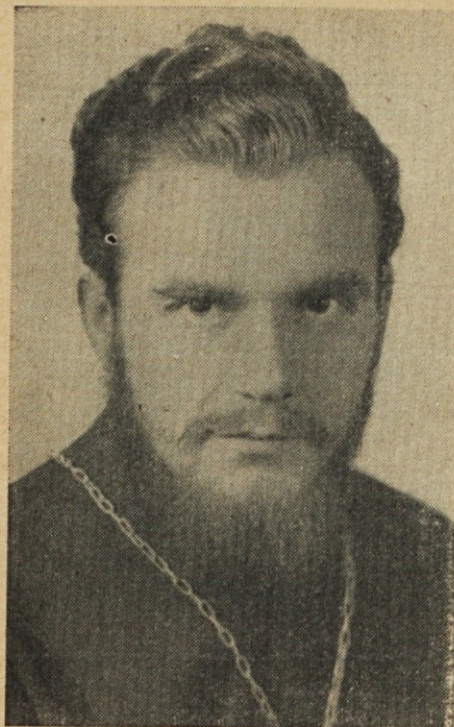
5. KAKŠNO JE TUKAJ VAŠE DELO IN KAJ SE NAMERAVATE?

Opravljamo dušno pastirstvo med ruskimi katoličani v vsej Argentini, ki jih je zdaj kakšnih 300. Mnogi živijo daleč od tukaj, raztreseni po raznih krajih; z obiski, pismi in tiskom ohranjamo zvezo z njimi. K nam pa prihajajo tudi pravoslavni Rusi in so nam prav tako dobrodošli in dragi, kakor katoliški. Kolikor moremo, pomagamo tudi njim, če želijo. Nekaj jih prihaja tudi k naši božji službi. Ne prigovarjamo jim, naj vstopijo v katoliško Cerkev, ker nas skušnjava uči, da taka spreobrnjenja niso dosti vredna. Pač pa včasih pridigamo o cerkveni edinosti, da je prava Kristusova Cerkev ena sama in za vse narode. Pripravljati moramo tla za zedinjenje, ki je morda še zelo daleč. Treba je podirati predsodke in popravljati napačne nazore, ki so od Grkov prešli v vse pravoslavne cerkve. S pravoslavnimi moramo vsi katoličani ravnati z veliko širokoserčnostjo

Škof Anton Martin Slomšek, apostol zedinjenja, ustanovitelj Bratovščine sv. Cirila in Metoda

in ljubeznijo; videti morajo v nas resnične in iskrene prijatelje, ki jih spoštujemo in jim želimo dobro. O mnogih tukajšnjih pravoslavnih Rusih lahko rečem, da nas imajo radi in nam zaupajo. V stiku smo tudi s tukajšnjimi pravoslavnimi ruskimi duhovniki. Po bratsko smo tudi njim pomagali, da so od argentinskih oblasti dobili naselitveno dovoljenje za tiste, za katere so prosili. — Začeli smo z ruskim tednikom „Za pravdu“, ki s krščanskega stališča poroča o svetovnih dogodkih. Skoraj vsi sedanji ruski emigranti so doraščali v ozračju brezbožnega materializma; s tiskom bi jih radi učili po krščansko misliti in po krščansko gledati na svet. — Radi bi ustanovili zavod, v katerem bi ruski dečki imeli dobro krščansko vzgojo; hodili bi pa v javne šole. Tudi za ruske deklice želimo ustanoviti vzgojni zavod. Irske redovnice, ki so že v Šanghaju na Kitajskem vzgajale mlade Rusinje, so se nam že priglasile za vzgojiteljice. In še marsikaj bi radi, če bi nam katoličani pomagali.

č. g. Pavle Krajnik kot katoliški novomašnik vzhodnega obreda, potem ko je dokončal svoje študije v Russicum

6. SVETA STOLICA JE ŽE NEKOLIKOKRAT IZREKLA ŽELJO, DA BI ZA CERKVENO ZEDINJENJE DELALI ZLASTI KATOLIŠKI SLOVANI, KI SO PO KRVI IN JEZIKU BLIZU SVOJIM PRAVOSLAVNIM BRATOM. KAJ NAJ MI SLOVENCIM, RAZTRESENI PO SVETU, STORIMO ZA ZEDINJENJE?

Rusi so narod, ki je velik po številu, zgodovini in kulturi. Tega se dobro zavedajo, zato spoštujejo zlasti največje in najkulturnejše narode in se hočejo učiti od njih. Mnogi so pa tudi zavedni Slovani in se čutijo povezane po krvi in jeziku z drugimi, ki so si bili tudi s pravoslavnimi zmerom dobri: s Čehi, Slovaki, Bulgari in tudi z vami Slovenci,

— v kolikor sploh vedo za vas. S Poljaki pa ne, ker so imeli stoletne borbe z njimi, ki so izvirale iz versko-cerkvene razlike ali so jo še bolj poglobljale. Katoliška vera velja v Rusiji kot „poljska vera“ in jim je bila do zadnjega časa mrzka, kakor jim je bilo mrzko osvobodilno gibanje Poljakov. — Vi Slovenci poslušajte sveto stolico in molite in delajte za zedinjenje. Treba je, da Rusi bolj spoznate: njih jezik, zgodovino, slovstvo in drugo kulturo. Kar vas je po svetu, iščite osebnih stikov z njimi. O nadnaravnih pripomočkih za zedinjenje Vam ne bom govoril podrobno, saj jih sami poznate in gotovo tudi uporabljate. To so zlasti molitev, darovanje sv. maš in obhajil, še posebno pa darovanje žrtev in dušnega in telesnega trpljenja. Priporočajte vašim bolnikom, naj za zedinjenje darujejo svojo bolezen in druge križe, ki so z njo v zvezi.

7. V KAKŠNEM SMISLU NAJ MOLIMO „ZA SPREBRNENJE RUSIJE“?

Moliti, da bi se ruski narod v celoti spreobrnil od sedanjega brezbožnega materializma, bi bilo pač žaljivo zanj. To bi se reklo zamenjavati rablja in njegovo nedolžno žrtev. Ruski narod je doprinesel brezštevne in največje žrtve v odporu zoper materialistično brezboštvo. In še sedaj, po 35 letnem dušnem zasužnjevanju in zapeljevanju, nikakor ni neveren. Ko so Nemci v zasedenih ruskih pokrajinah dovolili spet odpreti cerkve in začeti z verskim življenjem, so množice hitele v cerkve, se cerkveno poročale, dajale krstit svoje otroke in hodile k božji službi in zakramentom. To je dalo misliti tudi sovjetskim oblastnikom in pripomoglo, da so sprejeli ponudbo nadškofa Sergija, poznejšega patriarha, da priznajo rusko pravoslavno cerkev in ji dajo nekaj pravic in opore — za ceno popolne predanosti sovjetom. Tudi še zdaj ni pri njihoveh oblasteh dobro zapisan, kdor hodi v cerkev; vendar so cerkve, kar jih je še ostalo, polne četudi moramo ob nedeljah in praznikih vsi na delo. Od Nemcev zajeti ruski vojaki in od Nemcev na prisilno delo odgnani Rusi in Rusinje kažejo veliko resnobo in spoštovanje do vere. Moliti moramo torej ne za spreobrnenje Rusije,

ampak da bi bila rešena jarma brezbožnega materializma. — Potem moramo moliti za zблиžanje, ki naj pripravi pot zedinjenju. Rusi so sprejeli krščanstvo iz Carigrada in so ostali v tesnih zvezah z njim; imeli so pa zveze tudi z Rimom. Po vesoljnem cerkvenem zboru v Florenci jih je moskovski veliki knez Vasilij Slepil ločil od obeh. Ustanoviti so morali svojo lastno, nezavisno rusko cerkev, ki je bila potem vseskozi kar najtesneje povezana z narodom in njegovo zgodovino. Zapustiti svojo narodno Cerkev se Rusom zdi isto kakor zapustiti svoje rusko narodno občestvo; zdi se jim isto kakor izneveriti se svoji zelo jim dragi duhovni materi, ki je toliko storila zanje. S krstom so postali njeni otroci; morajo ji torej ostati zvesti. Katoliški Cerkvi niso sovražni, kakor so ji n. pr. Grki; kjer nimajo lastnih cerkva, gredo radi v katoliške, so pri božji službi in prosijo za zakramente. Če pa kdo prestopi v katoliško Cerkev, se drugim to zdi izdaja; užaljeni so in do katoliške Cerkve zagrenjeni. Kadar torej molimo za cerkveno zedinjenje, ne molimo predvsem za zedinjenje posameznikov, saj imajo tudi v svoji pravoslavni cerkvi sv. mašo, zakramente in zakramentale, ampak molimo za zedinjenje celih ruskih pokrajin ali pa celega ruskega naroda.

8. KAKŠNI MORAMO TOREJ BITI DO VZHODNOSLOVANSKIH PRAVOSLAVNIH?

Najprej jih moramo spoznati. Vsaj izobraženi bi naj proučevali njih miselnost, slovstvo, zgodovino itd. Papež Pij XI. je v posebni okrožnici leta 1928 k temu pozval katoličane. Zlasti jim naroča, naj spoznajo vzhodne cerkvene obrede in njih besedilo. — Zapadnjaki smo po svoji navadi bolj zaprti vase, molčeči in nepristopni. Vzhodni Slovani so pa čustveni; želijo si iskrenega pomenka, iz katerega naj vejeta srčna toplina in zaupnost. Pritožujejo se, da smo katoličani hladni in nezaupni do njih, zlasti v pogovorih o veri in Cerkvi, in da se jih izogibamo. — Mnogi pravoslavni imajo resnično spoštovanje do katoliške Cerkve; občudujejo njeno trdno organizacijo, disciplino, delavnost in podjetnost. Pravijo pa, da so katoličani prav zato samozavestni do prevzetnosti in da z viška in

V imenu njegovih tirolskih dobrotnikov poklanja novomašniku Krajniku deklica kelih pri njegovi novi maši v Tirolah po vzhodnem obredu koncem preteklega leta

s prezirno gledajo nanje. Ali smo katoličani res prevzetni v tem smislu in se tega ne zavedamo? Res da imamo edino pravo vero in smo v edino pravi Cerkvi; toda ali je to naša zasluga? Zato moramo v stikih z vzhodnoslovanskimi pravoslavnimi vedno izvrševati krščansko ljubezen in pa krščansko ponižnost, ki jo imajo oni v tako visoki meri, da je že kar značilna zanje. Ne smemo delati niti videza prevzetne samozavesti, češ: mi smo v posesti polne resnice, vi pa ne.

V 18. stoletju so se jezuiti in kapucini v Grčiji svobodno bratili s pravoslavnimi. V cerkvenih oblekah so hodili v njihovih procesijah; spovedovali so in pridigali tudi v pravoslavnih cerkvah. Pa ni noben katoliški cerkveni predstavnik tega obsojal, da je nevarno, nemodro in napačno. V 19. stoletju je pa katoliška Cerkev prepovedala svojim članom iti k

pravoslavnemu bogoslužju; prepovedala je svojim duhovnikom pravoslavnim pridigati in deliti zakramente. S temi prepovedmi je hotela svoje vernike zavarovati pred zmotno in še bolj pred versko ravnodušnostjo (indiferentizmom). Gotovo je prav ravnala. Pravoslavni imajo pa drugačno miselnost in jih to zelo boli. Oni ne čutijo nobene težave iti h katoliškemu bogočastju. Tudi zakramente bi radi prejeli od katoliškega duhovnika, če bi jih jim hotel podeliti. Tudi nam je težko, da ne moremo biti skupaj z njimi pri sv. maši, obhajilu in cerkvenih molitvah. Res ne moremo; imamo natančne predpise in se jih moramo držati, zaradi višjih dobrin. To je pa tudi res, da sveta stolica ne govori o pravoslavnih tako kakor n. pr. o protestantih in ne ravna z njimi na popolnoma enak način. Pri prestopu n. pr. ne zahteva od njih, da se odpovedo kakšnim zmotam, ampak samo, da odmoliyo vero. Vsekakor pa teh cerkvenih prepovedi glede udeleževanja pri bogoslužju ne smemo pretiravati. Nemški in avstrijski škofje so med zadnjo vojsko in tudi še potem dovolili ruskim pravoslavnim vojakom in beguncem nekaj izjem. In govorilo se je, da je to več pripomoglo k zbliznanju s pravoslavnim vzhodom kakor cele knjige bistroumnih prerekanj.

9. KAJ PA RUSKO „MESIJANSTVO“?

Mlad, močan človek bi rad vršil velike reči. Istotako mladi, močni narodi. Ruski narod je razmeroma mlad, saj se je šele v zadnjih stoletjih začel zavedati samega sebe in se uveljavljati. Šteje 160 milijonov in ima šestino vse zemeljske površine v lasti. Zmožen in nadarjen je, pa tudi plemenit. Rad bi za Boga, za Kristusa mnogo storil, pri sebi in pri ostalem človeštvu. Prepričan je, da mu je Bog dal za to posebno poslanstvo, „mesijanstvo“, o katerem pišejo Dostojevski, Solovjev in drugi njegovi glasniki. Pravoslavni Rusi si pa mislijo: „Dokler imamo svojo lastno, rusko cerkev, bomo svoje poslanstvo lahko izvrševali neovirano in po lastnih željah in zamislih; nikdo nam ne bo strigel peruti. Če pa vstopimo v katoliško Cerkev, bomo postali njena navadna, zakotna in malo pomembna pokrajina. Rimski centralizem nas bo vladal in oblikoval po svoje, ne po naše. Hromil nam bo moči in za-

drževal polet. Saj nam katoličani toliko govorijo o potrebnosti in koristi discipline in pokorščine. Vključili bi se v organizacijo vesoljne Cerkve in ji bili pokorni, a le, če bi tudi sami odločali, pomenili in vplivali.“ — Ta strah in pomislek bosta ruske pravoslavne tako dolgo plašila in odvrčala od zbliznanja in zedinjenja, dokler ne bomo imeji v roki popolnoma varnih in nepreklicnih zagotovil, da bo katoliška Cerkev spoštovala in upoštevala to zavest njihovega poslanstva in še bolj, če bodo imeli varna jamstva, da ga bo podpirala in mu kot vsenarodna božja organizacija omogočala še vse večji razmah kakor pa njegova ruska, samo na njegov narod omejena cerkev. Ali jim katoličani ne bomo želeli tega v polni meri? Zdaj izrabljajo in zlorablajo ruski narod železno organizirane in do zob orožene napačne ideje, da se utrjujejo in širijo. Zlorablajo ga proti njegovi volji. Ali bi ne mogel ta véliki in širokosrčni narod prav toliko in še mnogo več pomeniti pri utrjevanju in razširjanju Kristusovih idej, po čemer tako zelo hrepeni? Naj mu Sveti Duh ohranja, izčiščuje in krepi to njegovo hrepenenje, to njegovo mesijanstvo! Prosimo Svetega Duha že zdaj, da ko bo napačil véliki čas za razgovore o cerkvenem zedinjenju, bodo imeli katoličani mnogo dobre volje, razumevanja, ponižnosti in širokosrčnosti!

ZAKLJUČEK

Priznati moram, da sta me odgovora na zadnji dve vprašanji nekoliko osupnila. Pa vedel sem, da je ta, ki govori, jezuit, ki je več let deloval v pravoslavni deželi in bil potem ravnatelj papeškega zavoda za vzgojo dušnih pastirjev med Rusi; zdaj je zaupnik svete stolice in je v tesnih stikih z njo, pa tudi z drugimi cerkvenimi dostojanstveniki po svetu in s strokovnjaki za krščanski Vzhod. Zato je gotovo vse prav rekel.

DR. FRANC JAKLIČ

Op. uredništva: Patru de Regisu in prof. dr. Franc Jakliču se za gornji dragoceni sestavek prav posebno zahvaljujemo! Bralecem pa priporočamo, da se včlanijo v „Apostolat sv. Cirila in Metoda“. Zaenkrat se lahko prijavljate kar centrali Slovenske misijonske zveze, Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires.

Prof. dr. Franc Jaklič predava o zedinjenju na zborovanju Odseka za misijone in zedinjenje ob Katoliškem shodu v Buenos Airesu

APOSTOLSTVO SV. CIRILA IN METODA

Druga točka druge resolucije Odseka za misijone in zedinjenje na Slovenskem katoliškem shodu v izseljenstvu določa, da bomo Slovenci „podpirali Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki naj se poživi in obnovi“.

Predhodnik Apostolstva je Bratovščina sv. Cirila in Metoda, ki jo je škof Slomšek ustanovil l. 1851 in jo je sveta Stolica odobrila. Zamišljena je bila kot apostolat molitve za zedinjenje. Najbolj se je razširila med katoliškimi Slovani, bila je povod številnim novim pobudam in veliki dejavnosti v prid zedinjenja. Ko je bila preosnovana, se je Slomškova Bratovščina l. 1891 na pobudo nadškofa Cirila Stojana spremenila v „Apostolat sv. Cirila in Metoda pod varstvom presvete Device Marije“.

Udje tega Apostolata (ali Apostolstva, kakor smo bili doslej vajeni) molijo vsak dan Oče naš, Zdravamarijo z vzklikom: „Sveta Devica Marija, sv. Ciril in Metod, prosite za nas!“ in prispevajo določeno vsoto za apostolat zedinjenja.

DOMAČA UMETNOST

PIŠE MARJAN MAROLT V MISIJONIH

ČRNA AFRIKA

Pri presojanju črnske domače umetnosti je najprej treba razlikovati one mojstre, ki so že pogledali kaj v Evropo, in vemo, da se črnici znajo prilagoditi belcem — od onih, ki živijo še popolnoma v svojem domačem svetu. Tako bi na str. 367 objavljeni kralj iz skupine Treh modrih, ki jo je izklesal domačin iz apostolskega vikarijata Bahr-el-Gebel v Sudanu, krasil lahko tudi kakšno evropsko cerkev. Precej drugačen pa je njegov črni tovariš Boltežar istega umetnika; ko je klesal Zamorca, so se mu pač vzbudili stari domači umetnostni instinkti, in ta Boltežar je dosti bližji splošnemu afriškemu kiparstvu (str. 366).

Evropske umetnostne revije pred 25, 30 leti so rade prinašale posnetke črnske umetnosti, kajti v dobi vihravega ekspresionizma se je pokazala marsikatera sorodna črta v delu iskajočega Evropejca in z živahno domišljijo obdarjenega zamorca. Gotovo so se tudi že francoski in angleški znanstveniki pečali z oblikovalnimi težnjami „divjakov“ v svojih afriških kolonijah; morda je kdo tudi že napisal kakšen sistematičen pregled tega snovanja, a jaz ga ne poznam. Pičla literatura ob rimski razstavi, kolikor jo je prišlo semkaj, kaže, da tam niso kaj dosti vedeli o tem. Medtem ko so za druga področja podali precej točne analize razstavljenega materiala, so pisali o Afriki bolj esejistično in se jedra nekako izogibali.

Iz belgijskega Konga je bilo na razstavi precej oltarjev in vzorcev za poslikanje sten. Za primer objavljamo na naslednjih straneh en tak oltar. Iz teh predmetov bi mogli sklepati, da je tudi tam kot v Oceaniji slikarstvo zgolj geometrična dekoracija, vendar ne tako natrpna, temveč bolj velikopotezna, jasna in svetlejša. Enake značilnosti kažejo istovrstni predmeti iz francoskih kolonij. Ne vemo seveda, koliko francoski in belgijski misijonarji sami umetnostno-vzgojno vplivajo pri tem na

ljudske umetnike domačine. Nekaj zapadnoevropskega bo morda zraven.

Iz francoskega Dahomeya objavljamo medeninaš kip Kristusa na križevem potu (str. 369). Kompozicija in Gospodova drža sta zelo neavadni; kip bi lahko imenovali: Kristus pred padcem pod križ. Težki križ toliko da je še v oblasti nosilca, le z levico ga še komaj drži, ta levica je pa poudarjena v svoji nemoči: kot bi v njej ne bilo kosti in sklepov več. Z desnico se bo Zveličar zdaj, zdaj oprl ob tla, da bo vsaj malo omilil padec in morda preprečil udar glave, ki grozi z vso silo pasti na trda tla in potegniti za seboj telo in križ.

Tehnika medeninaštega kiparstva, izgleda, je v Dahomeyu zelo razširjena. Zanimiva je skupina Petra s petelinom ob zatajitvi. Petelin je mnogo večji kot Peter, s čemer je hotel črni kipar Hountondji povdariti, kako nezatnega se je čutil apostol, ko je ob petelinjem kriku spoznal resničnost napovedi in svojo krivdo; petelin pa odhaja ponosno kot zmagovalec s pozorišča (str. 369).

Pri kipih in reliefih iz Nigerije so skoraj povsod glave silno velike v primeri z dolgostjo ostalega telesa. Skupina „Sv. Francišek pridiga ptičkom“ je kakor kakšna moderna igrača (str. 370). Svetnikova glava je tretjina moža, ki stoji pred drevesom z dvema paroma simetričnih vej. Na tleh, na vsaki strani drevesa, na vsaki veji ga poslušata ptiček, v stilizirani kroni vrh drevesa pa prav zastaven ptič, ki bi se ga kdo drugi, če ne bi bil asiški ubožec, kar ustrašil.

Čudno je pa, da je šla Nigeriji sosednja Tanganika dežela v višino potegnjenega kiparstva, podobno kot Indonezija in Oceanija. Pa so ravno takšne razlike med Dahomeyem in sosednjim Togom. V Dahomeyu izredna razgibanost figur, v Togu toga mirnost. V vsaki pokrajini na svoj način častijo Boga; Bogu so pa vsi načini enako ljubi, če le prihaja češčenje iz dobrega srca in prave misli.

ČRNA AFRIKA

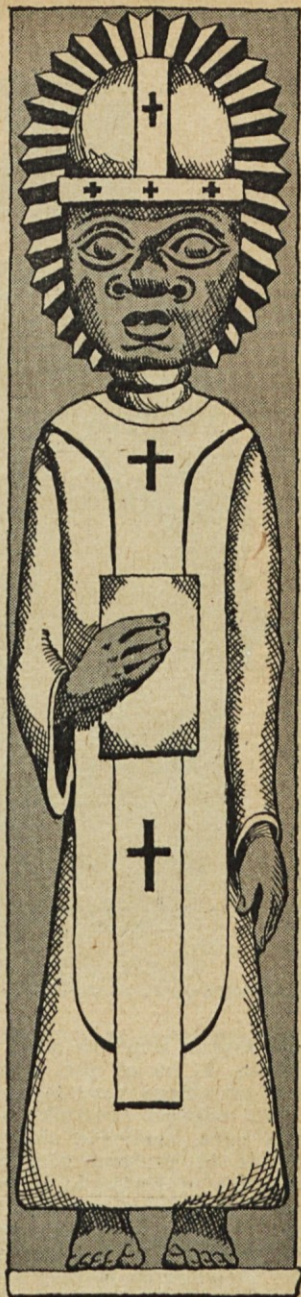
SKRIVNOSTNA DEŽELA, KI NI VEČ SKRIVNOSTNA

Oni dan sem gledal tistega kaj čudno opravljenega kraljiča iz angleške vzhodne Afrike, ki mu pravijo Šibu Daku. Prav posrečen princ. Pa ne mislite, da sem ga videl živega, v resnici, ne. Na fotografiji pa res. In Šibu Daku je sedel v avionu, pred njim naj-modernejši švicarski pisalni stroj, na glavi pa še vedno tisto, nam tako smešno pokrivalo, iz samih školjk sešito.. No, to pač lahko verjamete, da Šibu Daku zares z avionom potuje, kajti fotografirali so ga v resničnem avionu, ki ga je nosil na eno izmed mnogih znamenitih konferenc za imperijske kolonije in pol samostojne države albionskega leva, ki od časa do časa sklepajo o usodi afriških narodov v Londonu. Pa Šibu Daku ni edini; z vseh vetrov afriškega kontinenta takole avioni prenašajo še premnoge Šibu Daku, tudi na konference v Londonu in prav podobno kot Šibu Daku opravljene. Nič ne pomaga: stari lev si hoče prijateljstva mladih afriških kraljičev: bolje lepo ravnati z njimi in ohraniti si njihovo naklonjenost, kot pa prezirati jih in imeti jih za manj vredne, kot so to počenjali očetje in dedje nekaj deset let nazaj; tile afrikanski princji in kar še ti sinovi džungle takšne gospode imajo, so danes že prsneto v svet pogledali: njih učitelji že zdavnaj niso več vaški čarovniki in vrači; šolale so jih evropske univerze in mnogoterim od njih je ameriško pojmovanje svobode precej po svoje zlezlo v glavo; k vsemu jih pa vroče snubijo različni rdeči emisarji, ki jim pač ne more biti vseeno, čigava utegne biti jutrišnja Afrika.

DVIG ČRNEGA SVETA

Afrika, vsaj nad vse velik del njen, je dežela, ki je nekoč morda bila zares skrivnostna evropskemu človeku, četudi se že štiristo let sem ponaša in oholi, da ne verjame v nobene skrivnosti; ampak danes tudi v Afriki zares nobenih skrivnosti več ni: skrivnostna dežela, ki ni več skrivnostna. Tiste Afrike, ki jo je opisal angleški raziskovalec Stanley in ob kateri se je čudil protestantski misijonar Livingstone, že zdavnaj ni več: danes plesni samo še po knjižnih policah in morda v fantaziji kakih hollywoodskih režiserjev, ki po svojih kalifornijskih setih snimajo „Kraljice iz džungle“, „Tarzane“ in podobne zaslužka vredne laži.

Zadnji dve vojni, ki sta na bojiščih po vsem svetu zaposlili kar lepo število afriških bojnikov — krepki črni vojščaki so sulice in fičafaje zamenjali za mauserice in brede — pa k vsemu še nenehalno in čedalje bolj vneto stikanje evropskih raziskovalcev za prevažnimi surovinami, ki jih v svoji najtišji notranjščini v nesluteni bogatiji še skriva kontinent, vse to je

Črnski domači duhovnik

Od vseh strani čujemo danes, da se je afriška zemlja znašla v svojem kritičnem in odločilnem trenutku: oba miselna pola, ki se danes potegujeta za nadvlado v svetu, podplačujeta s težkimi denarji vsemogoče propagandne podvige, da bi se črni svet za enega od njiju dokončno odločil. Rdečkarji so, kot je kazno — prvi so to novico svetu odkrili švedski časnikarji — na svojem veleposlaništvu v Addis Abebi ustvarili pravo središče za pordečenje črne Afrike, saj imajo tam uradnikov, kot jih ne premorejo vsa druga tuja poslaništva v celi Etiopiji skupaj.

Bodoči rdeči afrikanski diktator, četudi bo na zunaj vedno črn ostal, je Felix Houphouët-Boigny, ustanovitelj in vodja znamenite črne osvobodilne fronte „Rassemblement Democratique Africain — Afriško demokratsko združenje“ imenovane. Ni neumno, če vemo, da ga je šolala pariška univerza Sorbona... Pravijo, da je tale politični strojček že kar krepko pognal svoje kolesje v osmih francoskih kolonijah zapadne Afrike, pa da ima kak poldrug milijon gorečih vernikov... Navodila za zdaj se prejemajo naravnost od komunistične partije... Na Zlati obali so morali Angleži, hočeš nočeš, razpustiti pravo tajno organizacijo, ki si je v svoj program napisala tudi uresničenje „Afriških sovjetskih republik“ — med drugim! Tole gibanje je tamle v marcu 1949 povzročilo precej krvave prekucije v Acra in Cuwassi, oboje na Zlati obali...

Seveda je takšno stanje med afrikanci kar se da ugodno, da se sinovi džungle odločijo za ene ali za druge. Tudi njim je namreč že odbila tista ura, ko si lahko mirno hodil po sredi med dvema ognjema... Komunistje so že udarili v napad. A v gorečnosti za njimi prav nič ne zaostajajo katoliški misijonarji, ki se za uspehe svojega vzvišenega poslanstva, kakor bomo pozneje videli, poslužujejo prav posrečenih sredstev in načinov dela. Dobro pa je, če se nekoliko pomudimo pri vsaj nekaterih oblikah afrikanskega življenja, ki mu prihaja ura odločitve...

DRUŽABNO ŽIVLJENJE MED ČRNCI

Prav značilno za črno skupnost je tista trdna družbena povezanost, čut, ki zna posameznika pripraviti do tega, da

bilo zaprav samo na srečo afriškim rodovom, kj se jim, sitim počasnega tradicionalnega razvoja, kot so ga vedlevali mogočni čarovniki, nenadoma odprla nova, neslutena obzorja. Danes je seveda še prerano govoriti o učinkih te čudne prekucije, ki je kar takole čez noč prišla; a prav gotovo je, da bo to, kar bo sledilo, važno nad vse, kajti mirno, patriarhalno, kot polž počasno afriško življenje se je zdaj nenadoma pretrgalo in to s takšnim sunkom, da bi še najbolj pripravljenemu sapo zaprlo.

pozabi samega sebe in se povsem potopi v skupnost. Vse črnčevo življenje, od rojstva do smrti, je na tesno povezano s skupnostjo. Poedinec se povsem podredi občestvu, to pa po svoje predstavlja temelj družbenega življenja, saj le po njem vsi drugi izrazi družabnega življenja zadobé svojo pravo potezo in obliko. Mala družbena zadruga (njega dni so jih stari Slovani prav dobro poznali!) oživlja vedno znova čut dolžnosti do skupnosti in hkrati odloča svojim članom njih naloge, ki naj spet služijo skupnosti. Res je, da je tudi med črnči občutna razlika med tistimi, ki velevajo, in tistimi, ki se pokoravajo, a vendar je smisel za enakost še mnogo večji. Prav tod je iskati vir tisti, po vsem svetu občudovani povezanosti afriških rodov med seboj. Črnc je tako tesno navezan na družinskega glavarja, na modre starce, na vaškega, občinskega in plemenskega glavarja. Črnc, ki bi s to tradicijo prelozil, je tako izgubljeno samotni sredi skupnosti, da je njegovo življenje kar na las podobno drevesu, ki so ga izruvali iz zemlje in katerega najgloblje korenine zdaj brez hrane prosto podrhte v zraku... Ker je črni človek tako strahansko tesno povezan na svojo plemensko skupnost, si pač lahko predstavljamo, kakšno veliko žrtev predstavlja zanj spreobrnjenje, menjava vere, ne le, ker je moral stare dedne verske tradicije zamenjati s povsem drugimi, marveč še vse bolj, ker ta premena strahotno učinkuje na njegovo, naši tako odmaknjeno duševnost. Spreobrnjenec velja pri drugih svojih bratih, ki še verno slede starim dednim izročilom, ne le za uhajca, marveč za pravega odpadnika, saj je po njihovo s svojim kaj tujim dejanjem naravnost onečastil najosnovnejše silnice svojih sorodnikov, prijateljev in zadrugh sodrugov. Črnčevo delo služi edinole vzdrževanju življenja; v njem ni nobenih višjih smotrov po napredku in napredovanju; ne pozna zaslužka, ne plačanega dela; španska vas mu je individualna zemljiška posest; tudi porazdelitev dela po strokah mu je povsem tuja. Za kako ugodje jim ni mar; z najmanjšim se kar brž zadovoljé; živé in delajo napol nagi, spé kar počez na posekanih drevesnih predelih; ker so v nekaterih afriških predelih, navkljub tropsko vročemu dnevu noči precej hladne, se pred mrazom zavarujejo z bananami listi ali s palmovo

vejo. Telesno pa so sila zdravi; njih organizem z nasmehom prenaša bliskovito menjavanje ozračja in je skoraj nedovzeten za premnoge nalezljive bolezni, ki sicer kar na debelo kosé med belci. Družina sestoji iz moža, žene in otrok, ki tako predstavlja živ primer skupnosti, kjer so medsebojno žrtve, čustva nežnosti, medsebojnega razumevanja in zaupanja skoraj nepoznana nadloga, ki črncu prav nič ne služi in mu

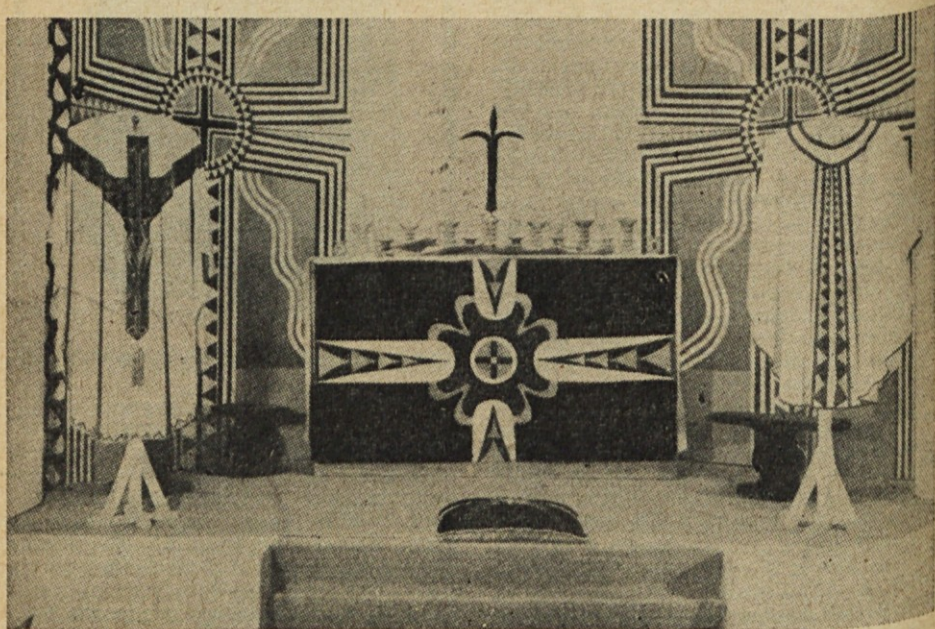
ne prinese nobene koristi. Črna družina je mnogo prej gospodarska celica, katere člani se skupno prizadevajo za nje vzdrževanje. Sorodstva med poedinci ni, kajti pridržano je zadrugi: otroku, postavimo, so bratje in sestre staršev prav toliko kot starši sami; zato bo tudi nje enako klical za očete in matere in jim bo dajal taisto spoštovanje kot lastnim roditeljem. Žené so poročajo že v rani mladosti; seveda si svojega bodočega moža n izberejo same, ker jim je bil kar po pogodbi med dvema zadrugama odbran. Žena predstavlja za črnca samo materialno vrednost kot jo predstavlja živina ali kateri koli druga za življenje potrebna stvar. Na splošno je razširjeno mnogoženstvo, ki se mu pa žené nič ne upirajo, saj jih prenekaterikat lastne koristi naravnost silijo vanj. Enoženstvo je pravzaprav razvito edinole med prav mladimi, a še to iz povsem gospodarskih koristi: za moža, ki v ženi gleda samo materialni kapital, tako več žená večje bogastvo predstavlja.

Prav zato pa je reševanje tega nesrečnega vprašanja med črnci zelo zamotano in na vid skoraj nerešljivo. Žena se z vsem zadovoljstvom uklone možu in

mu je v vsem pokorna; preseli se k njemu in živi v njegovi kolibi kot ujetnica pradavnih običajev; je tako zvesta v ohranjevanju fetišističnih izročil, da je najmanj sprejemljiva za kako drugo vero, pa naj bo to potem krščanstvo ali pa islam. Njena življenska naloga, ki je nad vse drugo, je slepa pokorščina družinskemu glavarju; druga, tej blizu zelo, je rojstvo otrok, kajti nje rodovitnost ji je največje jamstvo, da bo za življenje preskrbljena; zraven mora seveda opravljati tudi najtrša dela, pobirati sadeže in spravljati les, pa tovoriti slednjič vse pridelke na trg; splave in prešuštvo kaznujejo z najhujšimi kaznimi, saj žena, ki jo je bil mož kupil, vendar nima pravice, da bi bila porabno sredstvo še komu drugemu. Vdove se morajo poročiti še enkrat in to z enim od pokojnikovih dedičev. Najstarejši moški v zadrugi nosi pravno odgovornost za vse njene člane; prav zato pa ga morajo vsi spoštovati in ubogati.

VERSTVO

Po veliki večini so črnici animisti, se pravi, da pridajajo dušo naravnim

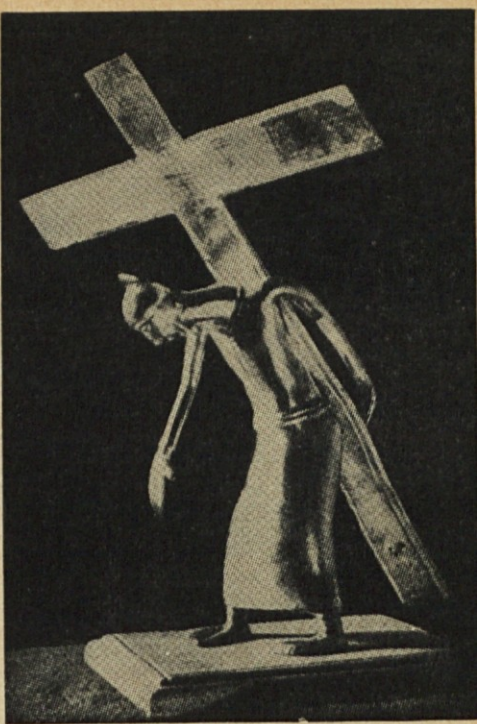
silam, ki jim tako predstavljajo utelešenje božanskih moči. Malikujejo predmete, o katerih so prepričani, da so obdarjeni z nadnaravnimi močmi; prav zato so črnici tako strašansko praznovni. Vendar je v dnu njih duševnosti le vera v neko najvišje bitje, ki je nevidno in visoko nad vsemi drugimi. Tako so se pri črncih ohranili ostanki enoboštva. Značilno za njih vero pa je občutno pomanjkanje npravnosti, saj jim ne narekuje nikakih npravnih dolžnosti; po drugi strani pa je prav tesno navezana na socialno življenje. Tako so tedaj pregreški nad dednimi izročili kaznovani z nekakšnimi naravnost verskimi kaznimi.

Med prenekaterimi črnimi rodovi se je močno zasidral islam, ki je prodiral čez Saharo v Sudan, v Nigerijo in v osrednje pokrajine. Že tamle krog XII. stoletja so se črnici kar na debelo predajali islamskim vplivom. Črni Afričani se mohamedanskim poskusom kaj malo upirajo, če ne za drugo, že zaradi dokaj preprostih in skromnih dolžnosti, ki jih to verstvo svojim vernikom ukazuje: saj so skoraj vse zapovedi obsežene v izpolnjevanju „ramazana“ — mohamedanskega posta —, v vsakdanji molitvi, v plačevanju noviča za uboge, v razširjanju vere, v sveti vojni in romanju. Islam ne pozna verskih resnic, ne skrivnosti, nima ne duhovščine, ne samostanov. Dovoljuje pa mnogoženstvo, suženjstvo in sužnjem nalaga opravljanje poljskih del. To pa se pravi, da v ničemer ne pretrga z ustaljenim družbenim redom črne skupnosti. Hkrati pa je mohamedanstvo črnice naučilo pridelovati bombaž, prineslo jim je pletilno obrt in jim nakazalo vse mogoče oblike države kot edinstvene sile.

MODERNI PODVIGI MISIJSKE AKCIJE

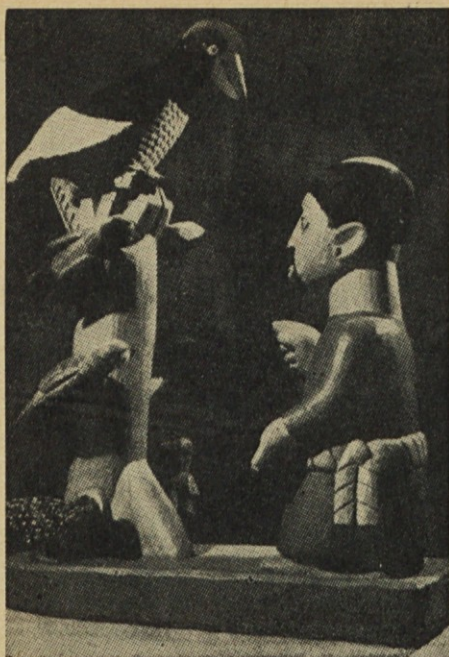
Krščanstvo pa prav uspešno deluje povsod tam, kjer so se črnici srečali z evropsko civilizacijo in kulturo.

Seveda vstajajo danes na črnem obzorju povsem nove zagonetke, ki jih bo treba reševati; evropski politični ugled, ki je prej bil morda krepka opora misijonarjem, je v črnih očeh danes zelo, zelo padel. Misijonarji so se že preve-

čili, da se morajo za svoje blagoslovljeno delo med črnici najprej in povsod zanašati le na črnice. Prav ti morejo biti danes edini uspešni misijonski propagandisti; in vsa propaganda se mora strogo ogibati slehernega političnega pridiha. Podobne taktike se pri svojem podtalnem rovarjenju poslužujejo tudi komunisti, čeprav je njih glavno orožje netenje

sovraštva do kolonialnih afriških oblasti. Komunistom je na mari samo podpihovanje nezadovoljstva; na vse sile si prizadevajo, da bi zlomili tisto, že precej zrahljano ozračje spoštovanja do kolonialnih velesil, upravitelj črne zemlje, ki je še precej ostalo med črnici. Nič ne more komunistu omajati vere, da bo prav ob tej črnici miselnosti o manjvrednosti in danes že precej zavestni mržnji ter sovraštvu do tujcev lahko žel vse bogate sadove svoje satanske setve.

Izrazit primer modernega delovanja katoliških misijonarjev med črnici je domačin Joseph Des Bordes, poznana in spoštovana osebnost med črnimi katoličani Zlate obale. Poslali so ga bili v Združene države, da bi tam študiral po različnih vzgojnih in znanstvenih zavodih za črne katoličane, pa da bi svoja izkustva potem prenesel na Katoliško akcijo v vikariatu Akra. Des Bordes se je navedeno seznanil z ameriško katoliško mladinsko organizacijo, študiral je sociologijo na Ksaverijski univerzi v New Orleans, vse oblike katoliške propagande v USA nosi v mezincu; ta način propagande utegne biti resnično nadvse uspe-

šen prav med njegovimi črnimi rojaki, saj je enako kot v Afriki, tudi v USA občutno nerazmerje med katoličani in drugoverci dokaj podobno panoramam, ki se misijonski akciji odpirajo v poganskih svetih. Ves sistem Des Bordesovega delovanja gre za tem, da bi med samimi črnici ustvaril posebne skupine izbranih katoličanov, nekakšno katoliško elito, ki bi jo tvorili razumni, študirani in vodstveno usmerjeni ljudje, taisti, ki naj zasedejo vsa odločilna mesta v javnem življenju: ti naj vodijo vso bodočo vzgojo, zdravstvo in tisk v deželi, da bi tako izoblikovali novo mladino, ki bo jutri morda prevzela v svoje roke vajeti vsega duhovnega razraščanja črnih rodov. Če zaznavamo danes v tej moderni in odlično organizirani misijonski akciji še posebe na Zlati obali, takšno množico ameriških katoličanov, naj nas to ne čudi: pomislimo, da je prav med Američani mnogo, premnogo črncev, žalostna, a vendar pomenljiva ostalina nekdanjega suženjstva v USA; prav ti, v Ameriki sami formirani črni izobraženci so v velikansko korist imponentni akciji Josepha Des Bordes: njim je zblizanje s svojimi črnimi rojaki na afriških tleh mnogo lažje kot belim, saj so jim že po svojem rasnem izvoru mnogo bližji kot kdorkoli drugi: predstavljajo se jim ne kot vsiljivi tujci, ki jim hočejo naprtiti svojo, v drugih deželah spočeto miselnost, marveč kot resnični bratje, ki so se okristili z višjo duhovno izobrazbo, katero zdaj hočejo s svojimi rojaki v njih dobro deliti.

Novi način misijonske akcije je na pohodu! Črni svet se dan na dan vsevdilj odmika svoji prvotni podobi divjaštva in primitivnosti. Bolj in bolj hlepi po novem, človeka vrednejšem življenju. Katoličan ne bo dvomil, da mu more takšno življenje prinesti edinole evangelij Kristusove Cerkve. Prav zato pa se katoliški misijoni s tolikšno prizadevnostjo in nadčloveško vnemo trudijo, da bi storili vse, kar se največ dá, za dvig črnega sveta, da bi to včeraj morda skrivnostno, danes pa prav gotovo vsem razkrito in približano zemljo oplemenitili z vsemi tistimi duhovnimi prvinami, ki so nujne za nje človečanski dvig, saj ta hkrati predstavlja tudi nje dokončno odrešenje.

ALADIN

MISIJON V SREDI AFRIKE

Bikoro, 10. septembra 1952.

NA MISIJONU V ITIPU

V juliju smo imeli tu, kot običajno, duhovne vaje za polovico osebja prefekture. Jaz pridem na vrsto v januarju, zato sem se moral umakniti v Itipo, v notranjast pokrajine, da dam prostor ekzercitantom. Itipo je ena mlajših postaj, a je v naglem razvoju in obeta postati ena naših največjih postojank. Komaj tri leta je tega, ko se je tam za stalno naselil en misijonar. Sedaj so tam, poleg dveh misijonarjev, še tri sestre usmiljenke in štirje šolski bratje, med temi en domačin. Prvi tam naseljeni misijonar je pravi stavbenik, saj je on postavil vse zgradbe in ga čaka še mnogo zidanja, zlasti cerkev. Imenovani mi-

sijonar je že 21 let tu; prišel je kot študent in bil tu ordiniran. Od začetka se je posvetil stavbarstvu, ker pač treba koga tudi za to stroko. Kar je starejših stavb tu v Bikoru, so njegovo delo. Kar je brat Marcel za spodnji del prefekture, to je oče Ludovik za to pokrajino. Poleg stavbarstva je seveda vedno vršil svojo dolžnost kot misijonar-duhovnik in je zelo pobožen. — Sestre imajo šolo za deklice in katehumenat za odrasle žene. Zraven je dispanzer in nekaj postelj za porodnice. Enkrat na teden sestra potuje po okoličih. Šolski bratje se ukvarjajo z moško mladino: ljudska šola in normalka. — Jaz sem moral v Itipo najprej spraviti v obrat stroj za razsvetljavo pri sestrah, ki jim je že dolgo delal veliko preglavic, odnosno ni vršil svoje

Zamorski fantje iz druge misijonske postaje v Južni Afriki: Glen-Cowie, kjer delujeta dva slovenska misijonarja: p. Bratina in br. Poznič, oba FSC.

naloge. Nato so bili na vrsti trije šivalni stroji in drugo. Tiste dni je misijonska postaja dobila po nakupu iz druge roke večji motor, ki naj bi dal električni tok za ves ostali misijon. Naloženo mi je bilo, da ugotovim, kaj in koliko električnega materiala je treba za vso instalacijo. V avgustu, ko sem imel vse potrebno, sem potem delo dovršil. Kakih tisoč metrov žice za 32 žarnic. Zraven sem pregledal motor kamjončka in drugo.

MED PIGMEJCI

V Itipu in na sploh v tej pokrajini žive pomešani med ostalimi zamorci tudi pigmejci. V resnici je njih naselje vedno ločeno od ostalih koč, nekoliko bolj v gozdu. So nekaki služabniki, svoj čas sužnji, ostalih ljudi. So skrajno zaostali, nezaupni do belih. Ko kateri pride v njih vas, se brž razbežijo v gošča-

vo. Misijonarji in sestre jih počasi pridobivajo z dobroto in prizanesljivostjo. Trba jim je marsikaj prezreti. Nekatero redke matere so že prišle za porod k sestram, pa bolj radi boleznim. Trba jih je tam videti, kako so revni ti ljudje. Mati ne pride sama na porod, vsi njeni jo spremljajo. Ostati morajo seveda več časa in je v tem težava, ker je treba vse te ljudi hraniti na misijonu. Nočejo pa stanovati v zidanih stavbah in celo porodnica ne strpi v dispanzerju na postelji. Videl sem tako revico v koči poleg misijona ležečo na dober decimeter debelih polenih, ki niti ravna niso, in ob njej ogenj in še poleg zibelka, prinešena iz dispanzerja, ter v njej dete. Bilo je še več drugih otrok, pa so se razbežali, še preden se je beli bradač mogel približati. Zamorci imajo navadno sredi vasi skupno lopo, kjer se ob ognju zbirajo na brezkončno polgavanje in klepetanje. Pigmejci imajo tako ognji-

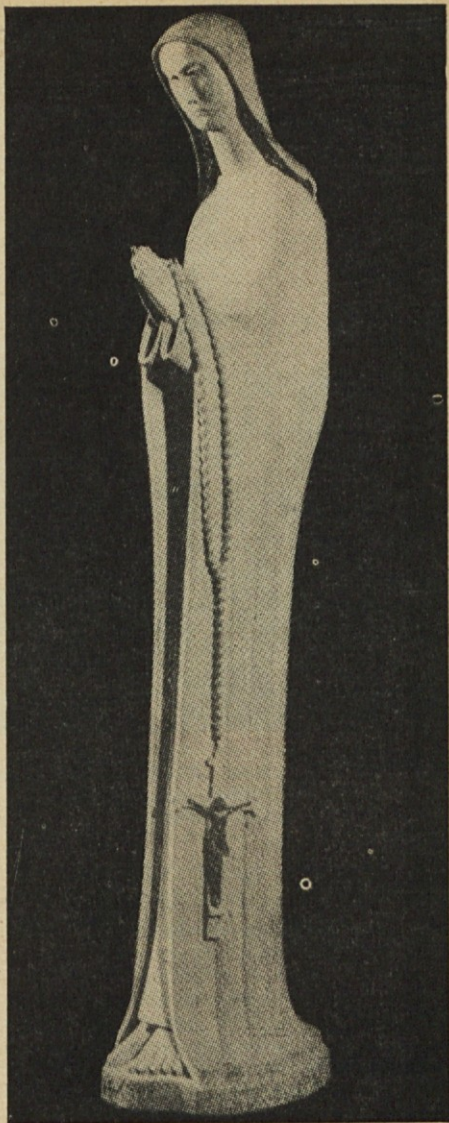
Zamorška vas. V ospredju fantič z gongom. Včasih je vabil k malikovalskim praznovanjem. Danes pa morda nadomešča zvon za Ave Marijo...

šče sredi kože, ki je skrajno enostavna in majhna. V njej ni skoro ničesar, saj ti ljudje nimajo potreb. Mnogokrat so lačni, zlasti otroci so prevečkrat zelo mršavi. Da si utešijo glad, kadijo koprpljo, ki jih slabotne kmalu omami, da padejo v ognj in se mnogokrat pošteno ožgejo. V omamljenju ne čutijo ognja in tako ostanejo, če je kateri sam, dalje časa na žerjavici. Videl sem dva reveža v dispanzerju. Prvi je imel ves spodnji del telesa v obvezah, drugi pa levo nogo. Mnogo trpijo tudi radi gozdne vlage ter nočnega hlada, ker nimajo obleke. Po deževju je tudi preveč hladno za nepokrito telo. Razni mrčes vrta v njih kožo; zlasti neznosni so neki črvički, ki se zarijejo pod nohte na nogah, kjer se zabubijo in povzročajo vnetja in neznosno srbenje; tudi jaz sem se nalezel v Itipu te golazni. Po rojstvu otroka se žene po vsem telesu barvajo rdeče. Barvo pripravijo z v prah zdrobljenim rdečim lesom in palmovim oljem. Tudi lase si oblože s palmovo mastjo, da so popolnoma zlepljeni in si vanje vtikajo razen okras. Krpa okoli ledij mora tudi biti rdeče barve, če je ne nadomešča venec listja. Take se seveda ne smejo umivati in so prave pošasti, posebno kadar si obdajo oči z belimi kolobarji. Tako zahteva njih moda. Sem spadajo še težki bakreni obroči na zapestjih in nad gležnji. Tako obložene se precej nerodno prestopajo in drže podlakti pri tem vodoravno, podobno kot tekači. — Tako v pragozdu. V večjih središčih in ob prometnih točkah pa rdeča pošast že išče svoje žrtve. Komunistične sile so podtalno na delu in mešajo glave delavcem in onim, ki se čutijo že dovolj poevropeizirani in znajo brati podtalni tisk, ki se skrivaj vtihotaplja čez morje in se širi po notranjosti v več zamorskih jezikih. Tudi oddaje po radiju te barve so že vpeljane: belega okupatorja in izkoriščevalca je treba izriniti in dati Kongo Kongolcem...

ZIVAHEN RAZVOJ

Brat Marcel pridno dela na postaji Yumbi. Letos je dovršil hišo za sestre, ki so se v juliju že naselile. Na omenjeni postaji je še mnogo zidanja v načrtu, n. pr. cerkev in bolnišnica poleg drugih manjših stvari. Katoliški misijonarji mo-

rajo tam konkurirati s protestantskimi tekmeci, ki so močni zlasti na zdravstvenem področju, ker razpolagajo s svojimi zdravniki, česar nam manjka. Sedaj, ko so se sestre pojavile in lajšajo telesne rane v svojem dispanzerju, se protestanti pripravljajo, da postavijo lastn dispanzer na nasprotnem koncu kraja, ki ga

Del krasne skupine „Žalostna Mati božja“ s Kristusom v naročju pod križem, delo črnega umetnika, izrezano iz lesa. Po slikah črnske domače cerkvene umetnosti res lahko vidimo, kako raznolika je kulturna stopnja teh narodov.

bo iz bližnjega večjega njihovega središča redno obiskoval zdravnik.

Konec junija smo dobili na našo postajo, tu v Bikoro, novega misijonarja, pravkar došlega iz Evrope, ki je zaenkrat prevzel vodstvo tukajšnje šole, do prihoda novih šolskih bratov, ki so napovedani za prihodnje leto. Trenutno je tu le eden, ki vodi pedagoški oddelek, dva letnika, kjer se formirajo domači učitelji.

Za prihodnje leto je v načrtu otvoritev rokodelske šole za stavbarstvo, mizarstvo, mehaniko in kovaštvo. Državna uprava zahteva od misijonarjev tudi to. Praktično je vse šolstvo belgijskega Konga v rokah misijonarjev; država deloma prispeva za vzdrževanje, a od svoje strani stavi nezmogljive zahteve ter pošilja svoje nadzornike, ki niso ved-

no misijonarjem naklonjeni. Tudi šole za bele otroke so bile do nedolgo tega vse v skrbi misijonov. Sedaj se vpeljujejo laični zavodi, kjer se neločeno vzgajajo dečki in deklice. Seveda stane državo ogromnega denarja in bi ga bile treba precej manj, če bi bila pravočasno dovoljena zadostna podpora misijonskim tozadevnim zavodom, ki sami iz svojega niso mogli dovolj hitro zadoščevati nagnilo naraščajočim potrebam. Ista igra se bo prej ali slej ponovila na področju, ki zadeva zamorce. Misijonar mora veliko več dati, kot pa prejme; z napredkom civilizacije tudi potrebe rastejo, ki jim misijonar sam ne more zadostiti. Ker radi tega ni na višku, se mu odpove vse in se ob mnogo večjih izdatkih upelje laična šola, na veliko škodo božje stvari v deželi.

KAREL KERŠEVAN CM

BO TISK MISLIJSKA VELESILA?

TISK — VELESILA

To, da je tisk velesila, je vendar že obrabljena fraza. Teško je tedaj pisati o tisku, še posebej o svetovnem tisku in še prav posebej — o katoliškem tisku v misijonih, pa ne začetni prav s tisto že tako znano, da jo vrabci na žlebovih žužnajo in se nihče več ne zmeni zanjo: Tisk je velesila... Pa je vendar res, in še dvakrat res, in smo se lahko ven in ven v zadnjih desetletjih prepričevali, kako krvavo res je tisk velesila. Ni sama atomska bomba ne zmore tega, kar zmore tisk: v dobrem ali slabem. Kdo še zna v enem samem trenutku milijonom resnico prikazati kot laž in laž kot resnico? Tisk to počenja. Pa mu verjamejo? O, pa še kako! Kdo zna v enem samem popoldnevu razdražiti človeške mase in jih naščuvati v očitnem upor, ki podira in ruši vse, kar mu na pot pride? Tisk to zmore — živi dokazi takšno resnico potrjujejo! Pa je morda še kje kaka velesila, ki jo je ustvarila človeška pamet in jo vodijo človeške roke, ki bi znala, tudi v trenutku, preklicati blagoslove miru, odpuščanja, vere, upanja, ljubezni, pokore, zmagoslavja in veselja, a bi se ne imenovala tisk? Skoraj je ni; kajti molitev, ki je od tiska močnejša, saj zgame samega Boga in more goré predstavljati, je po milosti od zgoraj. Tisk pa je človekovega uma orodje; pa tako silno, da si nocojšnjega sveta brez tiska skoraj ne moremo predstavljati. Saj je velikanskim množicam več od vsakdanjega kruha: ne enkrat se zgodi, da si pritrugujemo v hrani, samo da bi si lahko kupili časopis. Res, človeška radovednost ne pozna mejá: tod smo bolj otročji od otrok.

Oni dan smo brali vrtočlave številke, ki jih je objavila UNESCO, nekšen kulturno propagandni pododsek Združenih narodov, številke o tonah in tonah papirja, ki ga velike svetovne države leto za letom porabljajo za tisk svojega časopisja. Seveda, kot USA v zadnjih letih v vsakršni človeški vrtoglavi prednjačijo, tako so tudi pri teh številkah prve: 4.765.400 ton papirja tam na leto trošijo samo za tiskanje časopisja! Angleži,

na prvi pogled znatno zaostajajo s svojimi 412.500 tonami; Rusi so na tretjem mestu — 327.900 ton; Kanada ni dosti dlje — 278.000 ton; Francija pa prednjači na evropski celini sami z 216.000 tonami... Številke na številke, tisoči na deset in stotisoče... Nazadnje bi človek le verjel, da bo držalo, če trdijo, da zna kar polovica človeštva brati. Škoda samo, si pri teh gromozanskih številkah mislimo, ker so deset in stotisoči ton tegale svetovnega branja na vso nesrečo tako zasunkeni, da več škode kot pa dobrega bralcev storé! Ampak kazno je da smo ljudje pri vsej tej milijonski grmadi časopisja ven in ven bolj nenasitni. Spet prav tamle v USA: smo brali, da vsi pol četrti milijoni ton časopisnega papirja ne nasitijo strašanske duševne lakote, ki se tam bohotá. Tako se je v zadnjih časih namerilo, da okrog 800 mesečnikov, ki tam po senzacijah in napihnjenosti drug z drugim tekmujejo, životari edinole po „bratski milosti“ kakih petnajstih velikih časopisov, ki se iz meseca v mesec naravnost velikodušno odpovedó kakemu tisoču ton papirja in ga onim malim bevskáčem naklonijo... Da je namreč volk sit in koza cela!

Tisk je v zadnjih desetletjih prav zares tolikšno moč zadobil, da bi se javna ustanova ali kakršna koli organizacija, ki hoče delati z velikimi množicami, že v prvem dnevu sama sebi grob izkopala, če bi z njim ne računala. Res je: danes ne radio, ne televizija, ne kino niso več skrivnost; marveč dobrine ali zlosti — kakor pač hočete — ki so vsakomur na stegljaj roke dostopne. Pa je vendar tisk v armadi propagandnih in obveščevalnih sredstev še vedno general in zastavonoša hkrati, kot je včeraj bil in kot bo, po vsej verjetnosti, tudi jutri še ostal.

Kako naj bi se tedaj Cerkev, katere eden glavnih namenov je, da se zasedra in zraste v poslednjih kotičkih zemeljskega planeta, za tisk ne menila; kako naj bi njegove vrednosti ne vrednotila v vsej veličini, kot mu pristoji? Res, prav Cerkev je, ki je menda prva in najbolj spoznala vso vrednost in veličino tiska, saj ga je pravilno sprejela po ge-

nialnem Gutenbergovem izumu kot dar od zgoraj, ki utegne biti vesoljnemu človeštvu, če bo znalo pravilno ravnati z njim, v največji blagoslov. Prve tiskane knjige sploh so bile Sveto pismo in bogoljubno pisana dela! Seveda v naših dneh zares ne moremo več enačiti pojmov tiskarna in časopisni tisk, kot je to morda bilo še lahko mogoče tamle štiristo let nazaj. Med vsemi mogočimi oblikami današnjega tiska, je časopisje nekaj posebnega: po svojski zunanji obliki, po širini, po strašanskem vplivu na množice (mного silnejši je od najsilnejše knjige!), pa po svojem značilnem slogu slednjem in ne nazadnje po odličnem in prvenstvenem mestu, ki si ga je sredi moderne družbe osvojilo in si ga tudi znalo obdržati. Na vse tole menda mislijo, kadar govoré, da bi bil sveti Pavel, če bi v naših časih živel, prav gotovo časnikar; četudi si ga morda kar težko predstavljamo kot kakega poročevalca Združenih narodov ali pa morda kot urednika dnevnih reportaž v slogu povprečnih, vsakdanjih časnikarjev!

Ko takole razmišljamo o Cerkvi in njeni zavzetosti za tisk, kot odlično orožje za dobro, pač ne moremo prezreti tele dvojne resnice: da je tiskarska umetelnost resnično v okrilju Cerkve luč sveta zagledala in v svojih otroških letih vneto nji poslušna bila, kot je otrok materi poslušen; da pa je današnji tisk daleč od Cerkve, izven nje ali celo proti nji... res, kot prevzeten sin, ki mu materino krilo ni bilo zadosti, pa se mu je zahotelo tuje učenosti... Kot najboljša mati vesoljnega človeštva Cerkv v pač ne more brezbrizno gledati na tole kaj čudno stanje v današnjem svetovnem tisku! Saj ji je tisk od prvega dne potreben in prepotreben in še celo krvavo potreben prav v misijonih!

TISKARNA V KLASIČNIH ČASIH MISIJONOV

Belci vedno mislimo, da v vseh stvarih po svetu prvačimo. Pa se vendar prav v naših časih korak ra korak prepričujemo, če smo si seveda iskreni in odkriti, kako daleč in presneto daleč smo v prenekaterih stvareh za drugimi, od nas prav gotovo nič manj sposobnimi rasami! Tudi v tisku, še posebe v časopisju, bi resnica, ki je ni mogoče tajiti,

da so Kitajci že leta 911 pred Kristusom imeli v Pekingu svoj časopis „Kin Ban“ nazvan, že spet lahko, kot drugih sto in sto, klicala belce k ponižnosti. Zgodovina pripoveduje, da je tisti dnevnik kar trikrat vsak dan izšel: zjutraj rumeno barvan, opoldne belo in rdeče zvečer. To samo mimogredé, za tih dokaz morda, kako je za Cerkev prav v daljne azijskih deželah, ki imajo od naše mnogo višjo kulturo in jim je slast po časopisju že tisočletja v krvi, tisk še posebne važnosti.

V krščanski dobi je tisk v svoji široki, mnogopestri obliki (ne zgolj časopisje, kar danes izvečne razumemo pod besedo tisk!) prekoristno in zares uspešno služil Cerkvi prav v nje misijonskem poslanstvu.

Spomnimo se samo mehiških misijonov. Ko se je Hernán Cortés s svojimi vojščaki pognal na obale Nove Španije (tako so Španci v tistih časih ameriškega osvajanja nazvali México), je ob prvem odskoku trčil na poročevalce domačega cesarja Moctezuma, ki so na dvor v Tenochtitlán v neprekinjeni verigi, nekakšni stafeti, pošiljali slikana poročila in popise o vsiljivih tujcih. Seveda ti zvesti cesarjevi podaniki niso bili nikakršni časnikarji, prej signalisti, kot bi jim danes dejali. Tiskarna je bila v tistih krajih neznana stvar, poklicno ukvarjanje s poročanjem tuje, pa tudi ni tista podobarska pisava nudila kakšnih posebnih možnosti širokega in pestrega in nadrobnega opisovanja, kot to lahko čerka stori. A misijonarjem, ki so Cortésovim armadam sledili, je bilo brž očito, da Meksikanci niso trde butice, da so marveč presneto razgledani, pa da so za uk nadarjeni belji kot marsikatero drugo ljudstvo, ki so ga v tistih časih tudi hoteli nakloniti evangeliju. Tako so se ti znanilci božje besede kaj brž zavedali, da bodo morali pri teh ljudeh uporabiti vsa nevsakdanja in neravn najpreprostejša sredstva, če bodo hoteli v svojem poslanstvu uspeti.

Lotili so se bojevnikov in vplivnih domačinov, da bi po njih osvojili za Resnico ves narod; potem so prišle na vrsto šole in kolegiji za sinove poglavarjev; vzgajili so si vrste odličnih katehistov; iz domačinskih sinov so si v svojih kolegijih izšolali preodlične propagandiste Kristusovega nauka, ki so neustrašeno

širili besedo božjo med rojaki; začeli so graditi tipične odprte meksikanske cerkve z velikanskimi preddvorji, kjer so se zbirale tisočglave množice. Blagovest o odrešenju vsega človeštva na Križu se je širila po Meksiku s tolikšno naglico in zmagoslavjem, da je takratnim učenim ljudem sapo zapiralo...

Pa bi bili misijonarji v vsem svojem gorečem prizadevanju ostali vendarle samo nepomembne kapljice v morju malikovalstva med milijonskimi množicami, da ni prišel drzni fray Juan de Zumárraga in prinesel Meksikancem tiskarno v časih, ko so severnoameriški Indijanci tam okrog New Yorka še lovili bizone. Podobopisje so zamenjale črke! Domačini so se na velikansko zavzetost in strah starih, ki so jim očitali čarovnije, vneto oprijeli pisanja in branja; prepestrto okrašeni katekizmi, prava čuda takratne tiskarske umetnosti, so šli iz roke v roko: krščanske resnice, določno in jasno in nespremenljivo zapisane so našle častno mesto v slehernem mehškem domu.

Nič ni tedaj neresničnega, če zatrdimo, da je Cerkev v Meksiko prišla s tiskom v roki in da je bila prav Cerkev prva, ki se je premnogoterih preu pešnih možnosti tiska poslužila prav v eni novoodkritih pokrajini; zato so lahko zapisali, da od apostolskih časov sem v vsej misijonski zgodovini katoliške Cerkve ni pomembnejšega poglavja, kot je tisto o oznanjevanju Evangeija v Novi Španiji, prav po njega biskoviti naglici in presenetljivih uspehih v šir in dol nove zemlje.

Pa umetelnost tiska ni bila misijonstvu manj koristna in manj uspešna tudi pri drugih ozvajanjih za Cerkev božjo v deželah kot so Perú, Filipini, Paragvay, Čile... Da, tudi na Kitajskem je bil že v Riccijevih časih katoliški tisk preodlično sredstvo... Na Korejo je krščanstvo sploh po tisku prišlo!... Celotno na Japonsko so nasledniki velikega božjega neugnanca — Frančiška Ksaverija mimo govorjene ponesli tudi tiskano besedo krščan kih resnic; prav krščanskim knjigam na Japonskem gre hvala, da je neustrašena vera tistih prvih junaških japonskih katoličanov navkljub divjim in krvavim preganjanjem, navkljub popolnemu pomanjkanju duhovnikov, navkljub satanskim mukam —

tako dolgo in vztrajno držala. Fray Juan Tadeo, karmelitsanski naškof v Ispahanu, je že 1065 ustanovil prvo tiskarno v Perziji, ki je rojakom mornarja Simbada dala evangelije in psalme — v domačem jeziku! Pa ni manj pomemben kapucin Joseph de Trembay, svetnik kardinala Richelieu-ja, ki je osnoval posebno tiskarno s posebnimi črkami za tisk v arab kem, perzijskem, sirske in turškem jeziku. Celokapucini, ki so na skrivaj vdrli v Tibet, so nesli tiskarno s seboj...

DOBA MILIJONSKIH ROTACIJ

Če je že sam izum tiska pomenjal v svetovni zgodovini pravšno revolucijo, prav gotovo ni manj pomemben presenetljivi današnji njegov zagon z v emi najrazličnejšimi oblikami, ki ga spremljajo. Posebe pa še njega velikanski, naravnost usodni pomen na poročevalskem poju!

Ves ta revolucionarni razvoj tiska, ki mu nobena sila ni več mogla poleta zastaviti, je danes svoj bleščeči se vrh dosegel v pojavu velik nih rotacij, ki kar na tekočem traku" v eni sami uri lahko natisnejo 80.000 in več izvodov enega samega časopisa! Kadar govoré ali pišejo o rotacijah, skoraj vedno kot značilna zgleda omenjajo znamenita japonska dnevnikarja Mai Ni Či in Asahi; vsakteri od njiju izhaja v štirih milijonih izvodov! Še močnejša sta angleška Daily Mirror in Dai y Express; eden se ponuja s 4.600.000 izvodi, drugi pa s 4.150.000, medtem ko v Franciji le en časopis seže do pol milijona izvodov. Seveda, po skupni množici dež Inega tiska so spet USA na prvem mestu — 52 milijonov 285.000 izvodov! Pa da je pred Japonsko celo Sovjetska zveza s skupno 31.107.000 izvodi vsega časopisja, ki tam komunizmu življenje daljša... Japonska sama je pred Nemčijo: 18.423.000 izvodov azijskih proti nemškim 16.500.000... Kraljica evr. kultutre Francija je tudi v tisku močnejša od svoje nič šibk-jše sestre Španije: 11.790.000 proti 1.570.000. V Indiji tiskajo kar 60 dnevnikov: 20 v angleškem, 40 pa v indskem jeziku. Pa trdi Devadas Gandhi, da jih let še mnogo, mnogo premalo; ni pet let tega, kar je vsej Indiji zadostovalo 30 tisoč ton papirja, danes ga troši tamkajšnje časopisje 60 tisoč ton, pa bi ga vendar po-

trebovali vsaj še 100 tisoč ton več!... Največje čudo pa to, da je v Indiji še milijon milijonska kopica ljudi, ki sploh brati ne znajo!

Če drugega ne, vsaj tole korist so v sedmih letih svojega življenja dali Združeni narodi (po pravilu, da čez sedem let vse prav pride!), da nam je najnovejša statistika UNESCO matematično točno razdelila časopisje in bralce vsega sveta. Tako tedaj trdi, da je razdelitev približno naslednja: v Aziji najdeš 27,423.400 izvodov časopisja za prebivalstvo, ki šteje 1.247,731.000 ljudi... Posamično pa si v Indiji, Afganistanu in po Indoneziji 1.000 ljudi deli 4 časopise; v Birmaniji prejme tisoč ljudi 6 časopisov; v Perziji in Kačemiri 7; v Iraku in po Kitajskem 10; v Siriji 27; v Maloaziji 32; na Koreji (navkljub vojni!) 50; v Libanonu 82; na Japonskem pa 230... Verjeti skoraj ne moremo, da je Španija, evropska in tako kulturna, kjer skoraj ni človeka, ki bi brati ne znal, komaj malo višje od Koreje — s 56 časopisi na 1.000 ljudi... Siam, Pakistan, Saudova Arabija skoraj ne predstavljajo ničesar, saj pride v teh deželah komaj 3, 2, 1 časopis na tisoč ljudi. Spet višja je številka v Afriki, v Belgijskem Kongu, kjer 1000 črncev bere 5 časopisov...

Tele neevropske in neamerike številke se nam zde posebej važne prav zato, ker nam pr očito kažejo, kakšno skoraj odločilno vlogo pri duševni vzgoji nekrščanskih narodov igra danes tisk, še posebej pa časopisje. Kdo nam bo drznil oporeči, če trdimo, da ima tisti, ki ima danes v misijonskih pokrajinah v svojih rokah tisk in časopisje, že tudi ključ do miselnosti in čustvovanja milijonskih narodov vseh neizmernih pokrajin! Komu bodo služili sto in sto tisoči ton papirja, ki ga zahteva Devadas Ghandi? Osebnim koristim tistih, ki so tisk in časopisje spremenili v donosno trgovino! Tak naj tedaj Cerkev nevljub vsej apostolski vnemi tisočev misijonarjev, danes prenekaterih od njih resničnih mučencev, preplavijo valovi tuje, pogsanske ali celo brezbožne miselnosti? Katoličana zazebe, če pomisli, da silovita japonska časopisna organizacija, ki iz Tokija in Osake vlada javno mnenje Dežele vzhajajočega sonca in vrti miselnost 80 milijonom duš, dela

povsem in docela, kot da Cerkev sploh ni... Kako drugačna bi bila pot tega močnega naroda, če bi se njegov tisk rodil, kot se je meksikanski — v službi Resnice, v senci Cerkve!

ČASNIKARSTVO V MISIJONIH

Pa bi vendar krivični do Cerkve bili, svoje lastno katoliško ime bi blatili, če bi ne priznali, da je Cerkev tudi v naših dneh, zares, še posebe v naših dneh storila veliko več kot veliko tudi za časopisje v šir in dol po svojih misijonskih pokrajinah. Spomnimo se samo misijonskih tiskarn v mestih kot so Beyrut, Dakar, Leopoldville, Tananarive, Bombay, Hongkong, Nagasaaki, Tokio, Sapporo. Prva tiskarna v Maroku je bila — misijonska tiskarna, ki jo je vodil oče Lerchundi... Pa se spomnimo tudi vseh premnogih združenj, katerih osnovni namen je prav širjenje misijonskega tiska v misijonskih pokrajinah ali pa v zaledju; tistih, kot so že znane Družba svetega Petra Klaverja, afriškim misijonom namenjena; Družba svetega Pavla, ki je s svojim apotolatom prodrla prav na Japonsko; tiskarska organizacija frančiškanskega konventualca očeta Maksimilijana Kolbeja, znamenitega „viteza Brezmadežne“, znanega tudi kot mučenca iz Ausschwitza, ki je skoraj po pretresljivem razletu atomske bombe nad Nagasaakijem spet začela s svojim blagoslovljenim delom — to pot nad ruševinami!

Kdo bi našteval vse brezštevilne lističe, liste in mesečnike, ki jih tiskajo misijonske tiskarne po vsem svetu, pa celo vrsto tistih, ki jih izdajajo misijonarji, a jih morajo zaradi pomanjkanja lastne tiskarne tiskati v tujih protestantskih, židovskih ali celo poganskih tiskarnah! Če služimo resnici, priznajmo odkrito: v naših dneh skoraj ne bomo našli misijona, ki bi ne premogel svojega lastnega tiska, pa naj bo ta primitiven še tako!

Čudno se morda bere, pa je vendar res, da je prav na Kitajskem misijonsko časnikarstvo cvetelo bolj kot kjer koli drugje: pred „osvoboditvijo“ seveda! Letos smo žalostno mogli naštet štiri še dva tednika in dve reviji v — Hongkongu, ki je v angleških rokah! Še pred leti pa je bilo na Kitajskem 5 katoliških dnevnikov, ki so jih vzdrževali izključno

katoliški laiki, pa brez števila revij in mesečnikov.

Afrika se danes lahko ponaša kar z dvema katoliškima dnevnikoma: enega izdaja katoliški laikat v Leopoldville, drugega pa jezusovci v Tananarive. Več pa je seveda tednikov in revij, ki jih izdajajo misijonarji Kongregacije svetega Duha, Beli očetje, jezuitje, Družba za afriške misijone, oblatje Marije Brezmadežne in drugi.

Indija za Afriko noče zaostajati: dva katoliška dnevnika, v Enakulam in v Kóttayam, sedem tednikov in dolga vrsta revij in mesečnikov — vse to zgovorno priča o nenehnem prizadevanju Cerkve za katoliški tisk tudi v misijonskih pokrajinah. Korejci berejo v svojem jeziku katoliški dnevnik Kyong-hyang-shinmun, ki ga tiskajo v Seulu; Japonci izdajajo Komyo ali Luč, po naše, ki ga v Sapporo izdajajo fračiškani, zraven pa še sedem mesečnih revij in nekatere tednike.

Po Indoneziji, Australiji, Oceaniji in na Malajskem otočju bomo našli sicer nekaj revij, mesečnikov in manjših misijonskih lističev; zaman pa bomo stikali za katoliškim dnevnikom.

ZIVA NUJNOST

Priznali smo in dokazali vsaj površno, da prizadevanja Cerkve za katoliški tisk v misijonskih deželah ne gre podcenjevati; težko pa je seveda trditi, da bi pomenjal kaj več kot neznatno kapljico v milijonskem morju papirja, ki se ga v svoje namene poslužuje nekatoški tisk, prenekaterikrat zagrižen sovražnik Cerkve. A to trdo in hkrati življenjsko vprašanje tiska za katoliško Cerkve ni samo v številu, marveč še vse bolj v — kakovosti. Prav nič se ni motil, kateri je zapisal, da je svetovni katoliški tisk le premnogokrat daleč za drugim prav po strašanski revščini in dokajšnjem pomanjkanju poklicne izobrazbe časnikarjev, pa po njih tehnični pripravljenosti. Ne delajmo si utvar in ne slepimo se še naprej s svojo majhnostjo, češ, saj za naše ljudi je vse dobro...! Časnikarstvo je danes, ne več samo za bava ali pošteno tratenje prostega časa, marveč veda, ki kot vsakršna druga veda, terja poseben študij! Tiskarska umetnost, znanje postavljanja naslovov, čas-

nikarski slog, zmoglost pisanja reportaž, tehnika poročevanja in skrivnosti propagande — vse to so stvari, ki jih danes ni mogoče več improvizirati! Premalo in manj kot premalo je sama dobra volja, ki bi hotela nadomestiti popolno pomanjkanje poklicnega znanja in usposobljenosti. Kaj se ne zdi, da se laičnemu misijonarju tudi v časnikarstvu odpira nov poklic, kot v medicini, v šolstvu, v znanosti, v stavbarstvu in drugih izobraženskih poklicih?

Če kje na svetu, prav v misijonskih pokrajinah je danes katoliški tisk živa in pereča nujnost, mimo katere Cerkev ne sme in ne more. Kdo, če ne prav katoliško časopisje, naj bo kos s svojo načelno jasnostjo, s svojim nenehnim nakažovanjem poti k rešitvi — iz teme k luči, poplavi marksistične in poganske miselnosti, ki zdaj očito, zdaj prikrito, v rokavicah in s hinavskim nasmeškom lovi v svoje lovke milijone ljudi? Kdo, če ne prav katoliško časopisje, naj v misijonskih pokrajinah, ki so v veliki večini dežele z nič manjšo ali pa še večjo in silnejšo kulturo, kot je evropska, odstrani vse namerne ali nenamerne predsodke o katoliški Cerkvi? Kdo naj pokaže na njeno vzvišeno socialno poslanstvo v socialni zmedi današnjega sveta; kdo spet naj s krščansko miselnostjo prekvasi mišljenje in čustvovanje milijonov izobraženih, ki iščejo, pa ne najdejo — k Luči? In kdo, slednjič, naj ustvari pravilno, jasno in dobrohotno vzdušje med neverniki za prosep, rast in dokončno, zmagoslavno utrditev Cerkve v pokrajinah, kjer je še ni? **Samo in edinole katoliški tisk!** Bedak, ki se trka na svoje katoliške prsi in zatrjuje, da mu je katolištvo že po narodni tradiciji v krvi, pa nima razumevanja za to najživejšo nujnost ali pa celo zavrača pospeševanje in dvig katoliškega tiska v misijonih z izgovorom: Kaj pa je divjakom potrebnost katoliško časopisje...?

Vloga katoliškega tiska v misijonskih pokrajinah je prav tolikšna, če ne večje važnosti kot prizadevanja misijonskih delavcev za vrsto bolnišnic, šol, dispanzerjev, znanstvenih institutov in podobnih nujnih ustanov. Dajmo tedaj, molimo in tudi v dejanju storimo vse, da bo Cerkev v misijonih tudi s svojim tiskom osvajala povsod in vse!

ALADIN

O KITAJSKEM PESNIŠTVU

V naših časih, ko so svetu kulture vseh narodov in dežel na ogled (saj se ti ponujajo kar same od sebe, ni roke ti ni treba stegniti za njimi), ni pač nobenega dvoma več — otipljiva dejstva preveč zgovorno dokazujejo! — da so vzhodni jeziki mnogo bližji pesniškemu izrazu kot naši, indoevropski. Če se vprašujemo po vzroku, je odgovor nanj dokaj preprost, pa trdnó resničen: vzhodnjaško izražanje se je mnogo manj naravi oddaljilo kot naše. Prezgovorni primer te resničnosti je prav kitajščina.

Povprečnemu človeku se pač malokdaj porodi misel, da bi Kitajci, ki so mu tuji bolj in mnogo dlje od najskritejše španske vasi, mimo drugih nerazumljivih stvari (vsaj na vid nerazumljivih!) utegnili imcti celo svoje lastno pesništvo. Pa je vendar, prav kitajščina, eden tistih redkih svetovnih jezikov, ki mu je pesem naravnost življenska nuja. Pesem, če je res živa in pesem v resnici, je nujno vezana na življenje, hkrati z življenjem pa povsem razumljivo, za tisto resnično okolje, v katerem življenje je: se pravi na naravo samo; na taisto, ki je prečudežni, nikdar umljivi produkt Stvarnikovih rok. Pesem je iz človeka in za človeka: njene podobe, misli, kliči, želje, utripi in nje skrita notranja, pa vidna zunanja moč, ki jo izkazuje oblika, tedaj ne morejo in ne smejo segati za neotipljivimi pojmi; tudi če poje o njih samih, je sredstvo njenega izražanja prej in slej beseda, ki stoji na trdnih tleh žive narave z vsemi njnimi prepestrimi in desetkrat mavričnimi raznolikostmi, ki pa imajo svoj vir in izhodišče v dno v določnem, resničnem, ne pe umišljenem življenju. Teško pa je v svetovnih jezikih najti besedo, ki bi bila z naravo bolj povezana, kot je prav kitajska. Če je tako, potem pač ni nobeno čudo, da težko najdeš pesništvo, ki bi bilo bolj pesništvo, kot je prav kitajsko!

Kitajska beseda se plodi in živi v kraljestvu trdne, žive, otipljive resničnosti. Odtod ta nenehna, nikdar končana vrsta živih podob, ki se točijo kot čarovit slap celo v najpreprostejših razgovorih. Belci, postavim, se ob slovnih, izrednih priložnostih zadovoljijo s kratkim, rezkim in, če do dna razmislimo, skoraj brezmislnim „čestitam“, beseda, ki nam je že naravnost vsakdanja in zares ničesar več ne pomeni; kako pretežji, kako mnogo bolj življenjski, in človeku se zdi, da tudi mnogo iskrenejši in bolj ljubeč je v takšnih in podobnih primerih Kitajec, ki bo namesto našega mrzlega „čestitam“ čudovito visoko zaželel: „da bi ti srce prekipevalo v veselju, kot luna, prepolna jeseni“. Pesništvo prav gotovo ni mehanično snovno rimanje dveh besed, ki se enako končujeta; to je morda umetelnost kovanja verzov; a še dolgo ne poezija! Pesništvo je in ostane tisto skrivnostno, prelepo soglasje — recimo mu rima prav tako! — med mislijo in podobo. Tako tedaj stoji in drži: čim manj se oddaljimo naravi — v svetu misli so najdlje od vsega prav gotovo pojmi! — prozornejše, čistejše, bolj sveže, bolj jasne, lepše in bogatejše so podobe.

Liki kitajškemu jeziku se tudi življenje kitajskega umetnika nenehno vrti in odvija v naravi, ob nji in z njo. Že sama kitajska bivališča so preočiten dokaz temu: rumena hiša se ne odtuji zemlji po nadstropjih in nadstropjih, ker je v zapadni civilizaciji doseglo svoj oholo predrzni porog materije samo nebu v ameriških nebotičnikih. Prava, resnična, klasična kitajska hiša ne pozna stopnic. Med trtjo se je skrila, nje ostrešje pa, namesto da bi sililo k nebu po zapadnjaško, se razpenja in razteza v ravno posnemajoče drevesno vejevje. Teško, prav težko, se kitajski dom odreče vrtu, pa naj je majhen še tako,

kajti vrt predstavlja rumencu vedno — svet v malem. Kitajec, enako kot Arabec, ceni in ljubi veličanstvo, skrivnostno vrednato vodé kot okrasni izraz; a v tem, ko jo drugi vodi v potokih in potoških, vrelih in vodnjakih, jo prvi zastavlja v majcenih jezerih. Da bi se mu ne osmradila, jo poiplje z lotosom. Drugi okras kitajskega vrta so posnetki gora, podzemskih votlin — vse v igrivi, lični obliki... Kitajec ljubi cvetje, a ljubše mu je na drevju, kot pa na gredah. Pa so spet že te rože same vsekdar nekaj izrednega, nenavadnega, redkega in izbranega. Letne čase — kajti z naravo rumenec živi kot malokdo — spremlja Kitajec z vso spoštljivostjo prav po raznovrtnem cvetju sleherni dobe, ki ga ljubkuje v cvetličnicah sredi svoje sprejemnice.

Iz vsega kitajskega življenja ven in ven veje nek literarni, pesniški, globoko umetniški dih in čut. Saj celo pri tako neznansko prozaičnih dejanjih, kot so zajtrk, kosilo, večerja, ne pozabljajo poezijo. Svoj po vsem svetu občudovani in najbolj cenjeni porcelan plemenitijo s cvetjem, s pticami in ljubko lepimi iz-

rcki. Zapadnjaku morda nekaj izrednega, skoraj neumljivega, Kitajcu pa povsem naravno, skoraj nujno, da na skodeli(!), iz katere pije vino in ki je čez in čez posejana z najživejšim in najnenavadnejšim okrasj.m, bere: „cvetni vonj in ptičji spev...“.

Morda je prav zato kitajska poezija tako daleč pred evropsko. Saj je pesnikom, kot sta Li Po in Tu Fu v VII. stoletju, že povsem lastna, naravnost nujna ta prečudovita popolnost in jasnost, ki odlikuje našo moderne. Kitaj ko pesništvo se je težkih, dušičnih form sprostito mnogo prej kot evropsko. Kdor prebira pesniške utrinke Li Po-ja tamle iz sedmega stoletja po Kristusu, se nehoté domisli kakega modernega španskega Antonia Machado, francoskega Rimbauda, nemškega Rilkeja ali Georgeja in drugih velikih mojstrov pesniške besede naših dni. Prav Tu Fu in Li Po, pa kitajska poezija na sploh, so bili, ki so tako mogočno vplivali na oblikovanje današnjega, tako visokega pesniškega čuta, ki je skupna last vse knjižnosti našega stoletja!

V klasični evropski knjižnosti o stva-

reh govorimo, v kitajski si jih umišljamo. Morda prav zato, ker zapadnjaki pišemo, Kitajci pa — slikajo. Saj njih črke niso ne več ne manj kot stilizirano podobarstvo. Prav tiste značilno mnogovrstno zlaganje in menjavanje, družitev in skladnost kitajskih znakov je skrivna moč, ki odločilno ravna notranjo vskladje bralčeve, nujni, temeljni predpogoji, če si hočemo duhovnega užitka pesniške umetnosti. Tisto vidno spreminjanje in menjavanje znakov, ki je tako neznansko pri srcu Kitajcu, je nam Evropecem nekaj neumljivega. Zato je skoraj nemogoče, da bi kitajsko poezijo občudovali po prevodih. Vsi poznavalci kitajskega jezika so si edini v tem. Nikjer in nikoli ni prevajalec večji slepar in izdajalec kot takrat, kadar se loti prevajanja in presajanja kitajske poezije v druge, evropske jezike!

Za popestritev teh bežnih misli o kitajskem pesništvu, zdaj nekaj utrinkov te svojske umetnosti — v slovenskem prevodu (ki je vrhu vsega še poprevod iz španščine!). Pri takšnem dokaj tveganem, skoraj že vnaprej na smrt obsojenem poskušanju nas vodi edina želja, da bi slovenski bralec vsaj zaslutil morda, če ne že dojel, čudežni napoj, ki ga skriva kitajska lirika.

Li Po:

Povratek s pomladjo

Nad travo, kot svila mehko, sredi vrta zelene veje činovih domov kipé v pričakovanju, da se vrne roka, ki ljubkovala spet bo mladi, že prebujeni list nabreklih krošenj.

Pomlad se je vrnila...

Zaprti vrt moj

dolge dni že čaka nate.

Žalobna tuga me duši, srcé mi zdvaja.

Ga vidiš, sladki dih,

ki skoz zavese mi prihaja v goste?

Da ti si z njim prišla... ah! da prišla si

s taistim mehkim svitom,

ki zdaj prek gričev z daljami beži...

Li Po:

Jasna noč

Krade se bela mesečina skoz cvetoče okno v moj stan.

Nje krhki žarki sedajo kot biserna [preproga pred moje ležišče.

Prav počasi prihajam in razmišljam,

če ni morda na moja polja legla slana.

Prelepa mesečina...

Gledam jo z zavzetimi očmi; prislunhem

[duši in zrem

razsijane širjave; žalostne sence mi po-

[ljublajo lice.

Joj, ta spomin

na mojo daljno, sladkó spokojno vas!

Li Po:

Samota

Vse ptice so odšle.

Le samoteni oblak še nekje visoko krili.

Oblak in vrhovi gorá so osameli v mojih ločeh.

Li Po:

Brezplodni obisk samotarju

S prepevanjem vodá se bliža pasji lajež.

Dež je izmil žametno listje.

Včasih uzrem jelena, ki beži med

[vejevjem.

Bambus trepeče v divjih objemih vetrov.

Z goré se spušča potok. Vzpenjam se.

[Poldne je.

Le bron v starem svetišču govori.

Kam se je umaknil menih, ki ga iščem?

V tišini,

na smreko naslonjen,

z obrazom obrnjenim v zapuščeno zidjé,

z razdvojenim srcem, otopel ves...

razmišljam.

Li Po:

Očitek

Z rokami, ki so posejane z dragulji,

je deklica

zapahnila polkne in se zleknila na divan.

Solzé, samo solzé ji vidiš v očeh,

a bridkosti, ki jo duši, ne vidiš...

Tu Fu:

Večer na Jang Tse

Sonce pada na to zapuščeno
Kwi Fu. Moje misli pa hité v začarano
cesarsko prestolico, ki se potaplja
v množici spomenikov; jočem,
ko poslušam ihtenje,
ki prihaja iz zateglih vrtincev Jang Tseja.
Kdo mi bo lunino ladjo dal? rad bi jadrал
do samega Tschanga!
Kako daleč, čutim, je že stara pomlad!
Palače, tajni obred, vrh griča stolp,
ki s svojimi zobci čara obzorje,
vse moti moj sen.
Zdaj z griča proti džunkam tam
hité mesečne niti,
iz svoje ječe jih gledam,
kako se umivajo v zalivu...

Tu Fu:

Svetišče vojakov

Ven iz Čeng Tu se med cedrami
skriva svetišče Kunmingovo.
Zelenkasta, cvetoča trava mu daje
pridih večne pomladi; petje zlatega sna
se tegobno lije med težkim vejevjem.

Dvoje vladarstev je ustvaril,
bil nebeški obstret cesarstva samega.
Odpeljal ga je vilinski kralj, prav takrat,
ko so povsod zmagovali njegovi vojščaki.
Prsa junakov so bila kot z dragulji
posejana,
ko so objokovali njegov odhod.

Tu Fu:

Dvorana s harpami

V Mao Ling pojema, v svoji dolgi bolezní,
a srce ji je še vedno prepolno sanj:
bleda kraljična si sná več ne grení.
Nad šiljasto zakrivljenim ostrešjem
se zlatí nebo. Res, tod so prodajali vino,
in njih harpe so na zeleno pot rosile
sanjave melodije.
Še vedno utripljejo na listih
divjih cvetov,
tenje tistih rdečkastih zavojev
v mraku. Brezploden je moj trud:
ne ujamem več rahlih tresljajev,
ne mehkega petja
tistega daljnega feniksa.

Za sklep še primer moderne kitajske
religiozne lirike. Pesniški utrinek akade-

mika Lo, ki je bil slušatelj na univerzi v Hwai Spa in je deset dni po svoji pesnitvi prejel sveti krst v cerkvi španskih redemptoristov. Pesem je očiten dokaz, kako zna krščanska miselnost tudi književnost oplemenititi, ne na škodo, marveč vse prej na korist lepi umetnosti. Mladi akademik, ki si je za svojega patrona izbral svetega Frančiška Ksaverija, jo je imenoval:

Katehumenova molitev

S sklenjenimi rokami molim po obredu:
Veliki Gospod, deset tisočerihi stvari,
prosim, daj mi pomoč k spreobrnjenju.
Vročje pričakujem veliki dan

(da bi Te videl),

saj Ti si mi upanje,
Ti življenje
in zvezda vodnica,

[ki mi kaže k obalam miru;

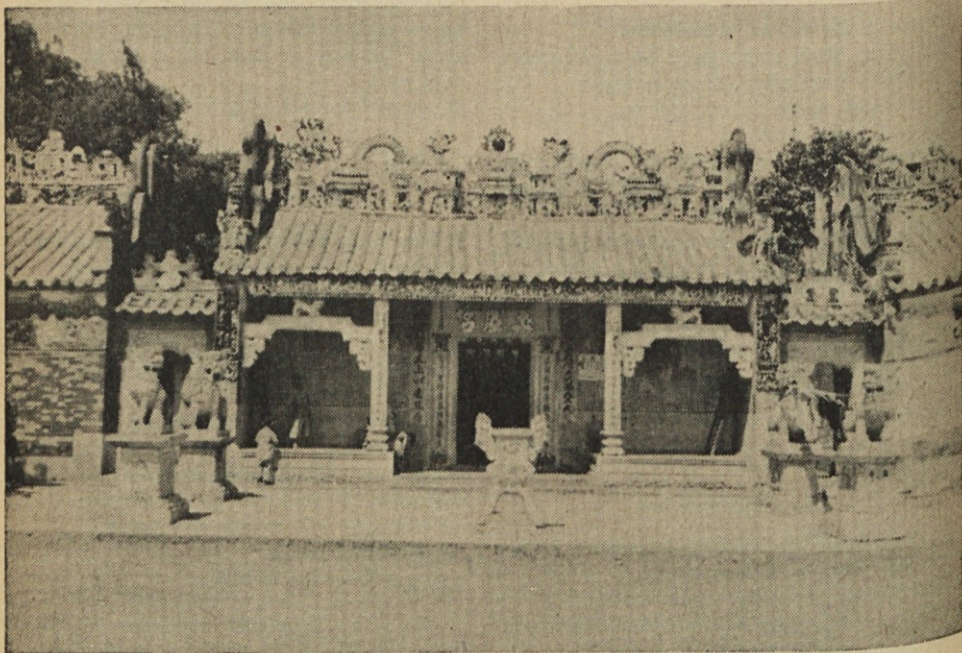
Gospod,
usliši to mojo iskreno prošnjo;

nimam zlata, ki gane ljudi,
ne visoke in prostorne hiše,
da bi Te obdaril z njo.
Drobno srce samó imam,
a je prcpolno ljubezni
in bo ugodilo Tvojim željam scela vse.
Nimam obrušenega

[in kot snežni lesk belega noža,
ki si z njim odprl moje ljubeče srce.
Le plamneča kri mi kipi v prsih
in mi vžiga hrepenenje,
da se uvrstim

[med Tvoje neustrašene vojake.
Tvoj nauk je rešil mojo dušo
in Tvoja čuda so omeščala moje srce.
Jaz, tvoj suženj vdani,
hočem s Teboj prav tja do smrti!
V pričakovanju hrepenim
po tistem velikem dnevu,
ko Te bom mogel gledati
onstran tega sveta.
Saj, če si že zdaj tako ljubeč,
kakšna bo moja radost šele takrat!

NIKOLAJ JELOČNIK

ČUDNA SO KITAJSKA IMENA

Kakor je Kitajska za nas čudovita deveta dežela in nas zanima vse, kar je z njo v zvezi, tako se tudi Kitajci čudijo vsemu (ne samo našemu dolgemu nosu), kar opazijo in slišijo o nas. Mnogokrat sem moral odgovarjati preprostim ljudem na prav smešna vprašanja: ali pri nas doma govorimo kitajsko? Ne! Kakšen jezik pa potem govorite, angleški? Razlagati sem moral, da kot Kitajci ne govore japonščine, ampak kitajščino, tako mi Slovenci ne govorimo angleško, ampak slovensko; vsak narod govori svoj jezik. Pa so rekli: če ne govorite kitajsko, kako pa znaš govoriti kitajsko? Odvrnil sem jim, da sem se kitajskega jezika s trudom priučil med Kitajci, da ga preje nisem znal. „Kaj pa če bi mi (Kitajci) prišli v Evropo, ali bi se mogli naučiti vašega jezika? To bi moralo biti zelo težko.“ Potolažil sem jih, da bi se lažje priučili našega jezika, kot se mi kitajskega, kajti kitajski jezik velja za zelo težki, če ne najtežji jezik na svetu. Zadovoljil sem jih.

Drugič so me vprašali: ali imate v Evropi tudi „sing“ in „ming“, t. j. rodbinsko in osebno ime? Seveda ga imamo, samo da je naš „sing“ rodbinsko ime

Yiang
(Zang)

Wang

Ly

Sun

Kao

bolj dolgo kot kitajsko. Za kitajsko rodbinsko ime je dovolj en sam znak, za naše rodbinsko ime pa bi bilo treba večasih 2—3 ali še več znakov, za vsak zlog en znak. Pa niso mogli doumeti, zakaj so naša imena tako dolga in zakaj se za Evropejca pišem Pokorn, za Kitajce pa Kuo, zakaj imam drugačno ime

doma in drugačno na Kitajskem. Ni jim bilo mogoče razložiti točno, ker niso poznali naše zapadne pisave, ki vsebuje črko za vsak glas in ne znakov za vsak zlog in pojem.

Rodbinska imena (glej risbo spodaj)

Rodbinskih imen („sing“) imajo Kitajci ne mnogo več kot sto. Vsaj prvotno je bilo tako. Zato imenujejo ljudstvo z besedo „lao-pai-sing“, kar bi mogli prevesti z: ljudstvo stotih družin (rodbin). Najbolj običajna imena, oziroma najbolj razširjene rodbine so: Džang, Wang (kralj), Ly (češplja), Kao (velik) in druga... Ta rodbinska imena imajo le en zlog in tudi le en znak zanj, kajti Kitajci nimajo črkopisa, ampak za vsak naš zlog in pojem poseben znak. Rodbinsko ime ima običajno le en znak, le redko (na jugu) dva znaka, ki ju pa pišajo skupaj, kot bi bil en sam sestavljen znak.

Osebna imena

Za rodbinskim imenom, ki je na prvem mestu, je osebno ime, ki sestoji običajno iz dveh znakov, včasih pa tudi samo iz

enega. Vsi poznamo voditelja kitajskih nacionalistov Kiang kai-šek-a, kot mi izgovarjamo, kot bi bilo to enotno ime, recimo rodbinsko ime; pa ni, rodbinsko ime je Kiang, osebno ime pa Kai-šek. Tudi komunističnega voditelja poznamo Mao-dze-tong-a; vrhovni komunistični general Džu-te ima pa le dva znaka,

prvega „Džu“ za rodbinsko ime in drugega „te“ za svoje osebno ime. Prav tako neki drugi znani komunistični general Lin-piav.

Pomen imen

Oba znaka za osebno ime imata mnogokrat svoj pomen, ki pesniško izraža dostikrat v zvezi z osebo, ki nosi to ime, bodisi značilnosti, bodisi samo želje, nekak življenjski program te osebe. N. pr. te-pao; prvi znak pomeni krepost, drugi pa dragulj, zaklad, torej bi bil pomen tega imena zaklad kreposti ali pa oboje i krepost i zaklad, t. j. obdarjen i z duhovnimi i materialnimi dobrinami.

Med brati in sorodniki (gl. risbo spodaj)

Bratje imajo, se razume, isto rodbinsko ime n. pr. Wang (kralj); pa ne samo to, tudi prvi znak osebnega imena je mnogokrat vsem bratom skupen, n. pr. Wang Kuo-lan, Wang Kuo-p'ing, Wang- Kuo kang. Prvi znak Kuo pomeni državo ali tudi domovino. Ime prvega sina bi pomenilo: država v neredu, anarhija; ime drugega sina država ali domovina uživa red in mir; in ime tretjega sina izraža željo, naj bi bil nosilec tega imena steber (podpornik) domovine. A ne samo bratje imajo prvi znak (zlog) osebnega imena skupen, ampak tudi vsi bratranci, t. j. vsi v istem kolenu sorodstva. Vsi vnuki, ali vsi strici, ker so v drugačnem kolenu so-

rodstva, imajo zopet kak drug znak skupen. Sorodstvo je na ta način zelo lahko ločiti. Važno je to zlasti pri velikih družinah s številnim sorodstvom. Ponekod imajo številna osebna imena sinov napisana z velikimi znaki na kaki tabli ali sliki in obešena v hiši pod stropom. Če je številno sorodstvo, ni lahko najti novih imen, ker se nobeno ne sme ponoviti; tudi praznoverje včasih zahteva, da se ne sme ponoviti ime, ki ga je v družini že imel kak član, čeprav je že umrl. Zato seveda ne more vsakdo dajati imen, ampak le tisti, ki so kaj študirali. ker morajo biti vsaj pisмени in ki imajo kaj skušnje v teh stvareh. Običajno vrši to nalogo vaški učitelj ali kaka druga važna osebnost v družini ali pa v kraju. Ko hodi otrok v šolo, mu nadene to ime učitelj; to ime se imenuje „šolsko“ ime, ali „veliko“ ime, „ta ming“; dočim se ime, ki ga je nadela mati otroku ob rojstvu oziroma pozneje, imenuje domače ime ali „malo“ ime, „siao ming“.

Slovesnost poimenovanja

Ko je otrok po rojstvu dopolnil mesec dni, mu šele dajo ime, „siao ming“, t. j. „malo“ ime. Je to poseben družinski praznik, na katerega povabijo sorodnike, in srečni družinski oče mora žrtvovati precej žita za pojedino došlim gostom. Otroka okopljejo in ga oblečejo v živobarvno, rdečo obleko in sploh je posebna ceremonija za to.

張	張	張	李	李	李	王	王	王
國	國	國	虎	獅	豹	玉	金	銀
乱	平	梁	占	占	占	亭	亭	亭
Hjäng	Hjäng	Hjäng	Ly	Ly	ly	wang	wang	wang
kuo	kuo	kuo	hu	re	pao	yii	cin	jin
loan	ping	seang	djan	djan	djan	ting	ting	ting

小宝 *siao pao*
 小心 *siao sin*
 小金 *siao cin*
 大車 *ta c'e*
 大水 *ta soei*
 大乱 *ta loan*

小狗 *siao keou*
 小猫 *siao mao*
 宝贝 *pao pei*
 有姊 *yeou ti*

čudna imena (glej risbo zgoraj)

Dostikrat nadenejo za naše pojme zelo čudna imena; n. pr. imenujejo otroka po prvem predmetu, ki pride ob rojstvu otroka materi v roke ali pred oči: „siao-mao“, kar pomeni mucek (mala mačka), „tač'e“ velik voz, „siao-keon“ psiček; drugič zopet poimenujejo otroka po razmerah, v katerih je bil rojen: „ta-loan“ t. j. nemir (bodisi vojska s sovražniki, bodisi državljanska vojna, bodisi da radi razbojnikov ni miru); ali „ta-šoei“ velika voda (namreč povodenj). To so zelo običajna imena. Bolj razumljiva so nam imena „siao-pao“, „pao-pej“, „siao-cin“, mali dragulj, zaklad, malo zlato, kot če pri nas mati pravi svojemu otroku, da je njen zaklad, da ji je nadvse drag, „moje zlato“. Drugič zopet se dobe imena „ho-šeng“ t. j. bonec ali „ša-mi“ mali bonec, t. j. ki se še le pripravljajo, da bo kdaj postal bonec. Praznoverje je krivo takih imen. Otrok je s tem nekako posvečen Budi, oz. je v njegovi službi in ga bo torej varoval, da se mu ne bo nič hudega pripetilo; ali pa hočejo s tem imenom prevariti zlega duha, češ fant je bonec in mu zli duh ne sme škodovati. Z istim namenom nadenejo fantu dekliško ime, in zli duh, naiven kot je, oziroma le ljudstvo je naivno, ko to verje, misli, da fant in fant, ampak punčka, ker nosi dekliško ime, in dekletu škodovati s

smrtjo se ne spleča. Ponekod imajo običaj, da dajo deklici ime „yow-ti“, kar bi se prestavilo: ima bratca. Zakaj? Starši si žele sina; ko prvi otrok ni bil fant, naj bi bil vsaj drugi; in to naj bi bil način, kako ga dobiti. Dostikrat imajo bratje imena, kot so jih imeli Rimljani: Primus (naš Primož), Secundus, Quartus, Quintus... Tudi Kitajci jih kar štejejo: „Lao-ta“ — prvi, „Lao-eul“ — drugi, „Lao-san“ — tretji in tako dalje. Včasih pa je morda fantič edini sinko v družini, a mu dajo ime: šesti, Sextus, ne ker ima že pet večjih bratov, ampak ker je on šesta oseba v hiši: morda stari oče in stara mama, oče in mati, sestra in sinko je šesti.

Deklice imajo še bolj pesniška imena, ali imena cvetlic, ali kar je v zvezi z nakitom, z zlatom, s srebrom, draguljem itd., mi bi rekli Zlatica, Biserka, Marjetka, Kitajci pa pravijo „Yü-t'ing“, „Cin-t'ing“, „Yin-t'ing“ t. j. utica (kiosk) iz drugega kamna, zlata utica, srebrna utica. To so sestrice med seboj, ker imajo vse en znak (zlog) „t'ing“ (utica, kiosk- skupen).

Mlajši in starejši

Zanimivo, mlajši brat ali mlajša sestra ne sme nikoli klicati starejšega brata ali sestro s pravim imenom, ampak samo: „ko-ko“ brat, „cie-cie“ sestra. Če ima več starejših bratov in sester, potem jih kliče: „ta-ko“ veliki oz. prvi brat, „eulko“ drugi brat, „san-ko“ tretji brat; „ta-cie“, „eulcie“, „san-cie“ t. j. prva, druga, tretja sestra. Za naše pojme

se čudno sliši, ko bratec kliče starejšega brata h kosilu: Prvi brat ali drugi brat, pridi jest. Pri nas ne bi tako nikogar priklicali. Isto je, če je pri hiši več svakinj, nikoli jih ne imenujejo s pravim imenom (to le starši, oče in mati), ampak le „tao-sao“, „eul-sao“, prva, druga svakinja.

Pokitajčenje evropskih imen

Ko pride Evropejec na Kitajsko, mu je treba priimek in ime pokitajčiti, oz. toliko prikrojiti, da ga je mogoče označiti s tremi kitajskimi znaki, ali pa, če ne gre drugače, nadeti novo ime. Kajti naša imena so za Kitajce dostikrat neizgovorljiva in se ne dajo točno napisati, točno označiti s kitajskimi znaki. Kit. zlogi se navadno ne zlagajo z našimi, nekaterih glasov nimajo n. pr. r. Kitajci imajo za priimek in ime skupaj le 3 znake (zloge), naše rodbinsko ime samo ima pa že 3 ali še več zlogov; to je za Kitajce nepraktično. Naša imena so ali predolga ali prekratka, zato jih je treba prikrojiti, včasih pa čisto spremeniti.

Gospoda misijonarja Ruparja so Kitajci imenovali Lü-pa-eul; se sliši precej po naše; pa bi bilo lahko še bolj, če bi vzeli mesto Lü, Lu. Mislim, da je bilo vzrok temu to, ker je že neki drug misijonar imel „sing Lu“ (rodbinsko ime Lu). Po naše je Lü-pa-eul, vsi trije zlogi g. Ruparjevo rodbinsko ime; po kitajsko pa ne; le prvi zlog je rodbinsko ime, pa eul pa osebno ime.

G. Jereba ime se po kitajsko piše Ye-li-p'u. To ime je zelo posrečeno, ne samo da se sliši zelo podobno našemu,

ampak ima tudi zelo lep pomen. Ye = drevesni list; li = korist; p'u = povsod, splošen. Nosilec tega imena Ye (običajno rodbinsko ime), je koristen za vse ljudi, ali pa za ves svet, ali povsod. To je res za katoliškega misijonarja lepo ime. Kot katoliški misijonar, oznanjevalec Kristusovega evangelija, je zares koristen mnogim!

Znani belgijski misijonar Lebbe, ki je govoril in pisal kot Kitajec ter bil navdušen govornik in pospeševatelj novih idej, ter je šel glas o njem po vsej Kitajski, se je imenoval po kitajsko Ley-ming-yuen. Prvi znak Ley (rodbinsko ime) pomeni grom, „ming“ ime, „yuen“ daleč; njegovo ime oz. glas o njem gre daleč na okoli, kot grom. Tudi to ime se po kitajsko zelo lepo sliši. Seveda njegovo ime Lebbe ima le dva zloga, torej prekratko za Kitajce in so vzeli le prvi zlog in dodali dva druga, s katerima so karakterizirali njegovo osebnost.

G. Prebil se po kitajsko imenuje Tong-süe-ven; torej nič podobnosti s slovenskim, ker Kitajci nimajo zloga Pre. Pač pa se je tako imenoval bl. Perboyr, ki je umrl kot mučenec pred dobrimi 110 leti na Kitajskem. Tudi ostala dva znaka sta mu v čast, saj pomenita znanje, znanost, učenost, in gospod govori jezikov, da jih na prstih ene same roke ni mogoče prešteti.

Moje ime se po kitajsko glasi Kuo-cia-lu; tudi skoro ni zveze s prvotnim imenom; bi rekli, Kuo (rodbinsko ime) naj bi bil pač drugi zlog v Pokorn, pa

葉	Ye	呂	Lü	董	Tung	郭	Kuo	高	Kao
利	li	巴	pa	學	süe	喜	cia	保	pao
普	p'u	爾	eul	文	ven	祿	lu	臣	č'en

雷	Lei	耶	耶穌	耶	耶穌	瑪	若	白	保	路
名	ming					利	瑟	多	祿	加
遠	yuen			ye	me	yo	te	Pao	Lu	
				su	li	se	kuo	lu	ka	
					ya		lu			

je seveda zmaličen. Cia-lu pa je moje krstno ime Karl (Karlo), na jugu ga izgovarjajo Kao-lo, kar je zelo podobno našemu imenu.

G. Kopača ime je Kao-pao-čen; Kao = velik, g. Kopač ni velik po telesu, pač pa po duhu in krepostih. „Pao-čen“ cesarski minister, kot duhovnik in misijonar je služabnik (minister) Najvišjega.

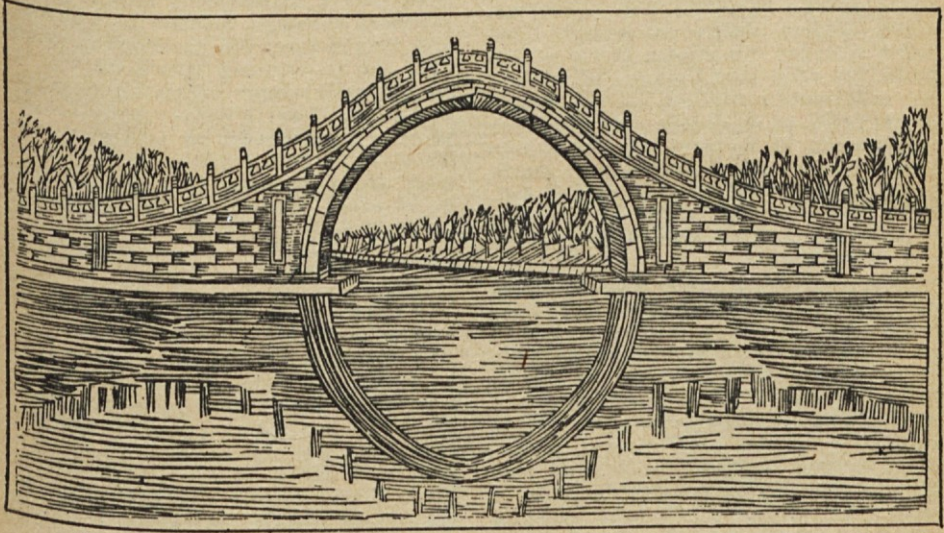
Krstna imena

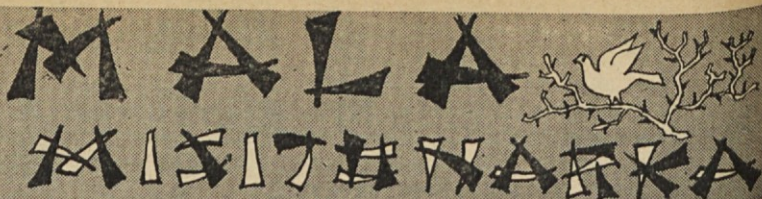
Problem krstnih imen na Kitajskem tudi še ni rešen. Misijonarji in katoliška Cerkev žele, da bi kristjani rabili krščanska imena tudi v vsakdanjem življenju. Težava je v tem, da so mnoga naša krstna imena predolga in torej za

Kitajce nepraktična; potem, da skrajšana ali tudi cela ljudem, zlasti poganom, nič ne povedo, so jim tuja, se ne slišijo po domače, nepriljubljena. Jessu (Jezus), Ma-li a (Marija), Jo-se (Jožef), Pau-lu (Pavel), Ma-teu(Matevž), Lu-cia (Luka) itd. Taka bi morala biti vsa; pa sem nekoč naletel na fantiča, čigar krstno ime je bilo Pa-tuo-lo-meon t. j. Bartolomej (Jernej), nekaj nezaslišanega za Kitajca, kako naj si zapomni to ime in vse se mu je smejalo, če bi ga rabil v dnevnem življenju.

Zato se misijonarji trudijo, da bi tudi krstna imena približali duhu kitajskega jezika. Pa ni lahko.

DRAGO (KARL) POKORN CM

Ubijem te, če izvem!

Marija, ki je v misijonu obiskovala že 2. razred, je morala na zunanji šoli spet v prvega. Oče ni upal povedati, da je že napravila z odliko kot prva v razredu prvi razred ljudske šole v misijonu, ki je bila daleko najboljša v kraju in so na splošno oni povprečni učenci, ki so se spisovali iz nje na zunanje šole, napravili sprejemne izpite navadno vsaj za en razred višje kot so pričakovali. Kajti na zunanjih šolah je bil pod komunizmom glavni predmet ples in rdeči petje, kar v misijonu kljub pritisku rdečih ni bilo uvedeno in so mnogi starši pošiljali dekleta v misijon tudi zato, da se izognejo plesom po ulicah v mešani družbi in so jih pridržale lepo za pomoč v družini, ko so rdeči vedno bolj zahtevali vpis v njihove šole. Lo se je zbal komunistov. Celo Marijino spričevalo je skrnil. Učiteljstvo zunanjih šol je vedno bolj odkrito napadalo misijonsko šolo, njene učiteljke in učence. Bili so tudi zavistni boljšim plačam in svobodi katoliških učiteljev v misijonu, ki jim ni bilo treba kot njim zunaj mazati si značaja ter sodelovati z rdečimi, kar je značilo onemogočiti se za bodoče delo v svobodni Kitajski, ki bo prej ali slej gotovo prišla. Starši, ki so poslušali po mestu najbolj čudne vesti o našem delu in šoli, so se vedno bolj bali in temu primerno polagoma začeli braniti otrokom vsak stik z misijonom.

Marijo je doslej redno reševala njena neponarejena odkritosrčnost. Sproti je svoje težave potožila misijonarju, ki ji je mogel s pametnim svetom navadno vedno pomagati iz zadrege in stiske. Odkar je Marija hodila v zunanjo šolo, ni smela več svobodno v misijon. Oče je zagrozil v strahu pred rdečimi preganjalci svojim otrokom, da bo ubil vsakega, o katerem bo izvedel, da je šel v cerkev. Gotovo ni mislil tako hudo, a otroci so se bali. V tolažbo jim je dejal,

da bodo smeli spet v misijonsko šolo, čim bodo časi boljši, ker so se v njej gotovo največ naučili in jih imajo misijonarji in učitelji zelo radi. Misijonska šola je brezdvoma najboljša v mestu. Na ulici je Marija skromna stopala v šolo in se vračala naravnost k mami domov. Ljubeznivo je pozdravljala misijonarje, kadar jih je na cesti srečavala. Tovarišicam, ki so jo venomer klicale: „Marija!“ pa je ponavljala: „Oče je rekel, da sem Yi Ying, ne Marija! On je tako naročil.“ Oče se je bal, da bi rdeči zvedeli, da so njegovi otroci kristjani, ker so rdeči že javno grozili, da bodo katoličane pobili ali pa izgnali z misijonarji vred v tujino. Učitelj Chou pa ni prišel na svobodo. Trdil je, celo, da bo kot špijon tujcev ustreljen, ker da je organiziral mladino proti sedanji oblasti, ki je Kitajsko osvobodila. Kljub bolehnosti so ga vlačili s tremi in celo petimi vojaki, oboroženimi do zob, na prisilno delo v daljne hribe sekat drva in prenašat kamenje. Odlasali pa so z vsakim resnim njegovim zaslišanjem, razen prvi dan po aretaciji vpričo staršev, ko so zahtevali njegov podpis, da je prejemal od misijonarja denar za protikomunistično propagando, pa je z glavo odkimal in se raje vrnil za resnico trpet med uši in podgane ter pičel riž, kot da bi prodal resnico in misijonarja, kar so rdeči želeli.

Mamina modrost

Mamo močno ljubeča Marija pa je vendar še večkrat pritekla počastit Jezusa v tabernaklju in celo kako nedežno k zgodnji sv. maši, čeprav je oče od slej še bolj budno pazil na otroke. Mala Marija se je z mamino pomočjo najlažje izmaknila. Navadno je kmalu za njo prihitel brat Janez. In ona je misijonarju hitela dopovedovati: „Duhovni oče, mamame je poslala, naj grem v cerkev molit.“

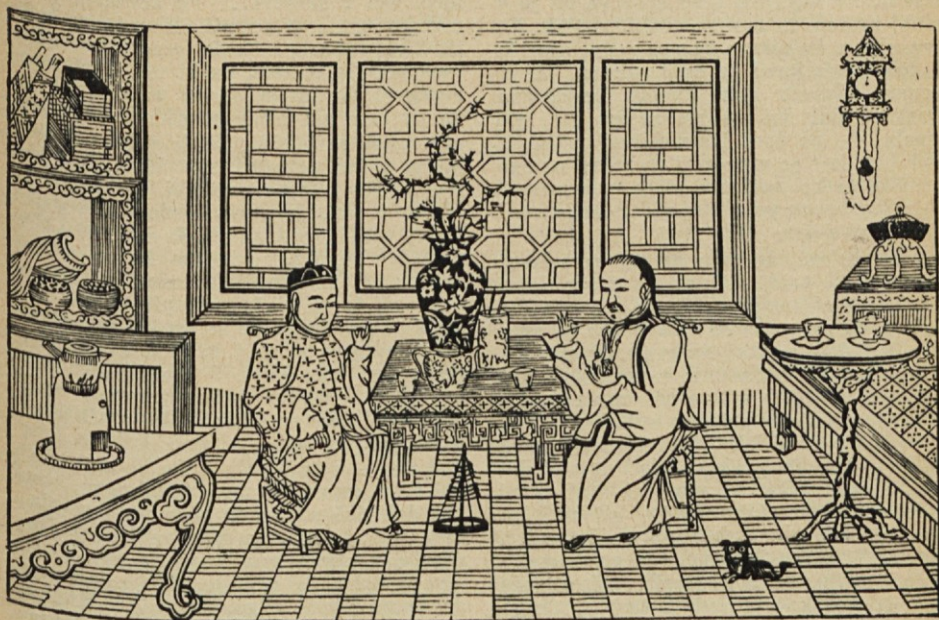
Vsestransko za misijonsko delo uporaben in najbolj vpeljan učitelj Chou je bil prva žrtev. Učenci so nam pripovedovali, kako grozilo javno našim učiteljem in učencem, da so v službi sovražnikov države, ker imajo še stik s tujimi imperialisti. Trdijo, da bodo misijon zasledili in vse zaplenili. Marija je pod vtisom teh govoric ostajala izven šole najraje doma pri mami. Pomažala ji je, kjer je mogla. Njena sestra Tereza je precej po krivdi očetove neprevidnosti, prenagljenosti in poganske neodločnosti v novi šoli zašla v rdeče mreže. In ker je bila po naravi zelo živahna ter sposobna, je bila kljub svojim 13 letom že izvoljena za rajonsko odbornico v ženski komunistični organizaciji. Izjavila je misijonarju, da je sprejela mesto pod pritiskom. A vsi so vedeli, da je krščena in da je bila med najbolj gorečimi. Po prepričanju ni bila nikoli komunistka. Zamisljena je prihajala od časa do časa na hip pred tabernakelj in bila zadovoljna, če je mogla dobiti od misijonarja spet

mało duhovne pobude. Neprestani nastopi, plesi, petje, kino in rdeči teater, sirensko prišepetavanje o potrebni osamosvojitvi deklet in žena izpod oblasti staršev in mož, vse je Terezijo v verovanju hromelo, čeprav je njeno povračanje k sv. spovedi in pred tabernakelj prepričevalo, da ni srečna, kot je bila po krstu, in da jo je vrag hotel za vsako ceno prikleniti na rdeče vajeti. Malo pa je Tereziji spraševala vest mala Marija, z vsem svojim obnašanjem že tako umerjena in resna. Marija se ni udeleževala komunističnih plesov po ulicah, kjer so se rdeči izživljali v nemogočem zviranju, trgali copate in se potili ter trosili svoje mnoge sile za norenje. Vse pametne je to odbijalo. Marijina mama je rdečim propagandistkam kar ponavljala, da Marije ne pusti k plesom, ker je „za take stvari še premajhna“. In čeprav so njo najbolj lovilí, je Marija z mamino pomočjo vedno znova zmagovala in vztrajala.

(Se bo nadaljevalo)

Borut

Notranjščina kitajskega doma iz časov, preden je zapadna civilizacija začela prodirati v življenje kitajskega človeka. Danes vplivi zapadnega sveta verjetno vedno bolj spreminjajo starodavne kitajske običaje

Misijonarji nišejo

ŽE DRUGI RENTGEN KUPLJEN Z „DR. JANEŽEVIM RENT. SKLADOM“

Spoštovani g. Lenček! Dobil sem Vaše pismo, a nisem bil v stanju takoj odgovoriti. Začetek je povsod težak in tu to še posebno čutimo, zlasti ker se je takoj po prihodu začelo težko delo: naval bolnikov poleg organiziranja in urejanja nove bolnišnice. Tu sem malo časa, a je povest že dolga, vesela — a tudi grenke primesi ne manjka. Našel sem tu toliko dela, kot še nikdar in nikjer v življenju. Včasih sem imel tudi po 10 operacij na dan. Te zelo zmučijo, ker je že izven operacijske sobe vročina huda, zadušljiva — kaj šele v operacijski sobi, ki ni klimi primerno zidana in od človeka direktno voda lije med operacijo. Telesno dokaj trpim radi vročine. Pred kratkim sem zvečer operiral težak slučaj. Po zadnjem šivu kože se mi je v glavi zvrtilo in sem se zvalil po tleh. Ko sva oba z bolnikom bila v redu, sem še 3 ure nadaljeval z operiranjem. Že v prvem mesecu sem dvema bolnikoma dvakrat dal kri — na žalost sta oba umrla —, pa tudi izgubo krvi nekoliko občutim, ker se v vročini ne more mnogo jesti in se kri ne more hitro nadomestiti — poleg vsega pa nisem več mlad, kostni mozeg se stara.

Zdi se mi, da sem bil za preteklost nagrajen s tem otokom, je pa v dobri meri poskrbljeno z obilnim in odgovornim delom, da mi ne ostaja časa niti za spanje, kaj šele za kaj drugega. Poklic kirurga je že v normalnih razmerah nekaj težkega, kaj šele v izrednih razmerah, v katerih zlasti ob prihodu navale bolniki, ki so že povsod iskali pomoči in je niso našli — pa jo pridejo iskati h novodolu zdravniku, kj neredko stoji pred bolnikom v težkih mislih, ali naj ga sprejme ali ne... končno se le odloči naskočiti težko bolezen, pa ga neredko potem grize, da je to storil... če seveda vse ne gre kot bi rad. Sedaj pa druge stvari.

„Janežev rentgen“ je vzdignil mnogo prahu. Rentgen je bil kupljen in tudi z bolnišnico vred izgubljen. Pozneje sem Vam radi denarja pisal to in ono. Ta teden sem bil v Tajpei in v dobri uri rešil problem tega denarja. Prevzeli smo privatno bolnišnico z malim japonskim rentgenom. Pred 2 tednoma je aparat odpovedal in postal neraben. Poslati bi ga bilo treba na Japonsko... Te dni sem šel v Tajpei radi aparata. Videl sem, da delo v bolnišnici ni možno brez njega in da število bolnikov pada, ker ni rentgena oz. ker smo začeli pošiljati bolnike na rentgen drugam, a se niso več vračali. Tu ima skoro vsak privatni zdravnik rentgen... Videl sem, da novega kamilijani trenutno ne morejo kupiti, ker so itak padli v velike dolgove, poleg tega pa z vsa naglico zidamo nov del bolnišnice, vse z dolgovi... Po kratkem premišljevanju sem naredil sklep in ga tudi izpeljal. Šel sem h škofu in mu svoj načrt povedal. Dejal sem, da bi rad kupil nov rentgen, da imam denar v Ameriki in da bi rad kje dobil posojilo. S škofom sva dobra prijatelja. Šel je nekam za pet minut in mi prinesel 1000 USA dolarjev ter naslov, kamor naj bi se denar iz USA poslal. Naslov spodaj prilagam. Takoj sem šel v trgovino in za 1100 USA dolarjev kupil nov rentgen, katerega bomo te dni montirali in začeli rabiti. — Jaz sem torej rentgen kupil — 100 dolarjev sem dodal še iz svojih preostankov, rentgen je moj in sem ga dal na razpolago bolnišnici. S kamilijanci sem se takole dogovoril: Rentgen naj služi bolnišnici. Ko ga bodo lahko plačali, ga bodo pač plačali — kakor koli in kjer koli že — v tuji valuti. Če bi mene kaj doletelo, smrt ali kaj podobnega, sem jim dal Vaš naslov in bodo rentgen plačali Vam, toda ne morem reči kdaj. Denar za rentgen sem torej že porabil in lepo prosim, da uredite, da se čimprej denar na priloženi naslov pošlje. Mislim, da sem storil prav in tako s tem denar-

Naš misijonski zdravnik s patri kamilijanci, v katerih bolnišnici na Formozi dela

jem že dva rentgena kupil, denar pa še vedno ostaja last Slovenske misijonske zveze, pa naj si ga plačajo enkrat meni ali Vam. Tudi če ga vrnejo meni, jaz denarja nočem in ga bom Vam poslal; če bi pa jaz umrl, vedite, da imajo oni Vaš naslov in naročilo, Vam ga poslati.

Ko sem na hitro storil tako, sem bil prepričan, da delam prav, prepričan, da bodo darovalci zadovoljni, ko bodo vedeli, da sem z denarjem že dva rentgena kupil za misijone, denar pa še vedno ostaja slovenski misijonski organizaciji na razpolago. Morda ne bo treba niti zelo dolgo čakati, da ga bodo vrnil. Lahko moje ravnanje s tem denarjem javnosti poveste in izrazite darovalcem mojo ponovno pristržno zahvalo za oba rentgena.

Tu so tudi Amerikanci, ki pomagajo Čangu ali pa s Koreje na odmor pridejo. Kar je katolikov, pridejo k nam k maši, ostali pa tudi pridejo k meni zdraviti se. Tako sem še z njimi zaposlen, a je dobro in koristno za misijon. Tudi z nacionalnim pridem veliko v stik in sem pred kratkim zdravil Čangovega prijatelja, nekega generala.

PROŠNJE DEŽUJEJO...

Rektor sirotišnice „Dominic Savio“ v Tirupatturu, naš rojak g. Pavel Bernik, salezijanec, dobrim srcem takole opisuje prošnje, ki naj bi mu jih pomagali uslišati:

Tirupattur, 27. maja 1952.

Pišem Vam iz moje nove postojanke. Pred par tedni sem prispel sem v Tirupattur, da prevzamem vodstvo zavoda in šole blaženega Dominika Savia za sirote. Do sedaj je bilo sirotišče prključeno zavodu presv. Srca Jezusovega z gimnazijo in visoko šolo za salezijanski naraščaj. Da bi se pa bolje razvilo in na novo sezidalo, so ga predstojniki ustanovili kot zavod zase. Do sedaj obstoja iz štirih podolgastih koč, pokritih s slamo in palmovim listjem. (Naslovna stran zadnjih „Katoliških misijonov“ kaže pogled na misijon in sirote.) V začetku maja nam je veter podrl eno ter poškodoval druge. Prošnje za sprejem pa kar dežujejo. Pišejo jih ubogi starši ter misijonarji naše madraške ter sosednjih pet ali šest škofij. Ne-

katere so res pretresljive, pa jim kljub temu ne moremo ugoditi. Prostora imamo komaj za 180, sprejeli smo že skoraj 200 sirot, zavrnilo pa kakih 150. Navedem Vam nekaj takih prošenj za primer:

„Častiti gospod ravnatelj! — Prosim Vas za veliko uslugo. V župniji imam sedem na novo sprebrnjenih vasi. Letam je mnogo otrok, ki so zelo potrebni prehrane, šolanja in vzgoje. Rad bi poslal v Vaš zavod vsaj 12 takih sirot. Upam, da moje prošnje ne boste odbili. — V Jezusu Kristusu vdani J. M. Parmpet, župnik.“ — Sprejeti nam je bilo mogoče samo dva otroka.

„Častiti g. ravnatelj! Že tri leta se trudim, da bi sprejeli v Vaš zavod kot sirote nekaj ubogih fantov iz moje župnije, pa vse zaman. Upam, da se mi bo posrečilo vsaj sedaj. Preden sem jaz prišel v to župnijo, so od tod šli v Tirupattur 4 fantje. Vsi razen enega so se že izšolali in so vsej župniji v dober zgled in spodbudo. Zelo lepo Vas prosim, da sprejmete še pet drugih. Šola v tukajšnji župniji ima samo pet razredov. Učenci, ki bi radi šli v višje razrede, morajo hoditi vsak dan 5 milj (vsaj 8 km) daleč v pogansko šolo. Me zelo skrbi za te fante. V trdnem upanju, da boste moji prošnji ugodili, se Vam podpišem v Kristusu vdani Anton Nazareth, župnik.“ — Iz le te župnije smo sprejeli samo enega fanta.

Zanimivo in ganljivo je tudi sledeče pismo, katerega indijski slog se razvidi tudi v prestavi: „Častiti g. ravnatelj! Po milosti Vsemogočnega Boga mi je dobro. — Sem slišal o Vašem zavodu in Vaši dobrodelnosti napram ubogim otrokom. Ubog pa je tudi moj sin Narayan. Lepo Vas prosim, sprejmite ga v Vaš zavod in v Vašo vero. Sem namreč hindujec po veri in parijeć po kasti. Se Vam že vnaprej najlepše zahvaljujem, Vam vdani Raghavan.“ — Ta prošnja je prišla prepozno. Nimamo več prostora.

Prva skrb v začetku šolskega leta je pač ta: kam bi sirote vtaknili; druga in nič manjša skrb je pa: kako bi nasitili toliko lačnih želodčkov, poskrbeli za obleko ter šolske potreščine. Po večini gojenci nič ne plačajo. Za nekatere, ki se jim posreči dobiti posebno spričevalo uboštva od županskega urada (za kristjane to ni lahko; jih včasih silijo, da naj gredo v hinduistične zavode)

vlada plača eno tretjino stroškov. Za vse druge pa moramo poskrbeti mi. Imamo torej dvojno nalogo: prva — zidanje novoga zavoda, ki bo kljuboval tropičnim viharjem, druga pa: prehrana, obleka in šolanje dan za dnevom. Bomo li vse to zmogli? Odgovor nam bodo dali dobrotniki širom sveta, tudi Slovenci, posebno Slovenci. Za to se Vam zelo topla priporoča vdani rojak misijonar
Pavel Bernik

PRED NOVO MAŠO

Salezijanski bogoslovec č. g. Nace Kustec je pisal g. Grdinu Antonu st. v USA tole lepo pismo, ki nam ga je prejemnik prijazno odstopil v objavo:

Velespoštovani g. Grdina!

Pred tremi meseci sem se preselil iz Yercauda sem daleč na sever pod Himalajsko gorovje. Skoraj cel teden sem potoval s temi umazanami indijskimi vlakci. Pot ni bila nič kaj prijetna; tako je bilo vroče, da sem po treh dnevih začel krvaveti iz nosu. No, pa sem končno le prišel na cilj.

Tukaj imamo bogoslovci študentat. Moji predstojniki so se odločili, da me pustijo v miru preštudirati zadnji letnik bogoslovja, brez vsake skrbi za sirotišče ali za misijone.

Mawlai je mala vasica blizu Shillonga, ki je glavno mesto Assama. Kraj je lep, toda zelo daleč na hribih, in so velike težave za redno življenje.

Ljudje se pečajo z živinorejo, poljedelstvom, itd. So zelo podobni Kitajcem, in tudi govorijo čisto poseben jezik ki jih razlikuje od vseh drugih narodov te velike Indije. To so takozvani „Khasi“ in živijo na „Khasi Hills“. Vseh skupaj je okrog 200.000. Med tem ljudstvom še komandira žena, možje pa morajo ubogati. Nimajo iste vere kot ostali Indijci: hinduizem, ampak kot navadno vsi drugi pogani po svetu. Stara mati ali prastara mati vodi vse družinsko in socialno življenje.

Dokler so bili tukaj Angleži, so protestantski pastori zelo uspešno delovali med tem narodom in katoliški misijonarji niso smeli stopiti v nekatere kraje. Odkar pa so jo Angleži popihali, so katoliški misijonarji prodrli povsod, tudi v takozvane „protestantske trdnjave“, in sedaj delajo precej uspešno.

Prvi salezijanski misijonarji so pri-

Poslopja sirotišča „Dominik Savio“, ki ga vodi naš rojak salezijanec Pavel Bernik. Ena od teh koč se je v viharju sesadla, ostale so poškodovane.

šli sem pred 26. leti in so našli tukaj nekaž nad 300 katolikov, v celem Assamu. Sedaj jih je že skoraj 100.000, in še ljudje vedno prosijo za misijonarje. Žetev je res velika, a delavcev je malo.

Tile Khasi mejijo z drugim rodом, ki se imenuje Nagas. To so še popolnoma divjaki. Država ne dovoli, da bi katoliški misijonarji šli delat med nje. So zelo nevarni sosedje, kajti med njimi je tisti najbolj spoštovan in največ velja, ki ubije več sovražnikov in ima največ sovražnikovih glav v svoji koči. Navadno ponoči udarijo na kako vas, ujamejo in pobijejo prebivalce, pokradejo, kar se da, in potem se vrnejo v svoje brloge. Država se noče vmešavati v njihove zadeve in samo pazi, da ti divjaki ne pridejo predaleč v ravnino. Naši misijonarji vseeno upajo, da bodo tudi brez državnega dovoljenja stopili v to prepovedano zemljo in prižgali luč sv. evangelija.

V našem študentatu nas je 36 bogoslovcev, ki se pripravljamo na bodoče misijonsko delo. Prihodnje leto nas bo 10 posvečenih v duhovnike. Lepo število res za naše revne misijone. Nekateri bodo po posvečenju odšli na jug, drugi pa bodo ostali tukaj na severu.

Zaključim. Toda prej se hočem še enkrat prav lepo zahvaliti Vam in vsem drugim misijonskim prijateljem, ki ste tako velikodušno priskočili na pomoč nam misijonarjem. Bog plačaj!

NOVICE IZ SIAMA

Potom g. Wolbanka smo poslali č. m. dr. Ksaveriji Pirc O. S. U. skromnovsoto 50 dolarjev iz letošnjega sklada „2000 dolarjev za vse slovenske misijonarje“ (kakor že tudi nekaterim drugim). Sedaj se misijonarka za poslani dar zahvaljuje:

Kako veselo nas je presenetilo Vaše bogato pismo danes zjutraj. Kar celih 50

dolarjev! Bog Vam stotero povrni kakor tudi vsem velikodušnim darovalcem! Kako dobro je imeti požrtvovalne misijonske prijatelje v zaledju. Brez njih naše delo uspevati ne more. Pravkar smo v velikih denarnih stiskah. Zidamo. Sa mi ste videli, kako polna je naša šola. Vse sili k nam. Ne moremo si razlagati tega čuda. Krasne sijamske šole so le deloma polne, naša skromna poslopja pa prekipevajo mladine in to najvišjih krogov. In potem otroci so tako sprejemljivi! Velika večina veruje naš krščanski nauk, ki ga razlagamo vsem vsako jutro na prvem mestu urnika. Vsejano zrno bo obrodilo sad ob svojem času; mogoče šele po dveh ali treh generacijah. Otroci sami ne morejo prelomiti s tradicijo kar čez noč, še posebno deklice. Čakati morajo, da postanejo samostojne... in nekatere ne bodo nikdar. Izpod oblasti staršev preidejo v družino moža. Na sijamskem je patriarhalno družinsko življenje še zelo v navadi. Ima marsikaj dobrega, a za prestop v krščanstvo je velika ovira.

Prí nas imamo vedno kake izpremembe. Ob Vašem obisku smo bile 4 Jugoslovanke v Mater Dei, sedaj sem ostala sama. M. Avgušтина (Hrvatica) in m. Franciška Novakova sta premeščeni v Čijeng Maj na severnem Sijamu, kjer imamo uršulinke cvetoč zavod. M. Deodata pa odide te dni za nedoločen čas na Javo. Misijonarji smo pač vojščaki Kristusovi in gremo, kamor nas pošljejo. Jaz sem še vedno na starem mestu v šoli. Kako lepo je delovati med mladino, ki je dovezetna za vse dobro. Prav radi se imamo in kar pozabimo, da nismo iste narodnosti. Sijam se pogumno bori proti komunizmu. Mnogoštevilne knjižice, ilustracije in letaki skušajo odpreti ljudem oči o pravi naravi komunizma. Sijamska tla mu niso pripravna. Tu nimamo proletarijata. Vsa dežela je v blagostanju in prosta. Sijamci so po naravi optimisti in gledajo na življenje od sončne strani. Seveda, dežela ni velika, le 18 milijonov. Kitajci bi jo utegnili preplaviti. A dokler drži Indokina, se nam ni treba bati.

Pred letom ste nas obiskali Vi, sedaj nas je pa mons. Kerec presenetil s svojim obiskom v Mater Dei. Z njim je bil mons. Geder in 5 slovenskih sester. Vkljub temu, da so se oni bolj žalostni vračali z misijonskega polja, smo se

zgrnili okrog harmonija in zapeli Mariji v čast v materinščini. Skupno smo pisali dr. Janežu, da ga pogrešamo.

LEPA ŽETEV IN JUBILEJ NAŠE MISIJONARKE

O slovenskih šolskih sestrah, ki delujejo med Čulupi Indijanci v notranjosti Paragvaja (Južna Amerika), že dolgo nismo nič poročali. Tu navajamo nekaj zanimivih vesti iz dveh njihovih pismem z dne 26. XII. 1951 in z dne 26. III. 1952, ki jih piše s. Serapija Černe:

Včeraj za polnočnico je prišlo toliko Indijancev, da je bila misijonska kapela dvakrat premajhna. Vsi, kolikor jih že prejema sv. obhajilo, so pristopili k sv. obhajilu, to je blizu 40 Indijancev.

3. decembra na praznik sv. Franciška Ksaverija smo imeli pa prvo sv. obhajilo 8 mož, 7 žena in 4 dečkov. Do solz sem bila ganjena, ko sem jih gledala z gorečimi svečami stopati v kapelo. Imela sem čast, moliti jim naprej obhajilne molitev, seveda v čulupejščini.

V nedeljo v osmini praznika Razglasenja Gospodovega sem imela pa še večjo čast krstiti mlado indijansko ženo, našo nekdanjo gojenko. Nekaj dni prej sem jo malo učila, nekoliko se je pa še iz šole spominjala. Ker so bile še počitnice, sem jo hodila potem vsak dan z otroci obiskovat; 12 dni po krstu je umrla, potem ko je prejela še zakrament svetega maziljenja. Nje malo hčerko so nam potem pripeljali na misijon. Prvo noč nam ni dala počivati, potem se je pa kmalu privadila.

Dne 3. marca smo imele že ob dveh zjutraj sveto mašo, nakar smo jo sestre in otroci mahnilii proti misijonu San José, kjer je naslednji dan praznovala 25 letnico svojega redovnega življenja naša sestra m. Tobija Fideršek. Radi velike vročine smo morali potovati ponoči, kar na volovskem vozu, ker oba naša misijona ne premoreta niti enega auta. Jubilatki so pripravili prav lepo slovesnost; kakor se je sama izjavila, se je počutila celo srečnejšo kot na dan preobleke pred petindvajsetimi leti...

Zvečer sta ji obe šoli priredili malo proslavo, nakar smo še malo pokramljali. Blizu polnoči smo se pa spet spravile na „kareto“. Domov smo dospele ravno do jutranje svete maše.

ZRTVE KOMUNIZMA NA KITAJSKEM

Neko poročilo trdi, da so komunisti lani v drugi polovici leta v eni sami provinci Koangtong, ki ima 32 milijonov prebivalcev, pobili 250.000 ljudi, kakih 500.000 jih imajo pa v ječah. Če pomislimo, da ima Kitajska kakih 30 provinc, lahko računamo, da je žrtev komunizma na Kitajskem zadnja leta že več milijonov.

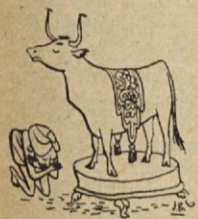
OTROŠKO ČASOPISJE V ITALIJI

Zadnjega 31. decembra je bilo v Italiji 179 časopisov, namenjenih izključno otrokom! V Milanu 141., v Rimu 23, v Firenzah 3, v Turinu 2, v Benetkah, Veroni in Napoliju po 1. Ves ta otroški tisk je izhajal v 4,114.000 izvodih: od tega je bilo 3 milijone 372.000 tedenskih, 429.000 štirinajstdnevni in 313 tisoč mesečnih izvodov. Komunistični „Pionir“ meša laškim otrokom glavé s kar 70.000 izvodi... .

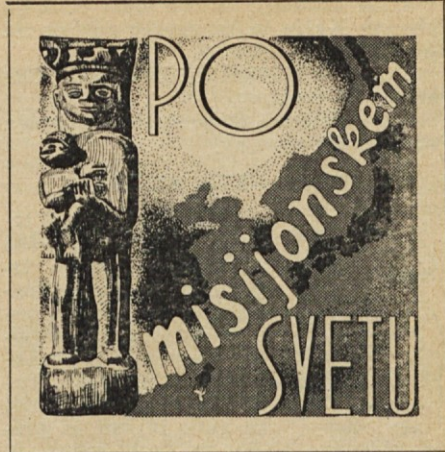
KRAVA V INDIJI

Če bi naše krave vdele za srečo indijskih sestra, prav gotovo bi rekle zbogom argentinskim pampam in severnoameriškim prerijam, si poskrbele vsaka svoj „affidevit“ in „libero sbarco“, pa se koj jutri ukrcale

na pot v — Indijo, kjer bi se namesto pod bičem pastirjev, ali celo v plug uprežene, svobodno smukale med ljudmi, ki bi se jim do tal priklanjali... Dobro, da tega ne vedo, sicer bi bili prikrajšani še za tisto malo „beefov“, ki jih zdaj od časa do časa najdemo na krožnikih!

V Indiji namreč kravam strašanske, skoraj božje časti izkazujejo: človek iz same radovednosti odpahne težka bronasta vrata starih svetišč, pa se že znajde pred marmornim kravjim kipom: posebna čast, seveda... Na obeh straneh so ji namestili bronaste ponve za zažiganje kadila... Nad rogovni so ji po-

božni indijski verniki namestili nekšen ventilator, ki noč in dan zumzi, da bi živali ne bilo prevroče... ali pa da bi se ne onesvestila zaradi preobilja kadičnega dima... V svetišču samem pa — gola resnica! — naletimo na pravo živo kravo! Cela vrsta služabnikov ji streže noč in dan. Kravji častilci pa padajo pred njo na kolena, dvigajo oči k nji in srkajo čudne vonjave, ki jih žival nemoteno od sebe daje... Preden odidejo, pomakajo svoje dlani v kravje blato in si z njim mažejo obraz: ta prej umazani kot smešni obred, naj bi jim prinesel poseben blagoslov... Uboga Indija... uboge — krave!

DVESTO LET STAR RAČUN...

Med pisarji nekega starega župnika, ki ga je bil Bog poklical po zasluženo plačilo, so našli kaj čuden račun. Daleč iz XVIII. stoletja je in napisal ga je bil neki slikar, ki je opravil različne slikarije in preslikarije v župni cerkvi. Takole se glasi:

1. Za pomladitev 10 božjih zapovedi: 12 tolarjev in pol.
2. Za umivanje Poncija Pilata, za nov okrajek na njegovem klobuku in za narančanje njegovega nosu: 18 tolarjev.
3. Za nove krivce pri petelinu sv. Petra in za poživitev svetniškega sija na glavi: 10 tolarjev.

4. Za umivanje obraza dekli velikega duhovna Kafje in za drobce rdečice na njena lica: 16 tolarjev.

5. Za britje brade sv. Frančišku Ksaveriju: 20 tolarjev.

6. Za očiščenje in postavitve Dobrega Pastirja: 20 tolarjev.

KUPČIJA BREZ BESED...

Starodavni indski trgovci so imeli kaj čudne navade pri svojem trgovanju. Kadar so mešetarili, niso ne ene besede izgovorili; čudovita ceremonija je nekako takole potekala: kupec je kramarja prijel za roko in mu jo prekril z nekšno rjuho; ne da bi črnil, je trdno stisnil prste njegove roke in tako naznačil vsoto, ki jo je bil pripravljen plačati za blago; kramar spet, pa je prav tako storil in naznačil ceno, ki jo je bil blagu nastavil; to sta počenjala tako dolgo, dokler se nista zedinila, da je bil volk sit in koza cela...

Tisto pogovarjanje s prsti je bilo namreč kar zadosti jasno: prvi stik je pomenjal tisoč, drugi sto, tretji deset, četrti pa enojo. Ker pa je bila ceremonija zelo slovesna, je moral seveda med enim in drugim stiskanjem miniti lep čas.

Kadar pa sta si trgovec in kupec prevzela še posrednika, ki je mešetaril za oba, je bil ta, ki je roki obeh strank pokrival s tisto rjuho, najprej trgovčevo, nato pa še kupčevo, in stiskal prste zdaj temu, zdaj drugemu, kot so se pač kresale ponudbe in protiponudbe. Ampak kupčijo so nazadnje le sklenili... v splošno zadovolje... Tako so stari Indijci kar lepo varčevali z besedami in seveda tudi z — lažmi.

MISIJSKI MOLITVENI NAMENI ZA LETO 1953

Sveti oče Pij XII. je odobril in blagoslovil naslednje misijske molitvene namene za leto 1953:

Januar: Za papeško Družbo svetega Detinstva.

Februar: Za junaško vztrajnost kitajske duhovščine in vernikov.

Marec: Da bi bili Srednja in Daljna Azija rešeni komunistične nevarnosti.

April: Za katehiste v misijonih.

Maj: Da bi Cerkev cvetela v Severni Indiji.

Junij: Za Cerkev v obmorskih afriških in azijskih pokrajinah.

Julij: Za tisk, radio in film, da bi bili v službi Resnice.

Avgust: Za Cerkev v Avstraliji.

September: Za oblikovanje katoliških strokovnjakov v industriji in kmetijstvu v misijskih pokrajinah.

Oktober: Za spreobrnjenje pregnanih Kitajcev.

November: Za svobodo vzgoje v Afriki.

December: Da bi Japonci Cerkev bolj poznali.

KATOLICIZEM V LIBIJI

Ustava nove kraljevine Libije ni nasprotna katoliški veri. Nasprotno! Katoličanom dovoljuje in priznava popolno svobodo nauka in bogoslužja. In katolištvo v Libiji si tako dan na dan zadbiva vse večji ugled, celo pri muslimanih in drugovercih.

KRISTJANI IN HINDUJCI PROTI LEPOTNIM TEKMAM

Indijski časopisi, o katerih čujemo, da ne zaostajajo za angleškimi ali ameriškimi, so zagnali strašansko propagando za lepotne tekme, kjer naj bo izvoljena „Miss Indija“, ki bo potem leta 1953 kandidirala za „Miss sveta“. Ta propaganda — kljub strašanskemu pomanjkanju časopisnega papirja po vsem svetu, kot trde statistike UNESCO!, pa je med Indijci zbudila silovito ogorčenje proti te vrste „olimpijadam“, češ da je takšno tekmovanje naravnost nasprotno in docela tuje „poznani skromnosti in srčni kulturi indijske žene“. Prvi je svojo „nočem tega!“ zaklical katoliški tednik „Sarvaviyaba“, takoj za njim pa najvažnejši indijski časopis v angleškem jeziku „Hindú“. Vseučiliščniki so skoraj do zadnjega vsj odločno nastopili proti lepotnemu tekmovanju. V svojih protestih so načrt ožigosali za „razkazovanje nizkotnosti in čutnosti...“. Uspeh združenega razburjenja indijskega poštenja je bil ta, da so organizatorji tekmovanja odločili, naj indijske žene pri tekmovalnem spredu nastopijo v tradicionalnem indijskem oblačilu! Torej — ne gole! Pa še to — cela vrsta kandidatke se je odpovedala tekmovanju; prav borno številce se ga bo udeležilo...

NEVARNOSTI ZA KATOLIŠKO MLADINO V INDOKINI

Zaradi partizanske zmage v tonkin-
ski Delti so velike pokrajine, ki jih
upravljata apostolska vikariata v Thai-
binhu in Buiču, prišle rdečim v roke. Od
štiridesetih krščanskih občin v provin-
ciji Thaibinh jih je samo še devet, ki
niso v območju komunizma. Ko so se
politični komisarji vietminha (indokinska
OF!) polastili teh pokrajin, so planili po
mladih fantih in jih odpeljali na sever.
Tam so jih tri tedne, dan in noč, gnja-
vili z rdečo učestvostjo in prenekatero od
njih storili za prave janičarje! Bolj uporn-
im in trdoglavim so prihranili daljši
noviciat...

Ko so drugi katoliški mladeniči, ki jih
žalostna usoda še ni zadela, zvedeli, da
jim preti nevarnost ne samo izgube živ-
ljenja, marveč tudi vere, so pobegnili od
doma in blodijo zdaj križem krašem po
deželi, čim dlje od fronte... Mlade ujet-
nike komunisti prisilijo, da vstopijo v
Trung-ien, nekšno masonsko sekto, ki
jo vodi neki odpadli duhovnik; starejši
pa se morajo priglasiti v zvezo Chang-
Nong (komunistična kmetijska šola),
kjer jim vtepano v glave pojme o prole-
tarskih agrarnih reformah...

„O SALUTARIS HOSTIA“

Med japonsko-kitaj-
sko vojsko.

Dan za dnem zračni
alarmi, a navadno vedno
isto uro: od devetih zju-
traj naprej.

Semenišče v Yuang-
lingu (Kitajska) takrat
prične šolo. Ali naj jo
ukinejo?

Ne. Treba se je aklimatizirati, adap-
tirati. Torej: nov urnik. Ob pol 7 prva
ura, nato zajutrak, nato druga ura. Kon-
ča se že v nekem notranjem nemiru. Ob
9 pograbbijo semeniščniki knjige, koša-
re s hrano in ven iz mesta, preko reke,
bolj na varno. Tam gre šola naprej. Ja-
panska letala prihrome, šola se konča
in fantje se zatečejo v razne dupline in
jame. Seveda... tudi profesorji...

Neko popoldne je kramljalo nekaj
bogoslincev semenišča Taming v spre-
jemnici. Naenkrat stoji, ves oborožen,
pred njimi japonski vojak, ki je vdrl v

sobo. Prestrašeni umolknejo. Kaj bo?
Izgon, jetništvo, smrt?

Vojak se nasmehne. Stopa proti har-
moniju ob steni, se vsede in zaigra. Zna-
ni melodiji se pridruži vojakov glas, ki
začne peti evharistično himno: O saluta-
ris hostia... Bogoslinci začutijo v srcu
nedopovedljivo ginjenje, skoro solze v
očeh. Vstopijo v petje in japonski vojak
ter kitajski bogoslinci skupno pojo čast
Jezusu v hostiji. O salutaris hostia.

MAHARADŽA JE UMRL...

Pomislite: oni dan je
smrt pobrala mahara-
džo iz Jodhpurja: Shri
Hanwant Sing Bahadur
so ga klical; in komaj
osemindaeset let je
imel. Fant je bil že od
nekajd strašansko vdan
čarovnijam in rokohi-
trstvu, celo v politiki
je hotel biti pravi ča-
čarodej; na vse sile je skušal indijske
volilce pri zadnjih volitvah pripraviti,
da bi mu volili posebnega poslanca in
posebnega senatorja, ki bi bila od vseh
drugih strank neodvisna in bi samo zanj
glasovala. Pa se je namerilo, da je mladi
maharadža-čarodej, ki je bil tudi vnet
pilot, lepega dne kolobaril s svojim že-
leznim ptičem tam okrog Himalaj in
na vrat na nos treščil na tla... Seveda
je šlo oboje po zlu: letalo in maharadža.
Ampak Indijci v takšnih primerih niso
kar tako! Če morda niso pokazali, kako
radi ga imajo, ko je bil živ, po smrti
vsaj, so mislili, se pač spodobi, da ves
svet za njih žalost izve: in so šli —
tristo tisoč jih je bilo v tisti maha-
radževi kneževini! — najeli vse brivce,
ki so jih mogli stakniti, in si dali —
obriti glave... iz same vroče žalosti
za svojim mladim princem! Pač velika
ljubezen. In svet se je čudil. Kaj bi se
ne! Maharadža, ki ima tristo tisoč po-
danikov, ne strmoglavil vsak dan z neba
na zemljo; in tristo tisoč podanikov si
ne obrije glavé kar vsak dan — zaradi
ene same smrti... Ampak svet se je
čudil še bolj potem, ko so vsi najeti
brivci pometali svoje škarje in britve v
kot — saj drugega jim po takšnem stra-
šansko rodoljubnem poslu pač ni ostajalo
— in so si vzeli kar precej dolge po-
čitnice: za odpočitek in oddih... Kdo bi
jim zameril?

TRUPLO SV. FRANČIŠKA KSAVERIJA

Katoliška Cerkev praznuje letos 400 letnico smrti največjega misijonarja za Pavlom — Frančiška Ksaverija. Za takšno slovesno priliko bodo v Indiji, kjer že stoletja počiva veliki misijonar, njegovo truplo spet izpostavili. Že vnaprej računajo na velike množice romarjev, ki bodo hodile iz vsega sveta častit častljivo svetinjo. Svetnikovo truplo so prej izpostavljali redno vsakih deset let, tjale do 1932. Naslednje leto — 1942 — so zaradi vojne ta običaj odložili. Letos ga bodo spet nadaljevali. Po vsej Indiji pripravljajo obisk na svetnikov grob; slovesnosti bodo dosegle svoj višek na god Apostola Indije 3. decembra. Frančišek je po 400 letih celo pri poganih čedalje bolj priljubljen!

KAKOR LANI

Cvetna nedelja v indijskem misijonu v Kovilur. Misijonar, ki ni še dolgo na postaji, se pripravlja, da bo začel procesijo z oljkami in palmami.

Začuden pogleda po cerkvi, kjer so se verniki v srednji ladji (za kaste) postavili kakor za boj, ko so se pariji približali, da bi šli po sredi cerkve v procesiji!

„Kaj se je zgodilo?“ vpraša.

„Ti ne smejo po sredi cerkve!“ — zagrmijo gruča, ki pripada kastam.

„Mar je to krščanska ljubezen, ki bi jo morali izkazovati vsem?“

„Toda to je že pradavna navada, in vi, ki ste nov, morda ne veste!“

Misijonar je bil v zadregi. Ni vedel, kaj naj stori. Pomaga si z naročilom:

„Storite, kakor lansko leto!“

Grobna tišina.

„Kako ste naredili lani?“ — vpraša misijonar.

Nič.

„Kaj ste storili vendar lansko leto?“ — ponovi, začuden ob molku.

Nobenega odgovora.

„Katehista, povej, kako je bilo lani?“

„Lani... oče, lani so se stepli kot tisoč vragov!“

„Za božjo voljo, ne tako kot lani, ne tako kot lani! Počakajte, jaz in ministranti bomo tvorili procesijo, vi pa ostanite, kjer ste!“

In tako je bilo. Procesija majhna, a brez pretepa.

SVETI OČE IN TURČIJA

V letošnjem marcu se je prvič v zgodovini Turčije namerilo, da so oblasti in državniki, vojskovodje in zakonodajalci te najtrdnjše muslimanske države na Bližnjem Vzhodu javno počastili Svetega Očeta. Zgodilo se je ob obletnici kronanja Pija XII., ko je apostolski delegat v Carigradu v salonih nunciature priredil slovesen sprejem. Najvišje turške in tujezemske osebnosti so bile navzoče.

Mestni upravitelj in župan, prof. Fahtrettin K. Gueykay je osebno pohitel na vatikansko poslaništvo in naprosil nuncijskega mons. Alibrandija, naj papežu sporoči njegove in vsega carigradskega mesta čestitke in najprisrčnejše želje. Med povabljenimi na sprejemu so bili tudi turški narodni poslanci, člani diplomatskega zbora, mons. Pavel Kiredjian, armensko katoliški nadškof, poglavarji in predstavniki vseh veroizpovedi, premmnogi visoki državni uradniki, vseučiliški profesorji, lastniki in direktorji turškega časopisja in vrsta drugih najodličnejših osebnosti turškega javnega in kulturnega življenja. Ekumenskega patriarha je zastopal generalni vikar mons. Emilianos, ki je prišel skupno s tajnikom svetega sinoda, pravoslavnim škofom Simeonom. Navzoč je bil tudi zastopnik armensko-gregorijanskega patriarha. V imenu turške vojske je k obletnici izrekel svoje čestitke mestni poveljnik, general Reçit Erkmén.

KATOLIŠKA PORODNIŠNICA

Na otoku Celebes, ki je eden od treh velikih malajskih otokov, obstoji katoliška porodnišnica, kjer so v teh dneh zapisali novo rojstno številko 10.000! Ob tej priložnosti je mestni župan „desetniku“ podaril bančno knjižico, guvernerjeva soproga pa je mater in otroka obdarila z najboljšim perilom. Porodnišnico vodijo holandske katoliške redovnice, ki pripadajo ameriški redovni družbi „Medical Missions Sisters — Misijonske bolnišniške sestre“. V zavodu zapišejo dnevno čez 200 porodov. Zraven pa vodijo sestre še šolo za babice, kjer je ta naslov do zdaj prejelo že 24 domačink, 33 jih pa še študira.

Misijonsko zaledje

IZREDNE DUHOVNE KORISTI ČLANOV DŠV

Da ne upoštevamo ostalih, je samo med argentinskimi Slovenci okrog 1000 članov Družbe za širjenje vere, od katerih velika večina izpolnjuje svoje članske dolžnosti: vsakdanja molitev Očenaša, Zdravamarie in vzklika: Sveti Frančišek Ksaverij, prosí za nas, in letni misijonski prispevek 6 pesov.

Verjetno pa je, da je le malo članov DŠV, ki bi vedeli, koliko duhovnih dobrot jim prinaša članstvo v tej družbi, če se jih le hočejo posluževati.

Saj je res, da je najbolj idealno, žrtvovati kaj brez pričakovanja in iskanja plačila, zlasti v zemskih stvareh. A na drugi strani je pa tudi res, da nam iz članstva DŠV izvirajo duhovne dobrote ponuja Cerkev ne le iz kakih propagandnih ozirov, ampak ker želi svoje dobre otroke duhovno obogatiti, še bolj posvetiti in s tem povečati slavo božjo in nadnaravno silo Kristusovega kraljestva na zemlji.

V tem smislu je še posebno važno, da se tudi slovenski člani DŠV oklenejo ponujenih duhovnih darov. Zakaj jih ne bi izrabili, saj jih tako potrebujemo zase, za naše drage, za narod in človeštvo!

Duhovne dobrote pa so te:

I. Soudeležba na milostih vseh maš, ki jih darujejo misijonarji in misijonski škofje.

II. Soudeležba na zaslugah vseh misijonarjev in misijonark in spreobrnencev.

III. Za pokojne člane DŠV se daruje vsak dan ena sveta maša nad grobom svetega Petra v vatikanski baziliki.

IV. Popolni odpustki:

1. Na dan vstopa v DŠV.

2. Vsako leto tele dni:

Januar: 1. Obrezovanje Gospodovo — 2. Sveto ime Jezusovo; — 6. Razglašanje Gospodovo.

Februar: 24. Sv. Matija, apostol.

Marec: 19. Sv. Jožef; — 25. Oznajenje Marijino.

April: Velika noč; — 24. Sv. Fidelis de Sigmaringa; — 25. Sv. Marko, evangelist; — Varstvo sv. Jožefa (tretja povelikonočna sreda).

Maj: Vnebohod; — 1. Ss. Filip in Jakob, apostola; — 3. Najdenje sv. križa.

Junij: Binkošti; — Presveta Trojica; — Sv. Rešnje Telo; — Presv. Srce Jezusovo; — 22. Obletnica ustanovitve Svete Kongregacije za širjenje vere; — 24. Rojstvo sv. Janeza Krstnika; — 29. Sv. apostola Peter in Pavel.

Julij: 2. Obiskovanje Device Marije; — 2. Sv. Jakob, apostol.

Avgust: 15. Vnebovzetje Marijino; — 24. Sv. Jernej, apostol.

September: 8. Rojstvo presvete Device; — 14. Povišanje svetega Križa; — 21. Sv. Matej, apostol; — 29. Sv. Nadangel Mihael.

Oktober: 2. Sveti angeli varuhi; — 18. Sv. Luka, evangelist; — 28. Sveta Simon in Juda, apostola; Misijonska nedelja (predzadnja v mesecu).

November: . Vsi sveti; — 21. Darovanje presvete Device Marije; — 30. Sv. Andrej, apostol.

December: 3. Sv. Frančišek Ksaverij; — 8. Brezmadežno spočetje; — 21. Sv. Tomaž, apostol; 25. Rojstvo Našega Gospoda J. Kr.; 27. Sv. Janez, apostol in evangelist.

Pomni: Vsi ti popolni odpustki se morejo zadobiti bodisi na navedeni dan, bodisi na enega naslednjih sedmih dni; potrebno pa je opraviti sv. spoved, prejeti sv. obhajilo in obiskati kako cerkev, kjer se pomoli za širjenje vere in po namenu sv. očeta.

3. Trikrat na mesec, kakor si član sam izbere. — Na spominski dan vseh pokojnih članov škofijske DŠV in na spominski dan pokojnih iz desetnije, h kateri se pripada.

Pogoji za te odpustke so isti kot zgoraj, razen da se morajo izpolniti v roku od opoldne prejšnjega dne do polnoči izbranega dne.

4. Ob smrtni uri, po sv. spovedi in sv. obhajilu ali vsaj ob klicanju Svetega Imena Jezusovega.

IV. Nepopolni odpustki:

500 dni vsakokrat, kadar se član udeleži kake devetdnevne, tridnevne ali osmine o priliki praznikov Najdenja sv. Križa in sv. Franciška Ksaverija, ali če moli zasebno v iste namene, v primeru da se pobožnosti ne more udeležiti.

300 dni vsakokrat, kadarkoli se član udeleži kake prireditve v smislu pravil DŠV.

200 dni ob vsakdanjem opravljanju predpisane članske molitve in vsakič, kadar bodisi z molitvijo bodisi kako drugače kaj stori po namenih Družbe za širjenje vere.

Poleg tega imajo še posebne privilegije duhovniki, ki sodelujejo pri misijonskih akcijah papeških misijonskih družb.

Obilje duhovnih dobrot, ki so na razpolago članom DŠV, je res veliko. Ali ni to en razlog, močan razlog več, da se vključimo vsi Slovenci v Družbo za širjenje vere? Ali ni tudi na te duhovne koristi članov mislil papež Pij XI., ko je v svoji misijonski okrožnici „Rerum Ecclesiae“ napisal: Nič ni bolj želeto kot to, da vsak katoličan postane član Družbe za širjenje vere?!

Slovenska misijonska zveza

„MISIJONSKA NEDELJA 1952“

„Katoliški misijoni XXVI., 9—10a“. V osmerki. Strani 176. Uredil Ladislav Lenček CM. Tiskala tiskarna „Federico Grote“ (Vilko Čeč), Buenos Aires. Cena 10 pesov.

Zbornik misijonskih sestavkov, ob-
ravnav in poročil o sodobnem misijon-
skem delovanju katoliške Cerkve, s po-
sebnim ozirom na nas Slovence, na naš
pogled, razgled po misijonskem svetu in
klic na sodelovanje.

Knjiga obsega 30 sestavkov z 10 so-
delavci. Vsi prispevki so tehtni, neka-
teri vredni, da jih človek vzame za po-
globitev in premišljevanje, ker odkri-
vajo grehe „opuščanja dobrega“, raz-
dejavajo našo mlačnost, našo versko in
duhovno sebičnost, ki je brez prave lju-
bezni do najbolj bednih, do tistih, ki jim
je brez osebne krivde zagrnjena svet-
loba Kristusove resnice in so jim zaprti
studenci njegovih milosti za duhovni
prerod in posvetitev duš.

Naj sodelavce in prispevke navede-
mo po vrsti: Urednik L. L., C. M. je
napisal plameneč klic z uvodom „Mi-
sijonska nedelja“. V zadnjem sloven-
skem misijonskem delu knjige razkazuje
delovanje naših misijonarjev in misijo-
nark po vsem misijonskem svetu v po-
ročilu „Slovenski misijonarji“.

Dr. Alojzij Odar opozarja z močjo
svoje znanstvene besede in nazornosti
(on ima to prednost, da njegove obrav-
nave niso težke ali težko umljive, ker
je v njem vse jasno in dobro določeno,
brez iskanja, kako naj snov poda in po-
sreduje, bralec v čim večjo korist) na
gigantski „Boj dveh svetov“. Iskrena in
preprosta nazornost ter kričeča resnič-
nost pretresata. Tu je glasna obtožba
za našo lenobo, mlačnost, iskanje udobja
v tem velikem boju, ki se v njem sovra-
žne sile ne ustrašijo nobenih, tudi največ-
jih žrtev, medtem ko jih je takoj pre-
več. Kdo bo zmagal — Bog, ali človek v
službi satana, ko zadnja desetletja sa-
tan drvi od zmage do zmage čez svet?
Resničnost njegovih besed nasilno od-
pira slepoto sebičnega srca: „Na mi-
sijonski fronti je boj teh dveh svetov
najbolj izrazit... Mnogi žive lahkomi-
selno kot otroci, ki plešejo nad prepa-

dom. Satan ima pri njih kaj lahko nalogo. Komunizem z lahkoto osvaja tam, kjer bi pričakovali največ odpora. Zakaj je tako? Zato, ker... se naravnost boje najti resnico. Zapirajo si oči, si mašijo ušesa, ker se baje srečati Boga, Kristusa, Cerkev... Nekdo bodo sicer spregledali vsi, a takrat bo prepozno“.

V drugem delu knjige pod naslovom „Barago na oltar“ je opisal bogoslovno znanstveno „Baragovo pot do oltarja“, v kateri z njemu lastnim duhom združuje znanost s pojuidnostjo. Sestavek je vreden branja, ker vobče pojasnjuje pot do oltarja slehernega božjega služabnika ali božje služabnice v Katoliški Cerkvi do blaženega (blaženega) in do svetnika (svetnice).

V tretjem svojem sestavku dr. Odar jedrnatno pokaže bogato in nenavadno plodno delo sedanjega vrhovnega svetovalca frančiškanskega reda v sestavku „P. Hugo Bren, Baragov življenjepisec“. Odkriva njegove skrite zasluge na teološko-moralno-znanstvenem polju, njegovo rast navzgor do najvišjega vrha, njegove posebne sposobnosti in čarove ter njegovo osebno in pisateljsko delovanje za Baragovo kanonizacijo. Širšemu občinstvu je morda p. Hugo Bren malo znan, pa je velik po sposobnostih, po svojem delu, velik tudi pred Bogom.

Zelo svojska in nekako robato jedrnata sta prispevka prof. Lojzeta Gerzniča: „Misijonski apostolat“ in „Razdelitev sreče po svetu“. Njegov včasih nekako trdi, jasni in preprosti slog kar žari in čutiš za besedami osebnost, ki ji napisane besede niso le besede, marveč življenje, ki ga živi. Skoraj pri vsakem njegovem stavku imam presenetljiv in prijeten občutek, da z njim „žebljico zadene v glavic“. V „Misijonskem apostolatu“ ošiba našo mlačnost in odgrne resnico, da ta naša mlačnost, neprestani izgovori in opravičila za misijonsko sodelovanje „več energij porabi za svojo obrambo, kot bi jih bilo treba za težko in dolgotrajno delo“. In spet: „Uničimo sebičnost!“ zapoveduje kot geslo strašna mrzlota kapitalistične organizacije človeških atomov. Sebičnost pa je najbolj gnusna v pobožnosti...“ V „Razdelitvi sreče po svetu“ osvetljuje, kako je sreča razdeljena med narode sveta, med vsa plemena, bela, rumena, črna in rdeča, po zakladih sv. katoliške Cerkve.

In na koncu pregleda sledi obtožba: „Zapadnim narodom, včeraj še gospodarjem sveta, manjkajo predvsem ustvarjalne lastnosti narodov, o katerih so mislili, da jih bodo vsega naučili do konca sveta... Narodi, ki imajo Resnico, so se je začeli sramovati... Potrkati se moramo na prsi, sprejeti spet ponižnost za temeljno krepost in pustiti, da Bog v nas in po nas dela...“ Visoka omika zapadnih narodov, ki se je po udobju in napuhu prelevila v moderno poganstvo, je hotela nadomestiti vero ter je z vseh svojih vodilnih mest odstavljala Kristusa. In zdaj je ta omika zadela z glavobom napadalno brezboštvo komunizma, medtem ko je bila zapadna omika dejansko brezbožna zaradi svoje lenobe, ki se je valjala v udobju...“

Pisatelj dr. St. Kociper je pod naslovom „Seja!ci gorčičnega semena“ na leposlovni način predstavil 6 najbolj izrazitih svetovnih in slovenskih katoliških misijonskih delavcev in delavk: sv. Pavla, sv. Frančiška Ksaverija, Pavlino Jaricot, ustanoviteljico DŠV, našega velikega Barago, sv. Terezijo Deteta Jezusa in dr. L. Ehrlicha. Pisatelj je te velike duše prikazal na leposlovni način z žarečimi izseki iz njihovega življenja, po njegovem okusu najbolj značilnimi za sleherni osebnost, pogledane skozi prizmo svoje umetniške osebnosti. Menim pa, da le manjka nekaj skrite srčike, da bi tak pogled objektivno zadovoljil. Sicer pa ima sestavek vse odlike njegovega peresa, v katerem je mnogo lirike in včasih zares nekaj deključno nežnega tudi kadar prikazuje življenje na splošno.

Aladin nam razgrinja pomembnost misijonskega delovanja velikega baskovskega sinu v zaledju s „Pismi sv. Frančiška Ksaverija“. Dala so velikih in novih misijonskih pobud v Evropi ter storila v dušah mnogo dobrega. Dalje se sprašuje ob pogledu na sedanje verske razmere v Sovjetski zvezi, ali je „Pravoslavna duhovščina — klonila?“. Vprašanje zase, danes zelo zamotane, zlasti še, ko vsi upamo, da se bo Rusija spreobrnila. Pota božje Previdnosti so skrita, najboljše sodelovanje pri tej Previdnosti pa sta molitev in — pokora. Takšno je oznanilo Matere božje iz Fatime in taka je pot svetovnih dogodkov po letu 1945 do danes in samo Bog ve,

doklej in kako se bo končala. Manjka nam vsem notranje obnove in pravilnega gledanja na sedanje svetovne razmere. Samo eden je, ki iz porazov, ki jih dopušča v očiščenje, vodi k zmagi: Bog!

Rudolf Smersu oriše s štirimi misijonarji — Fray Junipero Serra, Abbe Juel Monchanin, oče Roberto de Nobili in oče Vincencij Lebbe — „Nove načine apostolata“, s katerimi so ti misijonarji odkrili nove poti za osvajanje nekrščanskih narodov in dosegli velike uspehe.

Plameneč je klic misijonarja Karla Wolbanka C. M. „V misijone za božjim klicem!“ V njem navaja in razlaga, da so „nepregledna polja zreła za žetev“, delavcev pa ni. Še vedno je 1.555 milijonov poganov, mohamedancev in Judov, medtem ko je le 400 milijonov katoličanov in 423 milijonov pravoslavnih in protestantov. Še bolj pretresljiva je resnica, da se vsako leto rodi na enega spreobrnjenega katoličana 50 poganov. To je huda obtožba zoper našo malomarnost, mlačnost, zoper našo duhovno sebičnost“, zoper našo nedelavnost, medtem ko je satan tako delaven ne le med pogani in mohamedanci in Judi, marveč tudi med pravoslavnimi kristjani s komunističnim zavojevanjem nad skoraj vsem pravoslavnim svetom. Smo pač vse preveč zavzeti s prizadevanjem za „trajno“ srečo, polni duha sodobnega materializma, ki duhovno podreja stvarnemu in večno časnemu. Obraca se na idealne slovenske katoliške duše, ki čutijo v sebi klic za ta veliki poklic.

Dr. Ignacij Lenček ima kar 9 pripelkov in v vsi so zelo tehtni. Tako „Redovnice v misijonih“, kjer opisuje katoliško dekle in ženo v najvišjem junaštvu pri delih telesne in duhovne ljubezni v osvajanju sveta za Kristusa, ki vzbujajo občudovanje poganov in posnemanje nekatoličanov. V „protestantizmu v misijonih“ prikazuje delavnost protestantov zlasti z razširjanjem svetega pisma v vseh jezikih ter njihovo delo na polju splošne omike narodov z univerzami, raznimi učnimi zavodi, kar jim omogočajo bogata denarna sredstva, ki jih prejemaajo od svojih vernikov in mecenov. „Al-Azhar, središče muslimanstva“ je poročilo o največjem islamskem semenišču v Kairu, o novi duhovni smeri islamskega bogoslovja, ki se približuje

krščanstvu, kajti tudi „Al-Azhar“ odločno obsoja materializem in razbrzdano svobodo, obsoja izgon verskega iz tehničnega in socialnega življenja ter laizacije ved; obsoja ločitev ljudi po barvi, potnem listu in socialnem položaju ter narodom vedno poudarja: „Ne iščite rešitve v jeklu in na papirju, marveč v Gospodu!“ V sestavku „Mohamed je našel Kristusa“ poroča o vzrokih spreobrnitve mladega muslimana iz Feza, Mohameda Abd-el-Yalila, sedaj sina sv. Frančiška Asiškega, p. Janeza Mohameda OFM, kako ga je sama ljubezen pariških katoličanov privedla do Kristusa, ter zatrjuje, da je to edini uspešni apostolat in da bi bil uspešen tudi pri drugih mohamedancih. Razcepljenost Judov predočuje v orisu: „Judje razcepljeni“ njihovo prizadevanje za vrnitev v Palestino, za povečanje svoje države ter njene neodvisnosti, obenem pa že pešajoči vpliv na vodstvo in gospodstvo nad narodi. Premisleka vreden in poln grenkih resnic in očitkov na račun popogajenega Zapada je „Japonska družina v nevarnosti“, ki jo je v tej državi sprožil plaz bele kuge, nastopek poražene države. Iz poročila se vidi, da to „dobrohotno in prijazno ravnanje z glavnim sovražnikom od včeraj“ le ni tako presenetljivo krščansko kakor je videti na prvi pogled.

Misijonar Janez Kopač v orisu razvoja in sedaj tragičnega začasnega konca Baragovega misijona na Kitajskem z naslovom „Baragu najdražji spomenik“ oriše nastanek, delovanje, preganjanje in izgon slovenskih misijonarjev iz tega misijona. Poudarja na koncu, da Baragov misijon pričakuje vstajenja, ter opozarja, „da bodimo vedno pripravljeni na to uro, kajti od te naše pripravljenosti zavisi, ali vstajenje ali življenje, ali razpad ali smrt Baragovega misijona na Kitajskem“.

Misijonar Karel Wolbang C. M. v sestavku „Delo ob dvanajsti uri“ opisuje osebna doživetja, delovanje, preganjanje in izgon po komunistih iz „Baragovega misijona“.

Misijonar Karel Kerševan C. M. razgrinja čudovito blagoslovljeno delo-

Slika desno predstavlja zadnjo stran ovitka „Misijonske nedelje 1952“, samo da je tam tiskana dvobarvno, dočim je naslovna stran trobarvna.

**CERKEV
LUČ
V TEMI**

PEKLENSKA VRATA

JE NE BODO PREMAGALA.

Molitvenik. Izdala Slovenska misijonska zveza v Buenos Airesu. 1952. 416 strani, Cena v močno usnje vezani 20 pesov, z zlato obrezo 30 pesov. Napisal ga je naš znanj in priznani dr. Franc Jaklič.

Molitvenik je predvsem namenjen častilec presv. Rešnjega Telesa ter ima enajst molitvenih ur pred Najsvetejšim. Molitvene ure si slede: V čast presv. Srcu Jezusovemu, v čast sv. Duhu, v čast Materi božji, za sveti adventni čas, za sveti božični čas, za sveti postni čas, za sveti velikonočni čas, za misijone, za zedinjenje in za blagoslov narodu. Razen tega ima v prednjem delu molitve za vsak dan, sveto mašo, litanije presv. Srca Jezusovega, lavretanske litanije Matere božje, spovedne in obhajilne molitve, sveti križev pot in prepotrebno razlago celotnega sv. rožnega venca, kar je prijetna in zaželena novost tega molitvenika, ki je po vsej svoji vsebini zelo sodoben in v sestavi precej izviren, zares Jakličev ter se v tem zelo razločuje od Molitvenih ur dr. Vrečarja.

V pričujočem molitveniku je poudarjena premišljevalna stran molitve, kakor je doslej nismo bili vajeni. Posamezne molitvene ure so prepolne verskih resnic, bogoslovnih spoznanj o skrivnostih vere ter tako osvetljuje naše notranje življenje v zvezi z zunanostjo katoliškega sveta. Molitveniku se pozna Jakličev znanstveni slog in izbor pri sestavi sleherne molitvene ure, ki se ne omejuje le na čustvene izlive gorečnosti, marveč poudarja versko spoznavno plat ter tako osvetli in prodre v bistvo predmeta vsake ure. Kako mojstrsko so razporejene in prikazane prednosti Matere božje, bistvo češčenja presv. Srca, premišljevanja in molitve k sv. Duhu, molitve in premišljevanja v svetem adventnem, božičnem, postnem in velikonočnem času! Tu se nanovo odkrije lepota in resni pomen cerkvenega leta v vsej njegovi zakriti lepoti, svetosti in bogastvu milosti, mimo katerega bogastva več ali manj hodimo slepi zaradi nepoučenosti in verskem, duhovnem življenju posameznih razdobj cerkvenega leta. Te molitve dopolnjujejo versko znanje in spoznanje in prav zaradi tega

vanje slovenskih misijonarjev v afriškem misijonu, ki vzbuja v teh časih veselo upanje in vidno potrdilo, da se delovanje milosti božje ni ustavilo, marveč samo premaknilo na drugo točko zemeljske oble. Istega blagoslova lahko pričakujemo tudi na drugih misijonskih področjih, kadar bo moč sv. Duha podrla zapreke in moderne kitajske zidove in železne zastore.

Karel Wolbang še poroča o „Znamenitem obisku pri Baragovem zgodovinarju“ mr. Gregorichu, kjer odkriva vlepomembnost tega dela ter njegov veliki trud in nenavadno vztrajnost mr. Gregoricha, ki nam pripravlja tako odlično delo ter s tem Baragi odpira pot do oltarja.

„Iz misijonskega zaledja“ obsega poročila o delovanju tega zaledja predvsem v izseljenstvu.

Zbornik zaključuje Kopačeva „Misijonska pot po Franciji“.

Veliko duhovnega bogastva in novih spoznanj je zbranih v tem zborniku, ne le zgolj strogo iz misijonskega sveta, ampak vsem se jasno opaža podoba sedanjega sveta, njegove rane in boleznj in vsi pogubni nastopki modernih zablod omikanega Zapada, ki zdaj žanje, kar je nekaj stoletij sejal, opirajoč se na svoje spoznanje, na svoj razvoj in omiko in oliko, ki naj bi nadomestila resnico in milost Kristusovo.

Knjigo krase in besedilo ponazarjajo mnogi fotografski posnetki.

Naj bi ne šel noben katoliški Slovenec mimo nje!

Bogdan Budnik

vnemajo srce in krepe voljo, ko razkri-
vajo pozabljeno in zanemarjeno boga-
štvo. V naravi človeka je, da se ne
ogreva za tisto, česar ne pozna. In me-
nim, da smo prav v tem spoznanju
liturgičnih obdobij cerkvenega leta ho-
dili po vrhu, ne zavedajoč se njihovega
velikoga pomena za naše zveličanje in
naše duhovno življenje. Novost v mo-
litveniku so tudi prelepe molitve, vzete
in uporabljene iz **vzhodnih molitev**, ki
takorekoč odstrajajo nov svet ter prese-
nečajo po svoji globini, preprostosti in
iskrenosti. Kako čudovit je vzhodni sla-
vospev Materi božji! Prav tako uvod v
sveto mašo! Molitve v uri za cerkveno
zedinjenje! Vse to daje molitveniku so-
doben značaj ter nas trga iz nekeke
dosedanje skrupulozne pravoverne ozko-
srčnosti v svet vesoljnega krščanstva,
v svet, v katerem se okoriščamo z lepim,
svetim in dobrim tudi teh milijonov Je-
zusovih in Marijinih bratov, ki niso po
svoji krivdi ločeni od nas, kakor ni naša
osebna zasluga, da smo poučeni in vzgo-
jeni v katoliški veri. Molitveni uri „Za
misijone“ in „Za zedinjenje“ opraviču-
jeta sami po sebi dejstvo, da je molit-
venik izdala naša misijonska ustanova
(ne glede na to, da gre izkupiček v po-
moč slov. misijonarjem). Prednost molit-
venika je tudi, da ima vse potrebne mo-
litve, da ga moreš kupiti in podariti
komurkoli kot dnevní in nedeljski mo-
litvenik, kot sleherni drugi molitvenik.
Z molitvenimi urami pa bo mogel nag-
niti osebo, da bo le včasih prišla pred
tabernakelj in z globokimi premišljevanji
in molitvami delala družbo Njemu. ki
je vržen iz cerkva protestantskih kri-
stjanov, pozabljen v cerkvah pravo-
slavnih kristjanov — hranijo ga le za
sveto popotnico — in tudi nas izbranih
in presrečnih katoliških kristjanov, ki
imamo to veliko in izredno odliko, da ga
imamo vedno med nami — vsaj od mno-
gih — prezrt kakor da je njegovo bi-
vanje pod podobo kruha lepa bajka, ka-
teri ni vredno žrtvovati vsaj včasih
košček časa, ko ga uporabljamo tako
potratno za toliko nepotrebnosti in ni-
čemurnosti.

Molitvenik krasi na začetkih molit-
venih ur 11 lepih, izvornih vinjet z na-
slovno vinjeto, ki je zlato odtisnjena
na platnicah. Vinjete so zelo skrbno in
natančno izdelane, kar daje občutek po-

polne zrelosti in dognanosti. Zdi se mi,
da smo že nekako preboleli modo in po-
jem, ko je bila za vinjeto dobra vsaka
nedodelana, površna skica, ki je imela
še to prednost, da se bistvu predmeta,
ki naj bi ga ponazarjala, ni mogla pri-
bližati. V tem pogledu Mazi prijetno
presneča. Njegovo delo izraža velik
smisel, da predre do jedra in potem
vinjeto tudi do konca izdelata, ne pa samo
nemarno nakaže, kar je bilo doslej na-
vada. Zdi se mi, da ima poseben dar za
to stroko umetnosti. Najlepše se mi zde:
za sveti božični čas, za sveti velikonočni
čas (obe čudoviti), v čast Materi božji,
za blagoslov narodu, za sveti adventni
čas, za sveti postni čas. Najšibkejša: v
čast presv. Rešnjemu Telesu, kjer trpita
jasnost in nazornost podanega predmeta.
Tudi vinjeta naslovne strani je s svojim
okvirom — križem — nekako preveč
iskana.

Papir je dober, tisk močan — v dru-
gem delu, v molitvenih urah. Tu pa tam
je opaziti nejasen odtis, površnost ti-
skarjev pri razporejanju tiskarskega
barvila v času tiskanja.

Molitvenik zasluži vse priporočilo.
Naj bi v slovenskih dušah poživil in raz-
jasnil versko obzorje, v duhovnem življe-
nju pa naj bi bil ključ do studencev
milosti, ki teko iz tabernaklja.

Bogdan Budnik

Vinjete „Za misijone“ in „Za zedinje-
nje“ smo povečani objavili v zadnji šte-
vilki. Tu objavljamo vinjete „V čast
Materi božji“, „Za sveti božični čas“,
„Za sveti velikonočni čas“ in „Za blago-
slov narodu“.

BARAGOVNA OLTAR

ZGODOVINSKA PROSLAVA

Iz dnevnika „Ameriška domovina“, 7. julij
povzemamo:

Lemont, Ill. — Nikjer ni bilo v naših časopisih prej naznanjeno, kako važen zgodovinski dogodek se je izvršil v nedeljo 29. junija v Houghton, Mich. Že lansko leto je bila naznanjena in določena vsakoletna Baragova proslava za ta kraj. Omenjenega dne je bil namreč 155. rojstni dan svetniškega škofa Barage. Slovenska javnost ni o vsem skoraj nič vedela, v škofiji Marquette, Mich., pa so se vršile velikanske priprave. Po vseh cerkvah vse škofije so tisti dan pridigali o škofu Baragi in vsi duhovniki so poudarjali Baragov svetniški značaj. Ob 11.30 v nedeljo dopoldne, pa so se zbrale velike množice iz vsega Gornjega Michigana, nekaj jih je bilo tudi iz Spodnjega Michigana in države Wisconsin. Ljudstva je bilo toliko, da bi množič sicer velika cerkev sv. Ignacija nikakor ne mogla sprejeti pod svoje oboke. Zato so pripravili za slovesnost veliki pokriti mestni stadion. Okusno je bil pripravljen veliki oder in na njem oltar. V sredi je bila velika oljnata slika Kristusa Kralja, na desni strani enako velika slika Marijina, na levi strani pa Baragova slika iste velikosti in sicer je bila to ona znana slika, ki je bila narejena pred sto leti, ko je bil Baraga posvečen za škofa.

V STADIONU MESTA HOUGHTON

Ko je dospel v stadion spreved z mnogoštevilno duhovščino in z dvema škofoma, je bila ljudstva že zbrano v velikanski dvorani. Iz kakih 15 otroških grl se je oglasila jasna pesem v pozdrav obema škofoma: „Ecce sacerdos“. Isti zbor je prepeval latinsko mašo. Liturgične vložke in koralu pa so izvajali prav lepo in dovršeno domači bogoslovci, ki jih je bilo kakih dvajset.

Slovesno pontifikalno sv. mašo je opravil marquettski škof Mons. Rev. Thomas Noa. Pri veliki asistenci sta imela dva slovenska duhovnika častni mesti: p. Ciril Šircelj DD. OFM., je bil arhidiakon, Rev. Francis M. Scheringer, župnik iz Manistique, Mich. pa je bil diakon pri maši. Slavnostno pridigo je imel Mons. Rev. Albert G. Meyer, škof iz Superior, Wisconsin. Predmet govora je bil: Baragove junaške čednosti vere, upanja in ljubezni. Visoki in zmožni govornik je močno razvel široke množice. Po njegovem govoru je domači škof kratko povedal namen proslave in je imel besedo zahvale vsem, ki so k proslavi pripomogli. Pri proslavi je bilo kakih 50 do 60 duhovnikov, morda ravno toliko sester in kakih 25 parov Kolumbovih viteзов v svojih uniformah.

PROGLASITEV ZGODOVINSKE KOMISIJE

Po sv. maši je bil skupen obed za duhovščino in Kolumbove viteze v prekrasni novi dvorani v Memorial Union Building. Takoj po obedu pa je bila letna seja Baragove zveze. In med to sejo je bil narejen veliki in važni korak Baragovega procesa: Določen je bil takozvani historični odbor, ki ga zahteva Rim. Ker je svetniški kandidat že tako dolgo mrtev, spada to v historični oddelek procesa in zato je bilo nujno, da se ta odbor imenuje. Rim zahteva za to vsaj tri osebe. Ti trije možje so: škof Tomaž Noa iz Marquette, Mr. Joseph Gregorič iz Park Hill, Illinois in Rev. Ciril Šircelj DD. OFM. iz Lemonta. Vsak si seveda lahko dobi pomožne moči, ki bodo pomagale. Največji in priznani strokovnjak za Baragovo zgodovino je brez dvoma Joseph Gregorič, ki je spisal

že knjigo o Baragi in zopet pripravlja drugo obširno knjigo Baragovega življenja in delovanja. Joseph Gregorič nam je najmočnejše zagotovilo, da bo zdaj stvar napredovala.

Velika pomoč in dobrota za nas je tudi ta, da imamo ravno v tem času toliko večjih rok v Rimu. Predvsem imamo tam p. Hugona Brena, ki je že toliko storil za Baragovo stvar in zdaj bo v visoki službi še lažje pomagal. Potem je sedaj v Rimu nekaj naših mladih duhovnikov, ki so profesorji na Propagandi in imajo dostope do važnih arhivov in dokumentov. Povedati pa je treba, da je večina materiala že zbranega in bo treba le še nekaj dopolniti in zaključiti. In ker so vsi merodajni faktorji za zadevo silno navdušeni, se bo stvar hitro premaknila z mrtve točke. Na seji je bilo tudi povedano, da bo treba hitro prefotografirati razne dokumente in premnoga Baragova pisma. Večina za vse vedo, kje so, ali dobiti jih ni mogoče drugače kot s fotografijo. Teh dokumentov je ogromno tako po ameriških knjižnicah in arhivih, kot tudi v rimskih bibliotekah in arhivih. In s tem delom se mora takoj začeti, je bil sklep letnega zborovanja Baragove zveze. Za to delo bo treba imeti vsaj 10 do 12 tisoč dolarjev. Ponovno je bilo priporočeno, naj se pobira letna članarina Baragove zveze in naj se ti Zvezi pridružijo vsi ameriški katoličani, ki jim je Baragova zadeva pri srcu. In komu naj bi bila ta zadeva bolj pri srcu kot ravno nam Slovincem?

Škof Noa je predlagal, da se bo prihodnje leto vršila Baragova proslava v Marquette, Mich., na Baragovem grobu, ker je prihodnje leto 100 letnica, kar je bila ustanovljena marquettška škofija, oz. takratni vikariat. Proslava bo zadnje nedeljo junija. Na to moramo že zdaj misliti, da bomo takrat Slovenci zelo častno zastopani.

V EAGLE HARBORJU

Po seji Baragove zveze so se vsi udeleženci z avtomobili odpeljali v Eagle Harbor, Mich., kakih 40 milj stran, kamor je bilo za tisto popoldne organizirano romanje v Baragovo cerkvico presv. Odršenika. Cerkev je postavljena ob obali Gornjega jezera. Zadnje čase so frančiškani, ki cerkev oskrbujejo, vso

stavbo lepo in dobro popravili in ravno tako staro Baragovo župnišče. Župnišču so celo dostavili lepo prostorno obednico, dve spalnici in veliko verando. Tako da župnišče sedaj zadostuje za največje slovensosti.

Ob 4 popoldne v nedeljo je bila cerkev nabito polna, pa ni tako majhna. Verniki so molili najprej sv. rožni venec, nato pa je ganljivo pridigal predsednik Baragove zveze mons. Joseph L. Zryd. Povzpel se je na starodavno Baragovo prižnico, ki jo je Baraga kot misijonar naredil z lastnimi rokami. Prižnica je zanimiva, ker je združena s spovednico: spodaj spovednica, zgoraj prižnica. Vse v cerkvi spominja na Baraga. Oltar je prav tisti, oltarna oljnata slika je še tista, prinesel jo je Baraga sam iz domovine. Klopi so še iste in od zadaj nad zakristijo sta še dve mali sobici, kjer je stanoval Baraga kot misijonar. Vse to je mons. Zryd pri svoji pridigi povedal. Predvsem pa je poudarjal molitev, da Bog svojega služabnika povelica ter navdihne sv. Cerkvi misel, da ga postavi na oltar. In takrat bo Eagle Harbor velika božja pot, ko bomo lahko klicali in molili: „Sveti Friderik Baraga, prsi za nas.“ Vsi romarji smo se navdušeni in poživljeni razšli.

Med slovenskimi duhovniki smo bili pričujoči samo trije: že omenjena dva, g. Scheringer in p. Ciril in iz Lemonta je dospel tudi p. Odilo. Kakih pet slovenskih duhovnikov pa je poslalo brzojave na zborovanje.

Reči moramo samo eno: Hvala Bogu, da je zadeva prišla v pravi tir in trdno upanje lahko imamo vsi, da bo kmalu prišla do težko zaželjenega uspeha. Varnimati pa se bomo morali vsi. Svetnike dobi samo tisti narod, ki svetnika hoče imeti. V tem oziru se bomo morali vsi zdramiti.

Ko sva se zvečer ob 7 z Mr. Gregoričem vsedla na Calumetu na vlak in sva gledala na mogočna zvonika ponosne slovenske cerkve sv. Jožefa, ki stoji ravno za železniško postajo, sva si oba mislila: Slovenci so postavili ta mogočen spomenik v tej deželi, Bog daj, da bi bil kmalu postavljen drugi še večji spomenik našemu narodu v teh krajih: Oltar slovenskemu svetniku. Več ur sva se potem v vlaku še pogovarjala o Baragovi zadevi ter sva snovala načrte, kako bi zadeva stekla prej do cilja.

SIMFONIJA IZ NOVEGA SVETA

MISTERIJ — NAPISAL NIKOLAJ JELOČNIK — PETA PODOBA

ANDANTE MAESTOSO

Kosem svetlobe objame samo obe postavni na levi, Domovina se je očem skrila povsem. V tej menjavi teme in bledikave luči pa je že zazvenel prvi odmev V. stavka Antonina Dvořaka 5. simfonije... „Iz novega sveta“.

Melodija raste bolj in bolj, dokler slednjič z najslavesnejšim akordom ne oznani, da je milost božja blizu... in v trenutku utihne.

Dolg molk, ki ga slednjič zmoti samo trpki vzdih sestre-bolničarke...

SESTRA (kot da je pravkar končala svojo povest bolnemu možu; s tiho radostjo trpeče duše v očeh mu pravi): ... Tako, glejte, se v življenju namerijo stvari, ki si jih naša bedna pamet ne zna razložiti. Človek brez vere bi dejal: naključje, usoda ali kaj. Pa je vendar treba samo malo, čisto malo vere in več: Bog vse uravnava, On dá; On vzame, nič se brez Njega ne zgodi. (Trenutek molka. Nato z globokim prepričanjem): Naj bi mi bil pred šestimi leti dejal nekdo, da bom šla v Ameriko, več, da se bom iztrgala življenju v svetu in se vsa dala Bogu med gobavci kot sestra, smejala bi se mu. In vendar: eno samo pisanje — da je moj brat bil s tistimi, ki so rovtarskemu kuratu sekali roke in mu bodičasto žico potiskali v glavo, preden so ga napol živega treščili v brezno — je spremenilo vse. Vse, kar sem sanjala, je minilo. Nekdo mora zadostiti, nekdo se mora žrtvovati: čemu bi se jaz ne? Za brata, za tiste, ki so z njim vred z našimi grdo počenjali, da bi se jih Bog usmilil in jim odprl oči! Bog vse to hoče: če smo se Njegovi volji vdali z veselim srcem, je zadoščenje dopolnjeno. (Dolg molk. Sestra ždi v svojih spominih. Mož tava s svojo mislijo, kot da ne najde luči, ki bi mu razsvetlila pot...)

MOŽ (čez čas, s tožno mrtvim glasom): Zame je vse končano. To, kar je zdaj so samo dnevi počasnega umiranja...

SESTRA (ga je toplo pogledala): Čemu vedno govorite o smrti? Dokler je

samo utrip življenja še v vas, mora biti tudi upanje.

MOŽ: Življenje mi daje slovo: iz trenutka v trenutek manj ga je v meni. To žalostno slovo me ubija. Če bi mogel kako, konec bi storil vsemu...

SESTRA (se zgrozi): Kaj vam hodi na misel! Bog vam je bil to trpljenje poslal, ne da bi obupali, marveč spet našli do Njega.

MOŽ (se bolešno nasmehne): Midva z Bogom sva si kaj daleč vsak sebi. Dvomin precej, da bi se utegnila najti še. Nazadnje pa: kaj mi Bog in kaj jaz Njemu? Prej ni vedel same, zdaj je meni...

SESTRA (ga pretrga sredi besede): Nikar prijatelj! Trdno verujem, da vam Bog še nikoli ni bil tako blizu, kot vam je prav zdaj. Zapomnite si: KRIZEV POT JE POT V NEBESA: VSI SVETNIKI SO PO TEM POTU HODILI.

MOŽ: Jaz nisem svetnik.

SESTRA: SVETOST NI V TEM, DA BI SLUŽILI BOGU, KJER BI SAMI HOTELI, AMPAK KJER BOG HOČE...

MOŽ (jo neverno pogleda): Da nisem ob vero in bi veroval, kar pravite, bi zatrdil, da ste vi svetnica, ker svojemu Bogu služite, kjer On hoče!...

SESTRA (zmaje z glavo): Prenevredna sem, da bi si samo v misli to drznila. Vse, kar me vodi v to, kar sem zdaj, je le misel na žrtev za druge, da bi zadostila za bratov greh. Ko sem nekoč razmišljala, kako bi to storila, sem se domislila, da sem brala tole: ČE LJUBIŠ BOGA, LJUBIŠ TUDI SVOJEGA BLIŽNJEGA. NE OSTANI PA SAMO PRI LEPIH MISLIH: TVOJA LJUBEZEN MORA BITI DELAVNA. KOLIKO ŽALOSTNIH POTREBUJE TVOJJIH TOLAŽILNIH BESED: KOLIKO NESREČNIH JE POTREBNIH TVOJE POMOČI, BOG PRIPUSTI, DA JIH JE ZELO VELIKO NA SVETU, KI SI MORAJO S TRPLJENJEM ZASLUŽITI ZVELIČANJE; DRUGI PA GA DOSEŽEJO Z USMILJENJEM DO TEH NESREČNIH.

MOŽ (posmehljivo): Hočete reči te-
daj, da si jaz služim vaš drugi svet z
gnusobo te svoje bolezni, ki je pač nisem
zaslužil, vi pa svoja nebesa dosežete z
usmiljenjem do mene...

SESTRA (pol začudeno): Čemu vam
je to smešno? Meni je vaša zgodba samo
v potrjenje tistih besed. Nikdar nisem
dvomila, da vam bo tudi po moji mol-
litvi Bog pokazal pot k sebi...

MOŽ (osuplo): Molite zame?...

SESTRA (iskreno in preprosto):
**VELIKOKRAT SE KAKŠEN GREŠNIK
SPREOBERNE LE ZARADI PRISRČNIH
MOLITEV, KI JIH TA ALI ONA BO-
GABOJEČA, PRED SVETOM SKRITA
DUŠA POŠILJA IZ SVOJE SAMOTE
K BOGU!**

MOŽ (molči, kot da razmišlja nje-
ne besede).

SESTRA (se je namerila k izhodu
v ozadju).

MOŽ (se zbere. Nekaj toplega je v
njegovem glasu, ko se rahlo obrne za
njo in tiho pokliče): Sestra...

SESTRA (v trenutnem začudenju
obstane, s hrbtom obrnjena k njemu):
Da?...

MOŽ (počasi): Stopite bliže, sestra!

SESTRA (kot da bi se pomišljala.
Nato počasi k njemu).

MOŽ (tiho in proseče): Dvignite svoj
obraz, sestra...

SESTRA (ga globoko pogleda).

MOŽ (še tišje, kot da nekaj velikega
pričakuje v njenem odgovoru): Ste vi
srečni, sestra?...

SESTRA (za trenutek molči. Nato se
nasmehne in pravi z globokim poudar-
kom, predano in iskreno): Res, srečna
sem!...

MOŽ (se z muko napol dvigne. Nato
omahne na kolena pred njo in se hoče
dotakniti roba njene halje: v silni dušni
stiski zaihti): Oprostite, sestra...

SESTRA (ga dvigne v začudenju,
navkljub njegovemu odporu).

MOŽ (se ji hoče odmakniti, v strahu
šepeče): Ne dotikajte se me... Zazna-
menovan sem...

SESTRA (se mu nasmehne in ga
posadi spet v stol in de): Nič ni lepšega
kot nositi na sebi znamenje trpljenja.
(Nato se postavi preden in iskreno
vpraša): Kaj ste hoteli, naj vam od-
pustim?...

MOŽ (čez čas): Ker vem, da mi zdaj
samo vi še morete odpustiti...

SESTRA (je sedla v stol ob njem):
V vaših očeh berem, da si želite odpu-
ščanje tam, kamor zdaj ne morete. Kaj
ni tako?

MOŽ (molči in gleda topo predse).

SESTRA (tolajljivo): Če vaša žena
ve, kako je bilo in kako je z vami, zdav-
naj že vam je odpustila. Ljubi vas še
bolj.

MOŽ (dvigne lice): Vi to mislite?

SESTRA (zaupno): Jaz to vem.

MOŽ (rahlo osupnjen): Vi veste?

SESTRA (preprosto): Tudi jaz sem
ženska, prijatelj. Če komu na svetu,
ženi je dano, da odpušča!

MOŽ: Mislite tedaj, da mi je odpu-
stila?

SESTRA: Če bi mogla sem, kjer ste
vi zdaj, prišla bi...

MOŽ (se zgrozi): K meni, ki me
noge več ne nosijo, ki mi je levica že
mrtva, ki gnijem živ in umiram...

SESTRA: Še ljubši bi ji bili. Tudi
ta plamen, ki vas zdaj razjeda, je od
Boga. Kdo bi se mu mogel upreti?

MOŽ (se zamisli v mehke spomine):
In moj otrok... moj fant... (Nato z
grozo spet): Kaj poreče, kadar mu bodo
povedali: tvoj oče je — gobavec...?

SESTRA (verno): Blagoslavljal bo
očetovo trpljenje! (Dolg molk.)

MOŽ (čez čas nenadoma vpraša):
Sestra, kakšne so moje oči?...

SESTRA (umakne svoj pogled nje-
govemu licu in usmiljeno reče): Modre,
se mi zdi, da so...

MOŽ (jo ostro pogleda in vprašuje
naglo): Čemu pravite, da se vam zdi?
(Grenko): Vem, hoteli ste reči: modre so
bile... Zdaj niso več, kajne? Zdaj je
modrina v njih ugasnila...

SESTRA (mehko): Kadar vam bodo
objele nebo, bodo bolj modre kot prej!

MOŽ (trpko): nebo...

SESTRA (verno): Da, nebo!... Tja
vodi vaša pot!

MOŽ (pikro): Kaj še vedno mislite,
da se bova z Bogom našla?

SESTRA: Nikoli ne bom jenjala ver-
jeti, da Ga boste zares našli. Takrat bo
spet zdravje v vas.

MOŽ (odločno): To se ne more zgo-
diti. Ni ga, ki bi mi mogel vrniti zdrav-
je. Na smrt obsojenim ni milosti.

SESTRA: Pri Bogu je milost za vse:
tudi za tiste, ki so obsojeni na smrt...
(Zaupno in proseče hkrati): Kaj ne ču-
tite, da vas Bog čaka?

MOŽ: Mene?

SESTRA: V sleherni bolečini, ki nad nas pride, je božji nasmeħ.

MOŽ (molči. Daleč predse se je zagledal. Nato preprosto): Kje pa imate tisto podobico, ki ste mi jo obljubili?

SESTRA (ga z veselim upanjem v očeh pogleda, nato lista po knjigi, ki jo drži v rokah in izvleče podobico iz nje): Tule je... (Mu jo ponudi).

MOŽ (vzame podobico, dolgo jo ogleduje, nato skoraj razočarano): Pa tako majcena?...

SESTRA (preprosto): Meni je zado-stovala.

MOŽ (z očmi na podobici): Lep mož je bil.

SESTRA: V njegovem licu berem svetost.

MOŽ: Jaz berem trpljenje.

SESTRA: Ker ni šlo mimo njega. Prav v trpljenju je še posebe velik.

MOŽ (jo pogleda, nato): Vi ga častite, sestra?

SESTRA (se zamisli): V mnogoteri tiskisti že mi je pomagal.

MOŽ (se spet zagleda v podobico: sam sebi počasi odgovori): Irenej Fri-derik...

SESTRA (kot v snu): ...Baraga... naš rojak...

MOŽ (v odmevu): ...naš rojak...

SESTRA (potiho, a živo): Zdaj slu-žabnik božji, da v nebesih milosti prosi za nas... (Nato s poudarkom ponovi): ...za nas, dá, za nas še posebe!

MOŽ (jo pogleda in odsekano vpra-ša): Mislite — zame?

SESTRA (nasmejjano): Kdo pravi, da ne? Zdavnaj že sem mu izročila vašo stisko. Prosila sem ga za vas.

MOŽ (osuplo): Vi?... Zame?... Njega?... (Molk. Nato v silni lhti): Vi mislite... sestra...

SESTRA (ga skuša umiriti): Nič ne mislim: prosim samo, nič drugega.

MOŽ: Ne, ne, to ni mogoče, ne! Že sama misel se mi zdi ábotna!

SESTRA: Pri Bogu ni nič nemogoče.

MOŽ (se prisiljeno zasmee): Čujte sestra, to bi bil čudež... čudež na meni, ki ne verujem v čudež!

SESTRA: Morda pa boste verjeli nekoč... Kdo ve?...

MOŽ (vzburljen ves suče podobico

med prsti; nato se počasi umiri in reče): Sestra, dajte mi papir in kreda...

SESTRA (ga začudeno pogleda): Kaj hočete spet risati moj obraz?

MOŽ (se nasmeħne, nato dvigne podobico in pokaže nanjo): Tokrat ne va-šega, tega tu!

SESTRA (z vzklikom notranje sre-če in upanja hiti v ozadje): O Bog...

MOŽ (bolj in bolj zaverovan v obraz na podobici ji kliče): Dajte mi, sestra!

SESTRA (se vrne s skicirko in kre-do; oboje položi možu v naročje, mu na-ravna kreda v desnico, podobico pa v obvezo na levici): Tu je...

MOŽ (s kreda v desnici kaže na po-dobico): Tale Baraga tu je premajhen za naju, sestra... Midva bi rada več-jeja kajne?...

SESTRA (kot da mu noče verjeti): Vi ga boste risali?...

MOŽ (toplo): In čemu bi ga ne? (Grenko): Tako bom vsaj za nekaj tren-utkov pozabil na vse...

SESTRA: Takšno moč ima umetnost?

MOŽ (odbije): Jaz nisem umetnik. Tako visoko nisem segel nikoli.

SESTRA: Mar je umetnost samo ti-sto, kar drugi tako imenujejo?

MOŽ (nestrpno): Kdo ve? Morda bi si sami lažje odgovorili. Vaš Baraga mi ugaja, zato hočem risati njegov obraz. Po vsem, kar ste mi govorili o njem v teh zadnjih dneh, me je zares zanimal. (Toplo in žalostno hkrati): Ko od tega mojega gnijočega telesa že ničesar več ne bo, se boste morda ob pogledu na to podobo spomnili bednega gobavca, ki je umiral brez sonca in za katerega ste vi prosili Barago!

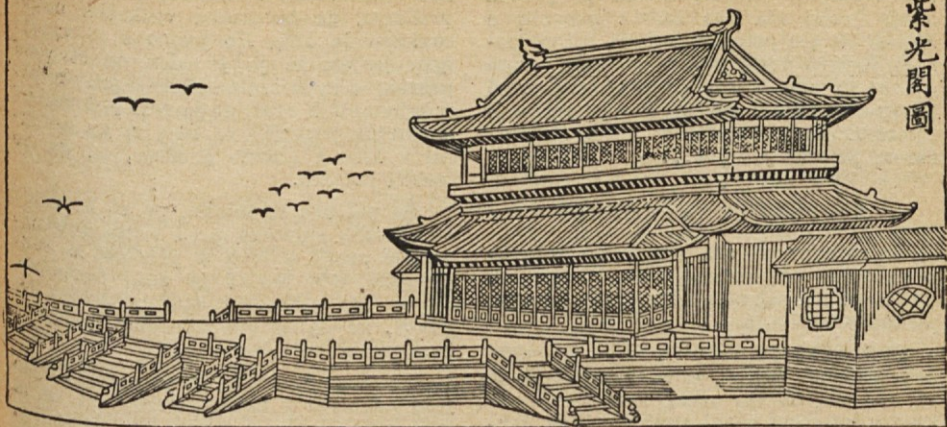
SESTRA (z visokim prepričanjem): Kdo ve, če ga tudi vi ne boste prosili?

MOŽ (se bolno nasmeje): Jaz? Jaz ga nimam česa prositi. Zame je samo rojak, ki mu priznavam vrednote velikega moža!

SESTRA (prizanesljivo): In vendar ste mu blizu!

MOŽ (se zamisli, dolgo molči, nato počasi, kot v sanjah pove): Jutri že se bo izkazalo, če sem mu bil zares blizu. (Molk. Nato še tišje): ...jutri, dá... podoba bo povedala...

Skrivnostna senca teme je objela du-ši in ju ovila v svoj čad. Nevidna milost

SAMOTNO BIJE URA NEKJE

ZGODOVINSKI ROMAN O JEZUITU MISIJONARJU OČETU MATEJU RICCIJU
Napisal Fausto Montanari, za „Katoliške misijone“ iz italijanščine prevedel M. T.

XIV. PRVI KRST

Pa se je vendar stvar čisto drugače zasukala. Lepega dne sta, ob rečnem bregu pod nekim padajočim nadstreškom naletela na starca, ki ga je bil zgrabil mrtvoud. Sorodniki so ga dolga leta imeli na grbi, zdaj pa so mu obrnili hrbet. Kaj naj bi z njim, nekoristnim samemu sebi in drugim; saj mu je bilo zdajšnje življenje vendar samo v muko. Temu starecu podobno so izpostavljali dojenca, ki jih niso mogli rediti; da bi jim mrčes ne prišel blizu, so jih prekrivali z žakljevino...

Bednež je čemel tam s hrbtom oprt na kup stare šare, obraz pa trmasto obrnjen v srebrotasto steno: dolga bodica mu je silila v trepetavo lice; a kazno je bilo, da je starec ne čuti. Otopel ves je čakal smrt zdaj, ko od življenja že ni mogel več upati, ne vihravega pirovanja,

božja se kot slutnja spušča nad bedno Tujino...

Iz dalje nekje zaplavajo zvoki v. stavka Antonina Dvořaka 5. simfonije „Iz novega sveta“. Bliže in bliže se vežejo, dokler nam slednjic s široko slovesnim akordom ne oznanijo misterija.

(Se bo nadaljevalo)

ne sladkó vobljivih žená, ne otrok... Morda pa sploh ničesar več ni pričakoval; le duša, ki je nobeno upanje ni živilo več, mu je medlela v osupli nemoči. Na vprašanja ni odgovarjal in obraz je vztrajno tiščal v steno...

Tako si ga je bil tedaj oče Matej oprtal na rame in ga zanesel v misijonišče. Komaj je starec zaznal, da so ga položili na pošteno ležišče, da ga je bil nekdo očedil in opravil, je zajokal, tiho, brez glasu: ihtel je kot v obupu ob najtrši nesreči. In je zamomljal, da tega noče: pretuja da mu je ta nenadna sprememba; svet, da se bo zamajal in zrušil, se mu zdi, da bodo zdaj, ko so ga lastni otroci zavrgli, tujei skrbeli zanj.

Matej se je nagnil nadenj s toplo besedo: da se ta naš svet zares maje, ker ni večn. Pa da se mu odpira zdaj drug svet, ki se nikoli zrušil ne bo, če bo veroval v večnega Gospoda nebes. Poučil ga je o glavnih resnicah in ga vprašal, če želi biti krščen. Zdelo se mu je namreč, da bo starec le še nekaj ur.

Stari pa se je branil, češ da on, ki so ga bili lastni otroci vrgli na kup plesnive stelje, ni vreden stopiti pred samega Vladarja nebes. Ljubezniva tujca, da bi ga morda lahko predstavila kake-

mu visokemu knezu; še to je preveč zanj. Tedaj sta mu začela govoriti o Mariji in ga prosila, naj se nji priporoči. Krstna voda je skoraj oblila bedno glavo; in prosila sta ga zdaj, naj prosi za spreobrnjenje kralja, Drugo jutro je sirotnež umrl in odšel v nebo, mandarinom pripravljat pot...

XV. SKRITA NEVARNOST

In vendar se zdi, da je bil celo ta prvi, tako nezaznavni krst, prezgoden, pa da bi skoraj utegnil zrušiti sleherno poznejšo možnost.

Pokojnikovi sorodniki, ki jih je grizla dobrota obeh tujcev, so zdaj zagotavljali na vse sile, da sta učena moža prav gotovo v starčevi glavi zasledila kak dragocen kamen. Z uroki, pa z začarano vodo, da sta mu ga izvlekla, starec pa da je seveda prav zato umrl. Sicer pa, od česa pa živita vendar ta tuja bonca, ki od nikogar nočeta denarja? Ali pa ju je bil morda celo sovražni kralj poslal, da bi upropastila Mezzovo kraljestvo; kaj pa, če sta čarovnika, ki znata z zaklinjanjem kovati srebro?...

Prav tejele čenči, ki je že nekaj tednov sem romala od ust do ust, je oče Matej, iz same gole gorečnosti za resnico, za vso ceno skušal zaviti vrat. In oče Ruggieri je s svojim svarilom, naj to bedastočo vnamar pusti — ob tolikšni poplavi laži je bila prav ta najbolj nedolžna in od vseh morda najmanj iz trte zvita — le prepozno prišel.

Če že ni res, da kujeta srebro, mora biti vsaj to res, da živita od nečesa, čemur imena nihče ne ve. In mora biti tedaj resnica tudi to, da sta si svet v bližini stolpa, ki naj nad mesto dobro srečo kliče, samo zato prilastila, ker hočeta kraj s svojo vragolijo okužiti.

Tako tedaj fantinov, ki so kar goreli ob takšnih pomenkih v domači hiši, nič na svetu ni več zadržalo, da bi z zlosrečno lopovščino ne okronali kipečih sanj zadnjih dni: pognali so se s polnim naročjem kamenja na nedograjeni stolp in začeli obstreljevati beraško streho obeh tujcev. Strešniki so zvenčali in se lomili z rezkim trklanjem pod takšno nenavadno ploho. Oče Matej, ki je bil v tistih trenutkih sam doma, je hitel k vratom; stal je na pragu z rokami na glavo,

kot v obrambo, neodločen, v trdem prepričanju, da bo dečad vsakršen odpr razkačil še bolj. Ko pa so s to vražjo igro jenjali in jo je eden od strelec nesramno in izzivalno mahnil prav mimo misijonarskih vrat, ga je neki redovnikov služabnik pograbil za lase in ga potegnil v hišo z glasno grožnjo, da ga bo izročil sodišču.

Še pol ure ni minilo, pa so že prišli strašansko slovesno pred vrata nekater veljaki prosit milosti in prostost za razgrajača. Oče Matej je zdaj fantalina, čez in čez natrpal z opomini in ga izpustil, ne da bi enkrat samó oplazil z bambusom po njem.

Falot pa je seveda svojo kratkotrajno ječo zapuščal v zmagoslavni veri, da si tuja bonca lahko s čemer koli privoščiš. Tako je tedaj naslednjega dne nekega svojega, za spoznanje starejšega bratranca, kaj lahko preveril, kako se utegneta z neznatnim trudom, kar čez noč spremeniti v junaka dneva. Razvezala sta si kito na hrbtu, si prav očito namazala obraz in se pognala na mestne ulice s kričanjem in dokazovanjem, kako nezaslišani zločin so zagrešili nad dečkom.

Na vse rano se je zgodilo to. Opoldne pa je v misijonišču že potrkal mandarinov birič, ki je velevač patru Mateju, naj mu sledi na sodišče. Matej, ki ni o poštenosti tega, kar je bil storil, dvomil kar nič, je bil naravnost vesel in se je koj odpravil z njim. A zvesti Filip, njegov tolmač, ki mu je sledil prav iz Macao, je za vso ceno hotel z njim; težka zamišljenost mu je sedla v lice. Šla sta tedaj z biričem oba in stopila pred rdečo mizo mandarinovo. Grozeče ju je premeril oblastnik in jima začel z obtožbo.

Oče Matej je začuden, pa neučakan spet poslušal dolgo vrsto izmišljotin in zdaj, zdaj skušal ugovarjati. Dobri Filip ga je v takšnih trenutkih obupno vlekel za rokav; pater ga je jezno pogledaval in se pri tem ves živčen ščipal v brado: kaj to fante res ne ve, da obtoženeč, ki obtožbo brez ugovora posluša, s tem samim krivega prizna? Pa vendar prav zaradi Filipove vztrajnosti Matej ni zinil nobene.

Ampak tolmač je imel tehtnejše razloge: kaj oče ne ve, da obtožbo samo z dokazi zavrneš? Ko je tedaj mandarin z glasom sodnika, ki razglša smrtno

obsodbo, končal obtožnico in je oče Matej že dvigal roko, da bi povzel besedo v svoj zagovor, je Filip mirno stopil naprej, razprl nad rdečo mizo mandarinovo svoje rokave in stresel iz njih krepke kup kamenja.

— S temile je fantalin obmetaval našo streho.

Navzoči so zamrmrali, mandarinu pa se je razjasnilo namršeno čelo in je priče naročil za naslednji dan.

Stvar se je tedaj na dobro obračala; a v dnu je še vedno mozgal strah, da bi vse skupaj utegnilo končati spet v izgonu. Če bi podkralj zaznal za tele zmešnjave, bi se prav zares ujezil in prav lahko bi oba samostanca spet pognal iz dežele z naročilom, naj se vrneta v Macao, naj se odtam ne drzneta ganiti več. Ob sami tej misli se je očetu Mateju, ki so ga zadržali v mandarinski palači, meglilo pred očmi; prav vesel bi bil, če bi se vsa tale dogodivščina končala s krepko mero udarcev z bambusom, da bi le o stvari nihče več ne govoril. In vendar je bilo treba za vso ceno udarce preprečiti, saj bi ga takšna kazen za vse večne čase osramotila s pečatom krivde; takšen bi potem izgon zares zaslužil. Po dolgem iztegnjen na svoji rogozi, v celi, ki so mu jo bili odkazali, je oče Matej hrepenel, da bi skož špranje v vratih sinila bledikava luč prve zore; ni se ganil, da bi ne prebudil tolmača Filipa, ki je ves otopel spal ob njem.

Naslednje jutro so se predstavile priče: trije častitljivi starci, ki so v polno pritrčili tolmačevi izpovedi. Mandarin se je razjezil nad tožniki, ki so ga prevarili; stiskal je ustne, mršil obrvi in z očmi bliskal po dvorani, kot da jih išče. A videl jih ni, ali pa jih ni hotel videti. Pater Matej je tedaj opazil, kako so trije, štirje po vseh štirih lezli skozi zadnja vrata in se prihuljeno, brez besed izgubili. Tudi on je storil, kot da ni videl ničesar; zahvalil je namreč Mater božjo, da se je vse tako mirno izšlo.

XVI. UTRUDLJIVI DNEVI

Tale prva večja nevarnost je tako minila z nekšnim zmagoslavjem za zapadne bonce. In vendar bi bilo muke skoraj manj, če bi takšne zmage ne bilo; slaherno zmago je namreč kar brž čez

in čez prekrila mlakuža podeželske revščine: čenčanje, hinavščina, prezir, sumničenja... Šest mesecev, brez postanka so se tistikrat zibali po morju, vedno naprej; pa potem še dva meseca iz Indije naprej; smrti so kljubovali, vrsto nezgod srečno prejadrali, vse zato, da so se zdaj našli nekje sredi bede, ki je bednejša od najbednejše rovtarske vasice v Apeninih.

To zdaj še dolgo ni bila tista prasketajoča grmada suhih butar, ki so jo v zamaknjenem miru sanjali v kolegijski kapeli sredi brezskrbnega detinstva; to mučeništvo je izgorevalo v počasnem ognju, liki pečenju ob prazničnih dneh, ki ga ure in ure obračajo ob ognju, da se ožge, pa ne izgori.

Pusti utrudljivi dnevi, brez počitka do zadnjega vsi, prenasičeni z drobnimi skrbmi, ki zadoščenja vidnega uspeha ne rode in o katerih morda prav zato velja verjeti, da bodo pozneje kdaj sad obrodili. Res, tam, kjer Boga ljubijo, je že zdaj vse v sadju, le da je ta bogatija našim očem prikrita.

S pazljivo skrbnostjo so natisnili prvi katekizem v kitajščini; tako sta misionarja začela tudi javno oznanjati božji nauk; prvih štirideset Kitajcev je občila krstna voda: izvečine so bili preprosti ljudje, niti bogati preveč, pa tudi

revni ne preveč, ne preučeni, ne preneuki. Saj tole je bilo nazadnje že več kot precej, sta ob večerih razmišljala patra; v togem molku sta bila na vid vsak v svoje misli zatopljena, beseda jima čez ustne ni ušla, pa sta bila vseeno kar svetó prepričana, da oba isto mislita. Prav za prav pa je bilo kar dobro, da se vse tole ne ljudem, ne njima samima ni zdelo mnogo: ljudje se niso razburjali, ker ni bilo vredno, tadva pa sta dobro vedela, da si počitka privoščiti ne smeta, marveč morata zagrizeno delati naprej, vse dotlej, dokler jima ne bo uspelo spreobrniti kralja.

Za nizkimi, golimi griči je sahnilo sonce; čudna rumenkasta luč je dihnila v krajino. Noč se ni obotavljala več. Iz bojazni pred ponočnimi napadi nista imela v kapeli Najsvetjehga. Pa saj je bila prelepa že sama ta misel, da se bo jutri pri maši na oltarju znova spet rodil Gospod, znova rodil, da bo koj spet umrl, res, tudi sredi te kitajske dežele, ki bo nekoč zagotovo dokončno odrešena.

Za zdaj pa je bila kar očitna milost že to, da je deželni glavar, ki so ga bili povišali, živel v veri, da ga je ta sreča prav zaradi prisotnosti zapadnih boncevoj doletela: tako je bil tedaj v misijon poslal pohvalno tablico, kjer so skrivnostni, poslikani znaki do neba povzdigovali prepoštena moža brez madeža, ki sta prišla z zapada...

Tega srečnega naključja sad pa je bil, da sta v Šao Čin smela še dva patra, De Almeida in Duarte, ki sta se za delo na Kitajskem že prej po navodilih očeta Valignano pripravila v kolegiju Macao. Misijonarji so bili zdaj štirje; tako sta tedaj Ruggieri in De Almeida lahko krenila kot izvidnika proti Pekingju s spremstvom deželnega glavarja, ki se je po povišanju odpravil v prestolico, da bi se poklonil na dvoru in skoraj uredil vse, kar mu je nova njegova čast nalagala. Sicer pa je bilo kar prav, da so se ločili: Ruggieri, ki je bil najbolj Kitajske vajen, se je odločil na pot, da bi si ogledal še nove pokrajine; spremljal ga je mladi De Almeida; Ricci, tudi on že rumene dežele vajen, je ostal v Šao Čin, ob njem Duarte, ki si dolgih potovanj zaradi svojih osivelih las privoščiti ni mogel več.

Takšen sklep je velevala pamet, četudi

je bolečina vžgala tistega, ki je ostal doma —.

Oče Matej, ki mu je samoto blažil Duarte, duhovnik že skoraj pri šestdesetih, se je zdaj še bolj zagrizel v katehezo in spet krstil nekatere; delal je neutrudno, ves srečen ob misli, da bo pozneje kdaj tudi zanj udarila ura, ko se bo dvignál na pot proti severu, pekinškemu dvoru naproti.

A zgodilo se je, da je 1587 deželni glavar Ruggieri in De Almeida nenadoma odslovil, ko niti do Kjan Ši še nista prišla; razočarana sta se vrnila v Šao Čin. Skoraj nato pa je vse štiri kar čez noč zadel ukaz, da so izgnani v Macao.

Prosili so, ugovarjali, dokazovali: da se ne morejo načuditi dovolj, so zatrjevali, kako vendar morejo v kraljestvu Mezzovega Cveta, ki jih je bil s svojim opojnim vonjem privabil z daljnega zapada, brez vzroka izganjati učene in miroljubne ljudi. Po vztrajnih, brezkončnih ugovorih so slednjič vsaj to dosegli, da sta smela Ruggieri in Ricci, nekako po pravu dolgoletnega bivanja, ostati; druga dva misijonarja, ki sta šele pred kratkim prišla, pa sta se morala odpraviti nazaj v Macao.

Pa tudi ponašanje novokrščenih, ki so jih misijonarji tako dolgo in s tolikšno skrbnostjo na krst pripravljali, ni bilo zmerom veselja vredno. Najmanj veselo pač ponašanje nedavno krščenega Martina.

Martin je bil iz Macao; misijonarjema znan že od tam kot šibek, boječ, silno razumen, odličen na sploh. Zdaj, ko je prišel v Šao Čin, ga je oče Matej vzljubil še bolj; spet in spet ga je bil povabil v misijon k borno preprostemu obedu; tako so pač misijonarji živeli. Ampak takšno skromno življenje je novega kristjana kaj brž razočaralo; skoraj je začel iskati drugačnih zgod: počez in povprek je meril mesto, pa prosil za obed in posteljo pri premožnih kristjanih, kar izuril se je bil v tem svojem novem poklicu gostaštva. A tistih nekaj imovitejših kščanskih družin si takrat lahko na prste preštel; mladi Martin se je tedaj odločil za hišo, kjer sta bivala oče in sin, kristjana oba, ki jima je zaradi alkimističnih vragolij imetje skupnelo skoraj povsem; prav spoštljivo sta prikrivala svojega stisko, pa seveda

hkrati hrepenela iz srca, da bi ji že skoraj ušla. Njima je tedaj Martin na uho zaupal, da se je bil pri obeh misijonarjih naučil, kako z nekšno travo, ki poganja na tibetanskih skalah, lahko navaden svinec v najčistejše srebro pretvarjaš. In uspeło mu je, da sta ga stari in mladi takole kake tri mesece redila, ker je znal, ves poln izgovorov iz dneva v dan odlašati z razkritjem svoje skrivnosti. V neki ugledni družini sta mu celo ženo kupila, ker jima je bil Martin zaupal, da bi se rad oženil. Poslednji svoj denar sta vtaknila v to pustolovščino; ni čudno, da ju je bila potrpežljivost minila.

Martin je bil v precepu; odšel je z obljubo, da se bo čez uro ali kaj vrnil z nekim pisanjem, ki da ga je bil v misijonišču pustil; tam, da je popisan ves postopek. Tako se je tedaj nameril k misijonarjema; kaj naj stori, ni vedel; tesno, ves v ihti je stopil pred patra Mateja. Ker ni vedel, kaj naj reče, je začel govoriti brezmiselne stvari, kot bi ne bil pri pravi; slednjič je z mnogimi pokloni misijonarja tako premotil, da ni bil ta opazil prav nič, ko je lopov vtaknil v svoj žep znamenito stekleno prizmo; takšen uspeh ga je seveda neznanško pomiril; z globokimi, kaj nenavadnimi pokloni, je vzel slovo.

Na ulici spet, s tisto stekleno prizmo, ki je ni imel kaj porabiti, ga je obšla tesnoba; zatekel se je bil v temno luknjo, ki se je tiščala neke žganjarne, na skrajnem koncu naselja, in se tam skrila.

Taisti in še drugi dan je čemel tako: oba kristjana alkimista pa sta se preverila, da ju je bil prevaral; in črhnila nista nikomur o svoji nezgodi; naravnost do mandarina sta jo mahnila in svojega sovornika obtožila prevare.

Ko sta misijonarja za to izvedela, sta se spogledala in molčala. Tako zvesti Martin, ki je menda iz Macao prišel sem zgolj zato, da bi ju spet videl, je bil tedaj čisto navaden spletkar, zagledan do dna edinole v svojo lastno korist; in oba kristjana tod nista pomislila sploh nič na pohujšanje, ki ga bo njuna obtožba rodila; saj ju je gnala sama ihta, da bi se znesla nad njim, ki je bil kriv njune nesreče.

Tako ali tako, stvar je veljalo premisliti v miru, dobro premisliti in spet premisliti.

Kitajska „dvorna dama“ iz Riccijevih časov. Kitajci so od nekdanj veliko dali na bogastvo v obleki.

Sicer pa: če so skoz in skoz še vedno z napakami predrti že stoletja krščanski narodi, kot so Italijani ali Španci, kako do vratu v slabostih tiči tedaj ljudstvo, ki se je komaj k Resnici obračati začelo! Ljudje pa seveda mislijo, da so novokrščenci, ki jih je bila krstna voda komaj prerodila, že kar svetniki vsi do zadržega, svetniki kar tako, brez vsakršnega prizadevanja. Pa vendar niso bili svetniki niti vsi tisti davni učenci, ki so videli Gospoda in bili z njim.

Misijonarja sta spočetka hotela naravnost k mandarinu, naj obtožbe vendar ne objavi; pa sta se zbalala, da bi stvar tako morda še poslabšala; prepustila sta se tedaj povsem pomoči Matere božje.

Ni pa jima pomoči dal tudi Martin. Presenetili so ga in zgrabili krepko okajenega v bližnji žganjarne; moral je v ječo, da bi bil sojen potem; tam je med kaj čudno in pestro družčino naletel na nekega peščarja, ki naj bi ga bili naslednji dan izpustili. Martina je pijanost že minila; ni in ni se mogel sprizjzgniti s tem, kar se je zgodilo. Zgrozil se je ob sami misli, da bosta proti njemu pričala tudi oba misijonarja, pa se je brž pogodil s peščarjem, kako bo ta očeta Ruggierija obdolžil nečistovanja: vsaj enega duhovnika bi se bil tako v boju odkrižal.

Peščar se je drugo jutro zares vrnil domov; zgrabil je ženo, jo potisnil na kolena ter ji z brami v trebuh in z ugrizi v lice izsilil izmišljeno priznanje, kako ga je varala s tujim boncem.

Ljudje so se razvneli bolj in bolj; odličniki so si melj roke, ker se je zdajle slednjič le ponujala priložnost, ko bodo vendar lahko izgnali vsiljive tujce; saj je bilo že smešno in naravnost žaljivo, ko je brezglava drhal prav tem neznanecem pripisovala, da so tudi srečonosni stolp tako zgledno dogradili.

Z delom pri stolpu so skoraj potem, ko je bilo misijonišče pod streho, zares krepko nadaljevali; od tistih časov so čudno zgradbo vselej imenovali „tují stolp“. Častitljivi starci, ki so ves svoj trud tja vložili, so naravnost besneli od jeze. Leta in leta se trudiš, zbiraš potrebni denar in ga desetkrat obrneš, preden ga daš iz rok, strpljivo čakaš ugodne dni in ure, ko se bo sreča nasmehnila vsemu mestu. Pa ti prideta potem dva

tujca, ki prezirljivo na malike gledata in se posmehujeta svetim obredom, nanačajne pa je žlota še sveto prepričana, da sta prav ta dva, ki sta od samega zlodeja, vse storila.

Obtožba je našla tedaj kaj rodovitna tla; to pot ni prišel v misijonišče le en sam birič, ne, cela četa marveč. Oče Ruggieri, ki ga je spremljal Matej, je šel z njimi ves predan, sredi mrmrajoče množice, ki je grozila z besedo in z lobo v očeh.

Mandarin je poslušal priče, poslušal oba misijonarja; potem se je zagnil v nedostopen molk. Martin se je v zadnjem trenutku uprl in ni hotel pred sodnika, češ da ga strašansko ščiplje po trebuhu. Peščar je zagovarjal svojo trditev, sprva v mrzli nedostopnosti, potem pa bolj in neučakano; ko pa je slednjič zaznal, da se mu v obtožbi ne pridruži nihče, se je ssesedel tam ves zapuščen in poslal k očetu Ruggieriju soseda, češ da bi od tožbe za skromno plačilo odnehal. Misijonar je odbil in spet prosil za besedo. V tem pa je v skrajnem koncu sobane nastal strašanski hrušč in trušč; vsi do zadnjega so se zamaknili tja; takrat so izginili i tožnik i priče... Vse skupaj se je tedaj končalo s popolno oprostivjo zaradi neveljavnosti obtožbe.

Kitajski zakoni v tistih časih niso dovoljevali, da bi mogel tožnika kdo klevete obdolžiti; sploh pa je bilo modro mnogo bolj odnehati, saj je bilo zelo verjetno, da bi vse nekeje v zraku obviselo, kot je bilo že v navadi. Tako sta se tedaj misijonarja zadovoljila z globoko zahvalo mandarinovi modrosti in skušala oditi, ne da bi ju opazil.

Pa sta se morala drugi dan spet vrniti k sodniku; to pot, da bi poprosila, naj bo milosten Martinu, ki je po razpravi o svoji goljufiji, oba misijonarja prosil za pomoč: ruval si je kito, se vreseče obtoževal najstrahotnejše krivde in dodajal še nove grehe, ki jih sploh storil ni, samo da bi čim globlje ganil sodnika in poslušalce.

Mandarin ga je bil navkljub vsemu obsodil; a je razglasil, da mu bodo kaznen iz spoštovanja do obeh učenih tujcev za polovico zmanjšali. Pa so mu jih vseeno tolikšno mero naložili, da je bedneža že po nekaj dneh pobrala smrt.

(Se bo nadaljevalo)

TRIDESETLETNICA „KATOLIŠKIH MISIJONOV“

bo v letu 1953. Za ta jubilej se bodo „Katoliški misijoni“ povečali in polepšali. Namesto letošnjih šest dvojnih števil na 504 straneh bo izšlo skupno 10 števil na 680 straneh! A naročnina se radi te povečave za 176 strani razen v Argentini ne bo nikjer povečala! Teh 176 navrženih strani naj bo jubilejni dar „Katoliških misijonov“ vsem svojim dragim naročnikom in bralcem.

KAJ BOSTE PA NAŠI BRALCI POKLONILI ZA TRIDESETLETNICO „KATOLIŠKIM MISIJONOM“?

Gotovo najbolj zaželjeni dar so

ŠTEVILNI NOVI NAROČNIKI

za katere se Vam „Katoliški misijoni“ prav lepo priporočajo! Čim več bo naročnikov, tem lepši in cenejši bo list; tem bolj zadovoljni bomo vsi!

IZ VSEBINE PRIČUJOČE 9.-10. ŠTEVILKE „KATOLIŠKIH MISIJONOV“

Eslovenia y la Cruz (R. P. Winfrido Büttgen) — Ob misijonski nedelji (Prof. Lojze Gerzinič) — Resolucije odseka za misijone in zedinjenje — Očetova beseda (Misijonska okrožnica Pija XII. z Wolbankovim komentarjem) — Krščanski vzhod in Slovenci (p. Filip de Regis, prof. dr. Franc Jaklič) — Apostolstvo sv. Cirila in Metoda — Domača umetnost v misijonih: Črna Afrika (Marjan Marolt) — Črna Afrika, skrivnostna dežela, ki ni več skrivnostna (Aladin) — Misijon v sredi Afrike (Karel Kerševan CM) — Bo tisk misijonska veselila? (Aladin) — O kitajskem pesništvu (Nikolaj Jeločnik) — Čudna so kitajska imena (Drago Pokorn CM) — Mala misijonarka (Borut) — Misijonarji pišejo (Dr. Janež, Pavel Bernik SDB, Nace Kustec SDB, m. dr. Ksaverija Pirc O. S. U., s. Serapija Černe) — Po misijonskem svetu — Misijonsko zaledje: Izredne duhovne koristi članov DŠV, „Misijonska nedelja 1952“ in „Pred Bogom pokleknilo“ (Bogdan Budnik) — Barago na oltar: Zgodovinska proslava — Simfonija iz Novega sveta (Nikolaj Jeločnik) — Samotno bije ura nekje (Montanari — M. T.)

K slikam na ovitku: Predstavljajo prizore iz „mandarinske naselbine“ kitajskih protikomunističnih beguncev v Hongkongu. Posnel jih je naš misijonski zdravnik, ko se je tamkaj mudil. Naslovna stran kaže begunska otročiča, zadnja stran pa zgorajčesno slovenske, iz Čaotunga pregnane misijonarke v družbi z drugimi begunskimi misijonarji na obisku kitajskih beguncev; ostale slike kažejo različne pogledne na naselbino. A i se ne čutimo tesno povezane s trpečim kitajskim narodom tudi mi, begunski Slovenci?

OPOZORILO: NOVI LETNIK „KATOLIŠKIH MISIJONOV“ BOMO POŠILJALI SAMO TISTIM, KI BODO IMELI LETOŠ. NAROČNINO DO 15. XII. UREJENO!

„Katoliški misijoni so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonih družb in slovenskih misijonarjev. Izdajajo ga slovenski lazaristi. Za izdajatelja, uredništvo in upravo: Lenček Ladislav CM. Naslov uredništva in uprave: Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina. — Tiska tiskarna Federico Grote, Montes de Oca 320, Buenos Aires, Argentina. — S cerkvenim odobrenjem.

